

Ny 132 kV nettforbindelse mellom Hinnøya og Sortland transformatorstasjon

Mars, 2026

Forord

Statnett SF søker herved om anleggskonsesjon, ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse for å bygge ny 132 kV dublert forbindelse mellom Hinnøy og Langøya i Sortland kommune. Forbindelsen vil i hovedsak bygges som jord- og sjøkabel, med luftstrekk på deler av strekningen. Det er kun den ene av de to 132 kV forbindelsene som skal idriftsettes i første omgang. Statnett søker også om anleggskonsesjon for å rive eksisterende 132 kV enkeltforbindelse på den aktuelle strekningen Mellom Hinnøya og Sortland transformatorstasjon.

Prosjektet vil berøre areal i Sortland kommune, i Nordland fylke.

Konsesjonssøknaden oversendes Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) som behandler den i henhold til gjeldende lovverk, og sender den på høring.

Høringsuttalelser sendes til:

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO
e-post: nve@nve.no

Spørsmål til Statnett som gjelder søknad kan rettes til:

Funksjon/stilling	Navn	Tlf. nr.	e-post
Prosjektleder	Morten Hoel	908 33 362	Morten.hoel@statnett.no
Grunnerverver	Tonje Bergem	971 87 548	Tonje.bergem@statnett.no
Areal- og miljørådgiver	Erik Roalsø	936 81 830	Erik.roalso@statnett.no
Kommunikasjonsrådgiver	Ingrid Zimmermann	482 27 767	Ingrid.zimmermann@statnett.no

Informasjon om prosjektet og om Statnett finnes på: www.statnett.no/vare-prosjekter/

Oslo, mars 2026

Lars Peter Myklebust
Prosjekteier

Dokumentet er elektronisk godkjent

Sammendrag

Strøm er en forutsetning for et velfungerende samfunn og verdiskaping. Betydningen av en pålitelig strømforsyning blir enda større i en hverdag som blir mer digital og hvor krav til mer klimavennlig energibruk vil innebære at vi bruker elektrisitet i flere deler av samfunnet. Det er Statnetts oppgave å møte fremtidens kraftbehov ved å bidra til en koordinert utvikling av kraftsystemet, samt å gjøre riktige investeringer til rett tid. Vi er også ansvarlig for den løpende driften av kraftsystemet. Myndighetene krever at både utvikling og drift skal foregå på en samfunnsøkonomisk rasjonell måte.

Samfunnsoppdraget innebærer et ansvar for å ivareta enkeltmennesker, lokalsamfunn, klima og natur i utviklingen av fremtidens kraftsystem. Mye av dette ansvaret følges opp i forbindelse med søknadsprosessen.

Statnett søker om tillatelse etter energiloven til å bygge ny 132 dublert forbindelse mellom Hinnøya og Sortland transformatorstasjon i Sortland kommune. Den nye dublerte forbindelsen skal erstatte eksisterende kabel/luftledningsforbindelse mellom endemast på Hinnøya og Sortland transformatorstasjon på Langøya.

Omsøkt tiltak omfatter nye kabelendemaster på Hinnøya, øst av Sortlandbrua, ny dublert kabel/sjøkabelforbindelse til Langøya og nye kabelendemaster på Langøya for innføring av en forbindelse til Sortland transformatorstasjon over et kort luftspenn. Statnett søker om tillatelse til å bygge en dublert forbindelse, men det er kun en forbindelse som søkes idriftsatt. Statnett vurderer at det er rasjonelt å bygge begge forbindelsene samtidig og at den ene forbindelsen termineres i omsøkte kabelendemaster i påvente av en fremtidig tilkobling mot Hinnøy stasjon og Sortland stasjon.

Statnett søker også om tillatelse etter Energiloven for å rive eksisterende 132 kV forbindelse fra Hinnøya til Sortland transformatorstasjon.

Eksisterende 132 kV enkeltforbindelse over Sortlandsundet og tilhørende luftledningsforbindelse inn mot Sortland transformatorstasjon er fra 1970-tallet, har passert sin tekniske levetid, og er klar for reinvestering. Samtidig er kapasiteten i nettet dårlig, og det er derfor behov for å styrke nettet. Statnett ønsker derfor å bygge en dublert forbindelse. Dette er i tråd med konseptvalgutredning for Lofoten-Vesterålen. Statnett har vurdert flere alternativer for ny forbindelse, både i bru og i luft.

Omsøkt tiltak utløser ikke krav om melding og utarbeidelse av utredningsprogram etter forskrift om konsekvensutredning. Det er likevel gjennomført vurdering av påvirkninger for miljø og samfunn iht. NVEs veileder for konsesjonssøknader og forskrift om konsekvensutredning. Statnett har hatt inngående dialog med Sortland kommune, Nordland fylkeskommune og Linnasuolu/Kanstaffjord/Vestre Hinnøy reinbeitedistrikt gjennom hele prosessen. Statnett har også hatt dialog med Statens vegvesen Statens vegvesen, Statsforvalteren i Nordland, Kystverket, underliggende nettselskaper og lokalt næringsliv. Statnett har hatt møter med grunn- og rettighetshavere, inkludert grunneiermøter, åpne kontordager, og gjennomført flere befaringer med berørte parter og interessenter.

Det har blitt utført egne konsekvensutredninger for fagtema reindrift og marint naturmangfold. Det har blitt utført en ekstern kartlegging av naturmangfold på land.

Det omsøkte tiltaket vil føre til støyende og inngripende anleggsarbeid i perioder, men etter endt anleggsarbeid forventes det at tiltaket vil ha begrensede virkninger for samtlige av de ikke-prissatte fagtema. Ingen boliger, skoler eller barnehager vil bli utsatt for elektromagnetisk felt over utredningsverdi.

Innholdsfortegnelse

1.	GENERELLE OPPLYSNINGER	8
1.1.	PRESENTASJON AV TILTAKSHAVER	8
1.2.	PRESENTASJON AV SØKNADEN	8
1.2.1.	Søknad om konsesjon	8
1.2.2.	Eier og driftsansvarlig	9
1.2.3.	Søknad om konsesjonspliktige tiltak i vassdrag	9
1.2.4.	Søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse	9
1.2.5.	Tillatelse til adkomst i og langs kabel- og ledningstrasé	9
1.3.	GJELDENE KONSESJONER OG TILLATELSER ETTER ANNET LOVVERK	10
1.3.1.	Eksisterende konsesjon etter energiloven	10
1.3.2.	Eksisterende tillatelser etter annet lovverk	10
1.4.	SAMTIDIGE SØKNADER ETTER ENERGILOVEN	11
1.5.	SAMTIDIGE SØKNADER OG NØDVENDIGE TILLATELSER ETTER ANNET LOVVERK	11
1.5.1.	Lov om kulturminner	11
1.5.2.	Naturmangfoldloven	12
1.5.3.	Vannressursloven	12
1.5.4.	Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag (lov om laksefisk og innlandsfisk)	12
1.5.5.	Plan- og bygningsloven	12
1.5.6.	Veglova, kryssing av veier mm	13
1.5.7.	Havne- og farvannsloven	13
1.5.8.	Forurensningsloven	13
1.5.9.	Lov om luftfart, luftfartshindre	13
1.5.10.	Forskrift om elektriske forsyningsanlegg	13
1.6.	FRAMDRIFTSPLAN	13
1.7.	FORARBEIDER	14
1.7.1.	Områdeplan Nord og konseptvalgutredning Lofoten og Vesterålen	14
1.7.2.	Utvikling av løsning	14
1.7.3.	Dialog med Statsforvalteren i Nordland	15
1.7.4.	Dialog med Nordland fylkeskommune	15
1.7.5.	Dialog med underliggende nettselskaper	15
1.7.6.	Dialog med Statens vegvesen	15
1.7.7.	Dialog med Kystverket	16
1.7.8.	Dialog med Reinbeitedistrikt	16
1.7.9.	Dialog med Sortland kommune	16
1.7.10.	Strand VA	16
1.7.11.	Forsvaret	16
1.7.12.	Dialog med grunneiere	16
1.7.13.	Dialog med lokalt næringsliv	17
2.	BESKRIVELSE AV PLANLAGTE TILTAK	18
2.1.	BESKRIVELSE AV ELEKTRISKE ANLEGG	18
2.1.1.	Kabel på land (jordkabel)	18
2.1.2.	Skjøtegrep og landtak	21
2.1.3.	Kabel i sjø	23
2.1.4.	Master og luftledning	24
2.1.5.	Sanering av eksisterende forbindelse	25
2.2.	BESKRIVELSE AV ALTERNATIVE TRASEER OG Plasseringer	25
2.2.1.	Dublert kabelforbindelse i Sortlandbrua	25
2.2.2.	Dublert forbindelse i luft over Sortlandsundet	26
2.2.3.	Ytterligere vurderte alternativer	28
2.3.	BESKRIVELSE AV PERMANENTE HJELPEANLEGG	30
2.3.1.	Veier	30
2.3.2.	Sikringstiltak mot naturfare	30
2.3.3.	Masseuttak og masselagring	30
2.3.4.	Rigg- og anleggsplasser	31
2.3.5.	Landingsplasser for helikopter	33
2.3.6.	Riving og sanering	33

2.4.	BESKRIVELSE AV ANLEGGSSARBEIDENE.....	34
2.5.	BESKRIVELSE AV KLIMALØSNINGER.....	35
3.	BEHOVET FOR Å GJØRE TILTAK.....	35
3.1.	DAGENS DRIFTSSITUASJON, FREMTIDIG UTVIKLING OG KONSEKVENSER I FRAVÆR AV TILTAK.....	35
4.	SAMFUNNSØKONOMISK VURDERING OG TEKNISKE FORHOLD	36
4.1.	SAMFUNNSØKONOMISK VURDERING AV KONSEPTER	36
4.2.	BESKRIVE NULLALTERNATIVET.....	36
4.3.	ALTERNATIVE KONSEPTER	36
4.4.	EVENTUELLE FORDELINGSVIRKNINGER	36
4.5.	VURDERE VIRKNINGER, USIKKERHET, SAMMENSTILLE OG ANBEFALE KONSEPT	37
4.6.	SAMFUNNSØKONOMISK VURDERING AV TEKNISKE LØSNINGSVALG INNENFOR VALGT KONSEPT	37
4.7.	BEGRUNNELSE FOR TEKNISK UTFORMING AV OMSØKTE ANLEGG.....	38
4.8.	NETTKAPASITET FOR PRODUKSJON/FORBRUK	38
4.9.	ØVRIGE ØKONOMISKE FORHOLD	38
4.9.1.	Anleggsbidrag	38
4.9.2.	Ekstern finansiering	38
5.	VIRKNINGER FOR MILJØ OG SAMFUNN.....	39
5.1.	INNLEDNING	39
5.2.	AREALBRUK OG FORHOLDET TIL PLANER OG VERNEOMRÅDER	39
5.2.1.	Arealbruk.....	39
5.2.2.	Forholdet til bebyggelse.....	43
5.2.3.	Nødvendige offentlige og private tiltak	43
5.2.4.	Forholdet til andre offentlige og private planer	43
5.2.5.	Forholdet til verneområder.....	47
5.3.	NATURMANGFOLD	47
5.3.1.	Kunnskapsgrunnlaget.....	47
5.3.2.	Naturmangfold på land	47
5.3.3.	Marint naturmangfold.....	54
5.3.4.	Geologisk arv	57
5.3.5.	Fremmede arter	58
5.3.6.	Forholdet til vannressursloven og vannforskriften	58
5.3.7.	Sammenhengende naturområder med urørt preg (SNUP)	58
5.3.8.	Samlet belastning jf. naturmangfoldloven § 10.....	58
5.3.9.	Avbøtende tiltak	59
5.4.	LANDSKAP	59
5.5.	KULTURMINNER OG KULTURMILJØ.....	60
5.6.	FRILUFTSLIV OG REKREASJON	61
5.7.	REISELIV.....	63
5.8.	STØY	63
5.9.	FORURENSNING	63
5.10.	KLIMAGASSUTSLIPP	64
5.11.	ELEKTROMAGNETISKE FELT	65
5.12.	LANDBRUK OG ANDRE NATURRESSURSER	65
5.13.	REINDRIFT.....	67
5.13.1.	Verdi/virkning og konsekvens	68
5.13.2.	Utredningens forslag til avbøtende tiltak	69
5.13.3.	Statnetts kommentarer til avbøtende tiltak.....	70
5.14.	FISKERI, HAVBRUK OG SKIPSFART	70
5.14.1.	Status	70
5.14.2.	Vurdering av påvirkning	71
5.15.	LUFTFART, KOMMUNIKASJONSSYSTEMER OG ANNEN INFRASTRUKTUR.....	71
6.	NATURFARE, SIKKERHET OG BEREDSKAP	71
6.1.	GENERELL VURDERING AV SIKKERHET OG BEREDSKAP	71
6.1.1.	Kvikkleire.....	72
6.1.2.	Flom	72
6.1.3.	Stormflo.....	72

6.1.4.	<i>Skred i bratt terreng</i>	72
6.1.5.	<i>Skogbrann</i>	72
6.1.6.	<i>Økt risiko for utløsning av naturgitt skade på omgivelsene</i>	72
6.2.	OVERVANN.....	72
6.3.	KLIMATILPASNING	72
7.	INNVIRKNING PÅ PRIVATE INTERESSER	73
7.1.	ANSKAFFELSE AV NØDVENDIGE RETTIGHETER	73
	ERSTATNINGSPRINSIPPER.....	73
7.2.	BERØRTE EIENDOMMER, GRUNNEIERE OG RETTIGHETSHAVERE.....	73
7.3.	OM RETTIGHETER TIL DEKNING AV JURIDISK OG TEKNISK BISTAND	73
8.	REFERANSER	74
	VEDLEGG	75

1. Generelle opplysninger

1.1. Presentasjon av tiltakshaver

Statnett SF (org.nr. 962986633) er systemansvarlig nettselskap, og har ansvaret for å koordinere produksjon og forbruk i det norske kraftsystemet. Statnett eier og drifter det sentrale norske kraftnettet (transmisjonsnettet) og den norske delen av ledninger og sjøkabler til utlandet. Transmisjonsnettet er en sentral del av samfunnets infrastruktur. Planlegging og utbygging av nettet i takt med behov og samfunnsøkonomisk lønnsomhet er en av Statnetts hovedoppgaver. Gjennom en effektiv utvikling av nettet er målet å bidra til økt verdiskaping, legge til rette for reduserte klimagassutslipp og bevare en trygg strømforsyning. Planlegging, utbygging og drift av Statnetts anlegg skal foregå med hensyn til klima, natur og miljø, menneskerettigheter og sosialt ansvar.

Statnett eies av staten og er organisert etter Lov om statsforetak. Energidepartementet representerer staten som eier.

Prosjektleder for det omsøkte tiltaket er Morten Hoel. Se kontaktinformasjon side 3.

Figur 1 Rødt punkt indikerer tiltaksområdet i regionen.

1.2. Presentasjon av søknaden

1.2.1. Søknad om konsesjon

Statnett søker i henhold til energiloven § 3-1 om anleggskonsesjon for bygging og drift av følgende elektriske anlegg:

- Ny 132 kV dublert kabelforbindelse (ca. 2000 m) og sjøkabelforbindelse (ca. 1300 m) mellom nye kabelendemaster på Hinnøya til nye kabelendemaster på Langøya.
- Ny 132 kV enkeltforbindelse luftledning (ca. 250 m) fra ny kabelendemast på Langøya til Sortland transformatorstasjon.
- Omlegging av eksisterende enkeltforbindelse på Hinnøya fra eksisterende mast 12 til ny kabelendemast.

Statnett søker i henhold til energiloven § 3-1 om anleggskonsesjon for riving og sanering av følgende elektriske anlegg:

- Eksisterende 132 kV enkeltforbindelse (jordkabel, kabel i bru, luftledning og muffeanlegg) fra eksisterende kabelendemast på Hinnøy til eksisterende Sortland transformatorstasjon.

Statnett søker også om tillatelse til å etablere nødvendige hjelpeanlegg som beskrevet i kapittel 2. Det vil være aktuelt å benytte eksisterende veinett, samt å anlegge midlertidige anleggsveier/kjøretraseer, skjøtegrøper og andre midlertidige rigg- og anleggsområder, blant annet over dyrket mark og/eller i utmark. Det kan være aktuelt å oppgradere eksisterende veier der dette er nødvendig. Det vil være nødvendig med noe kjøring i terreng, både i og utenfor eksisterende omsøkt klausulert areal for eksisterende ledning/jordkabel. Det vil være nødvendig med omfattende gravearbeider og massetransport. Det vil bli utført noe skogrydding i forbindelse med etablering av de omsøkte forbindelsene. Det vil også bli aktuelt å opparbeide midlertidige rigg- og anleggsplasser for plassering av mobilkran, trommel, vinsj og for midlertidig mellomlagring av masser og nødvendig utstyr. I den forbindelse kan det også bli nødvendig med bruk av eksterne masser, plater eller lignende som midlertidig terrengforsterkning.

1.2.2. Eier og driftsansvarlig

Statnett SF vil være eier og driftsansvarlig for de omsøkte anleggene.

1.2.3. Søknad om konsesjonspliktige tiltak i vassdrag

Statnett vurderer at omsøkt tiltak i denne konsesjonssøknaden, som berører vassdrag, ikke er konsesjonspliktige, men ber NVE avklare om tiltakene er konsesjonspliktige etter §18 i vannressursloven.

1.2.4. Søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse

Statnett ønsker å oppnå avtaler med alle berørte grunneiere og rettighetshavere. I tilfelle avtaler ikke oppnås, søkes det etter oreigningslova § 2 punkt 19, om tillatelse til ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter for å bygge og drive de elektriske anleggene og nødvendige anlegg, herunder rettigheter for all nødvendig ferdsel og transport og deponering av masser.

Nødvendige rettigheter til ferdsel og transport omfatter:

- Nødvendig terrengkjøring og landing med helikopter til bygging og drift av anleggene på alle eiendommer som er oppført på grunneierlista (vedlegg 8 og 9), herunder også nødvendig rydding av skog som hindrer slik kjøring eller landing.
- Bruk av eksisterende veier og plasser til bygging og drift av ledningene.

Samtidig ber Statnett om at det blir fattet vedtak om forhåndstiltredelse etter oreigningslovens § 25, slik at arbeider med anlegget kan påbegynnes før skjønn er avholdt.

Det søkes om permanente rettigheter til å sette opp farvannsskilt på aktuelle eiendommer:

- Gnr./bnr. 1/17, Sortland kommune
- Gnr./bnr. 16/181, Sortland kommune og fremtidig utfyllt areal i sjø.

Statnett har vært i kontakt med eierne av berørte eiendommer, samt reinbeitedistrikt, i forbindelse med utarbeidelse av konsesjonssøknaden. Se kap. 1.7 og kap. 7. for nærmere detaljer rundt dette. Den vedlagte grunneierlisten og søknadskartet viser hvilke eiendommer som blir berørt av omsøkt tiltak.

1.2.5. Tillatelse til adkomst i og langs kabel- og ledningstrasé

I planleggingsfasen gir oreigningslova § 4 rett til atkomst for "møling, utstikking og andre førehandsundersøkingar til bruk for eit påtenkt oreigningsinngrep". Statnett vil i tråd med loven varsle grunneiere og rettighetshavere før slike aktiviteter igangsettes.

I bygge- og driftsfasen vil enten minnelige avtaler, tillatelse til forhåndstiltredelse eller ekspropriasjonsskjønn gi tillatelse til atkomst til kabel- og ledningstrasé.

Bruk av private veier vil søkes løst gjennom forhandlinger med eier. Statnetts søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse omfatter også transportrettigheter, i tilfelle minnelige avtaler ikke oppnås.

Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag § 4, første ledd bokstav e, gir Statnett tillatelse til motorferdsel i utmark i forbindelse med bygging og drift av ledningsanlegg.

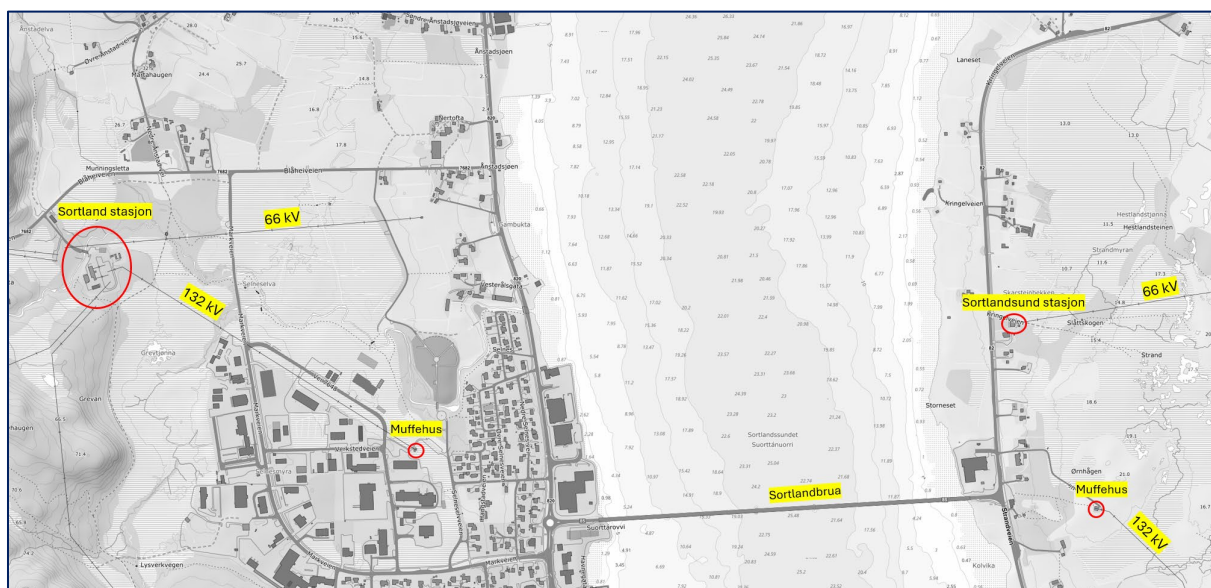
1.3. Gjeldende konsesjoner og tillatelser etter annet lovverk

1.3.1. Eksisterende konsesjon etter energiloven

Statnett krysser i dag Sortlandsundet med kabel i Sortlandbrua (132 kV) og jordkabel på Hinnøya og Langøya. Kabelforbindelse termineres på begge sider av sundet i muffeanlegg. Fra muffeanlegg på Langøya og Hinnøya og til hhv. Sortland transformatorstasjon og Hinnøy koblingsstasjon går eksisterende forbindelse (132 kV) i luftledning.

Vestall AS drifter i dag bl.a. 66 kV sjøkabelforbindelse mellom Sortlandsund transformatorstasjon på Hinnøya og kabelendemast på Langøya. Fra kabelendemast på Langøya fortsetter forbindelsen i luft frem til Sortland transformatorstasjon.

Vestall AS er også områdekonsesjonær i området og drifter blant annet 22 kV luftledning over Blåheiveien.

Figur 2 Oversikt over eksisterende forbindelser som i dag krysser Sortlandsund (132 kV og 66 kV). Muffeanlegg og stasjoner er markert med rød sirkel.

Tabell 1 Oversikt over gjeldende konsesjoner som berøres av omsøkte tiltak.

Konsesjonær	Anlegg	NVE-ref.	Dato
Statnett SF	Sortland transformatorstasjon	202209723-5	08.07.2022
Statnett SF	132 kV Hinnøy - Sortland	3979 E-68/693 E-71/ 298 E-73	20.11.1973
Vestall AS	66 kV Sortlandsund transformatorstasjon – Sortland transformatorstasjon	202411201-3	05.07.2024

1.3.2. Eksisterende tillatelser etter annet lovverk

Statnett har gjennom dialog med bl.a. Sortland kommune, Nordland fylkeskommune, Statens vegvesen og private næringslivsaktører innhentet informasjon om vedtatte og pågående reguleringsplanprosesser i og rundt tiltaksområdet for omsøkt tiltak. Statnett har også innhentet informasjon om eksisterende infrastruktur i grunn og i dagen. Dette omfatter bl.a. vann- og avløpsledningsnett og fiber.

Forholdet til kommuneplaner, kommunedelplaner og reguleringsplaner er omtalt nærmere i kapittel 5.2. Statnett har forsøkt å tilpasse seg alle interesser i og rundt tiltaksområdet.

1.4. Samtidige søknader etter energiloven

Det er ikke kjent at underliggende nettselskaper eller andre aktører søker, eller planlegger å søke om, anleggskonsesjon etter energiloven i det aktuelle tiltaksområdet i den nærmeste fremtid. Statnett har dialog med Vestall AS som er regionalnettselskap og områdekonsesjonær i området. Vestall har informert om at de planlegger å søke om konsesjon for anlegg fra Sortland stasjon, men ikke som berører det omsøkte tiltaksområdet. Statnett har også hatt dialog med Noranett som er regionalnettselskap og områdekonsesjonær i tilgrensende områder mot Vestall AS. Noranett har ingen prosjekter som berører det omsøkte tiltaksområdet.

Statnett og Vestall AS arbeider sammen med planer for utvidelse av Hinnøy koblingsstasjon som er termineringspunkt for den aktuelle 132 kV forbindelsen mellom Hinnøy koblingsstasjon og Sortland transformatorstasjon. Konsesjonssøknad forventes oversendt til NVE i løpet av 2026.

Figur 3 Eksisterende 132 kV forbindelse i næringsområde på Langøya. Denne forbindelsen søkes revet til fordel for ny 132 kV ny dublert forbindelse, hovedsakelig i kabel.

1.5. Samtidige søknader og nødvendige tillatelser etter annet lovverk

1.5.1. Lov om kulturminner

Behov for registrering av kulturminner i kraftoverføringstraseer, inkludert mastepunkter, transportveier, rigg- og vinsjplasser og andre hjelpeanlegg må avklares med regional kulturminnemyndighet slik at undersøkelsesplikten etter kulturminnelovens § 9 oppfylles og eventuelle avklaringer iht. kulturminnelovens § 8 oppfylles før anleggsstart. Eventuelle funn av kulturminner kan gjøre det nødvendig på å justere masteplasser og kabeltrase. Det kan bli behov for å søke om dispensasjon fra kulturminneloven dersom det er en direkte konflikt mellom planene og automatisk fredete kulturminner.

Nordland fylkeskommune har i brev av 03.10.2025 vurdert at det er behov for arkeologisk registrering jf. kulturminneloven § 9. Fylkeskommunen skriver at det er mange kjente, automatisk fredede kulturminner i området, både fra steinbrukende tid, og fra jernalder og middelalder. De topografiske

forholdene tilsier at det er potensial for funn av hittil ukjente, automatisk fredete kulturminner i planlagt trasé. Fylkeskommunen har varslet at de ikke har mulighet til å gjennomføre undersøkelser før i 2026. Statnett vil oversende Nordland fylkeskommune informasjon om traseer som omsøkt i forkant av feltsesongen for arkeologiske registreringer 2026.

Store deler av den omsøkte traseen for ny dublert 132 kV forbindelse går i, eller langs, areal som i nyere tid har blitt regulert til andre formål. Gjennom de aktuelle reguleringsplanene har kulturminner blitt vurdert. Statnett ønsker derfor at kulturminnemyndighet må vurdere hvorvidt nye undersøkelser faktisk er nødvendige etter å ha mottatt kartskisser fra Statnett.

Statnett har kontaktet Universitet i Tromsø (UiT) Universitetsmuseet for spørsmål om kulturminner under vann (18.11.2025) da det er de som er forvaltningsmyndighet for slike kulturminner. Universitetsmuseet skriver i svarbrev av 04.12.2025 at det aktuelle området i Sortlandsundet ble befart grundig av dem i 2020 og 2023, og at det da ikke ble påvist automatisk freda eller vernete kulturminner. Det er derfor ikke aktuelt med nye undersøkelser i forbindelse med det omsøkte tiltaket.

1.5.2. Naturmangfoldloven

Forholdet til naturmangfoldlovens §§ 8-10 er håndtert i søknaden. Det legges frem kunnskapsgrunnlag om naturmangfoldet langs kraftledningen som grunnlag for en beslutning, det er foreslått avbøtende tiltak som skal sørge for at føre-var-prinsippet overholdes og det er vurdert om tiltaket vil øke den samlede belastningen på økosystemene som blir berørt.

Ingen av de konsesjonssøkte trasealternativene berører områder vernet, eller foreslått vernet etter naturmangfoldloven eller andre lovverk.

1.5.3. Vannressursloven

Statnett vil, så langt som mulig, prosjektere slik at det ikke er behov for å gjennomføre hogst der hvor omsøkt luftledning krysser Selneselva. Med det vil ikke kantvegetasjon langs vassdraget påvirkes.

Statnett vil krysse bekkefelt på Hinnøya, kjent som Bekkefelt Strand eller Skarsteinsbekken. Det er usikkert om bekken har vannføring hele året. Det er begrenset med kantvegetasjon rundt bekken. På krysningspunktet er det ikke trær eller høyere vegetasjon.

Statnett vil gjennom dialog med Statsforvalteren i Nordland be om en tilbakemelding om det vurderes som nødvendig å omsøke tillatelse/dispensasjon etter vannressurslovens § 11. Dersom dette anses som nødvendig vil Statnett søke om dispensasjon etter vannressurslovens § 11.

1.5.4. Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag (lov om laksefisk og innlandsfisk)

Dersom prosjektet innebærer fysiske tiltak som kan medføre fare for forringelse av produksjonsmulighetene for fisk eller andre ferskvannsorganismer, kreves tillatelse etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag etter lov om laksefisk og innlandsfisk.

Statnett vil i forbindelse med kabling av nye 132 kV forbindelser på Hinnøya krysse under flere små bekker eller sig, blant annet det som i Vann-nett er kjent som Bekkefelt Strand/Skarsteinsbekken. Det vil med stor sannsynlighet være nødvendig med midlertidig omlegging av bekk i forbindelse med kabelarbeidet. Hvis det er nødvendig, vil Statnett søke om tillatelse etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag som følge av tiltak som skal gjøres i vassdraget.

1.5.5. Plan- og bygningsloven

Anlegg som krever tillatelse (anleggskonsesjon) etter energiloven er unntatt behandling etter Plan- og bygningsloven, med unntak av lovens kapittel 14 (konsekvensutredning), og kapittel 2 (stedfestet informasjon). Statnett forsøker likevel, gjennom dialog med kommune og andre regulanter og initiativtakere, og gjennom god planlegging, å innordne seg etter gjeldende og igangsatte reguleringsplaner/reguleringsplanprosesser. Omsøkt tiltaks forhold til kommuneplanens arealdel, andre kommunale planer, samt gjeldende og igangsatte reguleringsplanprosesser er oppsummert i kapittel 5.2.1.

1.5.6. Veglova, kryssing av veier mm

Statnett vil formelt søke veieier om tillatelse til kryssing av, eller nærføring med, eksisterende veier i henhold til forskrift om saksbehandling og ansvar ved legging og flytting av ledninger over, under og langs offentlig veg. Statnett har hatt dialog med Nordland fylkeskommune som er veieier på hhv. Fv.82, Fv.85, Fv. 820 og Fv.7862 (samt andre fylkesveier i området). Nordland fylkeskommune har ikke hatt innvendinger til omsøkt tiltak, med forbehold om at Statnett forholder seg til krav om dybde under vei og under bunn av grøft. Forhold til reguleringsplan for utvidelse av Fv. 82 er nærmere omtalt i 5.2.

1.5.7. Havne- og farvannsloven

Anlegg eller anleggsaktivitet i sjø krever tillatelse etter havne- og farvannsloven §14. Fjerning av anlegg i sjø er søknadspliktig etter samme paragraf. Tillatelse etter §14 kan gis med vilkår etter §16 i samme lov. Merking av ledninger og kabler skal følge kravene i havne- og farvannsloven. Havne- og farvannsloven fastslår at tiltak som kan føre til endring av elveløp, farled eller strømforhold, eller innskrenkning av farvannet til hinder for ferdsel i dybde, bredde eller høyde, krever tillatelse av Nærings- og fiskeridepartementet. Kystverket forvalter departementets oppgaver. Statnett vil søke om nødvendige tillatelser etter havne- og farvannsloven.

1.5.8. Forurensningsloven

Legging av kabel i sedimenter ved graving eller mudring er søknadspliktig i henhold til § 22-6 i forurensningsforskriften. For tillatelse til nedlegging av kabler i eventuelle forurensede sedimenter er Statsforvalteren i Nordland vedtaksmyndighet.

Statnett vil etter nærmere detaljprosjektering avklare med og ev. søke Statsforvalteren i Nordland om tillatelse etter forskrift om mudring og dumping.

Dersom prosjektet berører kjente arealer med forurenset grunn eller områder der det er mistanke om forurenset grunn skal det utarbeides en tiltaksplan etter forurensningsloven. Tiltaksplanen skal godkjennes av kommunen. Som del av tiltaksplanen skal det gjøres en risikovurdering som vurderer den negative effekten forurensningen kan ha på mennesker og miljø.

1.5.9. Lov om luftfart, luftfartshindre

Kraftledninger kan være luftfartshindre og medføre fare for kollisjoner med fly og helikopter. Det stilles derfor krav til merking der liner henger høyt over bakken. Omsøkt tiltak vil ikke medføre krav om merkepliktige spenn i henhold til Forskrift om rapportering, registrering og merking av luftfartshinder.

1.5.10. Forskrift om elektriske forsyningsanlegg

Det vil bli gjennomført tiltak for å holde støy og induserte spenninger innenfor akseptable nivå. Hvilke tiltak som er nødvendige, vil om relevant bli vurdert nærmere og gjennomført før anlegget settes i drift. Optiske fiberkabler vil ikke bli påvirket av omsøkte tiltak.

1.6. Framdriftsplan

Tabell 2 Tentativ fremdriftsplan for omsøkt tiltak

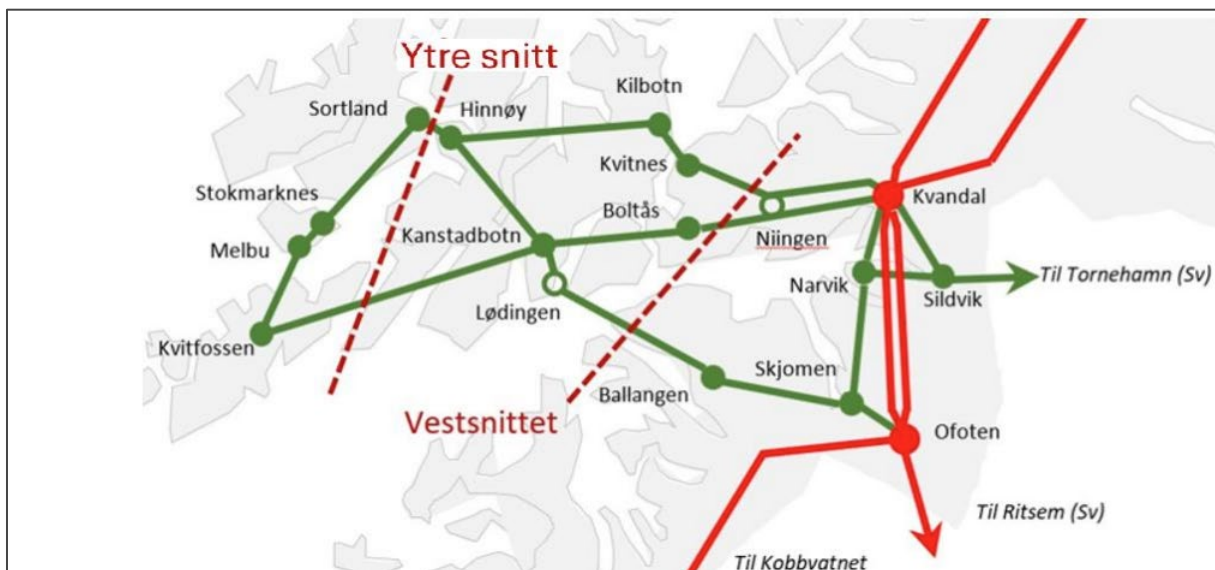
Aktivitet	Periode
Forventet konsesjonsvedtak	Q1 2027
Forventet oppstart ny 132 kV dublert forbindelse	Q1 2028
Forventet avslutning ny 132 kV dublert forbindelse	Q3 2029
Forventet idriftsetting av en av de to nye 132 kV forbindelsene	Q4 2029
Forventet oppstart rivearbeid	Q1 2030
Forventet avslutning rivearbeid	Q2 2030
Forventet ferdigstillelse istandsettelse	Q3 2030

1.7. Forarbeider

1.7.1. Områdeplan Nord og konseptvalgutredning Lofoten og Vesterålen

I Områdeplan Nord (2025) og i Konseptvalgutredning Lofoten og Vesterålen (2025) har Statnett redegjort for de utfordringer som i dag finnes i nettet i området/regionen. I Sørnettet, som 132 kV transmisjonsnettet i regionen kalles, er det utfordringer med skjevfordeling mellom produksjon og forbruk. Det meste av produksjonen ligger i øst, mens det meste av forbruket ligger i vest, på hver side av et begrensende overføringssnitt (Vestsnittet og Ytre snitt, se figur 4). Det er i dag utfordringer med å frakte strømmen fra der den produseres til der den forbrukes. Det har vært en betydelig forbruksvekst i regionen de siste årene, og veksten gjør det stadig blir vanskeligere å drifte Sørnettet. Det mangler kapasitet i nettet. Det betyr at det ikke er mulig for nye kunder å tilknytte seg for å få strøm, og det er heller ikke plass til at eksisterende kunder kan øke sitt forbruk. Basert på tilknytningssaker og forventet energiomstilling, er det mulig at forbruket på sikt vil dobles. Forbruksendringen gjelder bl.a. industri, sjømatnæringen, hydrogenproduksjon, elektrifisering av transport, samt økning i alminnelig forsyning. Statnett har tilknytningsplikt, og dersom det ikke er tilstrekkelig kapasitet i nettet har Statnett plikt til å utrede tiltak som møter forbruksutviklingen.

Statnett har derfor både vurdert minimumsalternativer for å opprettholde strømforsyningen, og mer omfattende konsepter som kan møte en større forbruksvekst i området/regionen. Minimumsalternativene inkluderer flere, mindre, tiltak i eksisterende nett (temperaturoppgraderinger, strømtransformatorer og kondensatorbatterier), samt dublering av eksisterende forbindelse mellom Sortland transformatorstasjon og Hinnøy koblingsstasjon. Omsøkt tiltak er en del av minimumsalternativene, og vil bidra til å avlaste utfordringene i dagens drift, med nåværende forbruk. På sikt vil det være aktuelt å gjennomføre mer omfattende tiltak som for eksempel dublering av store deler av eksisterende nett, og/eller å etablere nye forbindelser for høyere spenning. For Sørnettet er det i Områdeplan Nord omtalt en omfattende portefølje av tiltak for å kunne håndtere dagens makslast, raskt legge til rette for energiomstilling i eksisterende næringsliv og nytt forbruk og produksjon. Statnett har delt inn porteføljen i flere trinn, hvor trinn 1 blant annet omfatter dublering av kabel/forbindelse over Sortlandsundet (omsøkt i denne søknaden).

Figur 4 Forbindelser som inngår i Sørnettet (grønne linjer). Røde linjer representerer 420 kV nettet.

1.7.2. Utvikling av løsning

I 2022 besluttet Statnett at 132 kV kabelanlegg mellom Hinnøy og Sortland skulle reinvesteres da det hadde passert sin tekniske levetid. I 2024 ble det besluttet at tiltaket i tillegg til reinvestering også skulle omfatte dublering av forbindelsen.

Statnett har arbeidet med ulike alternativer fra eksisterende endemast på Hinnøy til Sortland transformatorstasjon. Alternativene har blant annet omfattet fornyelse av kabelanlegg i Sortlandbrua, luftledning over sundet og det omsøkte alternativet med kabel/sjøkabel. I prosessen har det vært

inngående dialog med forskjellige forvaltningsetater, underliggende nettselskaper, interesseorganisasjoner, grunneiere og næringslivsaktører.

1.7.3. Dialog med Statsforvalteren i Nordland

Statnett sendte 25.09.2025 en forespørsel til Statsforvalteren i Nordland der Statnett ba om tilbakemelding/innspill om informasjon fra det aktuelle tiltaksområdet som var viktig at ble belyst i konsesjonssøknad. Statnett informerte Statsforvalteren om bakgrunnen for tiltaket og hva Statnett på dette tidspunktet hadde vurdert av løsninger. Statsforvalteren i Nordland har i svar (av 24.10.2025) registrert Statnetts intensjon om å framføre kabelen langs eksisterende infrastruktur på begge sider av Sortlandsundet, og bemerker at Statnett har i prosessen tilstrebet å unngå/minimere inngrep i myr, og tiltak for å redusere påvirkning på reindrift, i tillegg til å redusere negativ påvirkning på andre tema som naturmangfold, bebyggelse, landbruk og friluftsliv, mm. Statsforvalteren trekker videre frem kryssing av sundet og forholdet til marint naturmangfold som mest relevant i denne sammenheng, og at det samtidig bør gjøres en nærmere vurdering av kryssing vassdrag og myr, samt hvordan matjord blir hensyntatt i tilfelle traseen kommer i berøring med dyrket mark.

Statnett har svart ut innspill fra Statsforvalteren i denne søknaden, nærmere belyst i kapittel 5.

1.7.4. Dialog med Nordland fylkeskommune

Statnett har hatt flere møter (inkludert befarings) og dialog med flere enheter i Nordland fylkeskommune i forbindelse med prosjektet, både i den tidligste fasen og etter hvert som nærmere løsninger har blitt identifisert. Nordland fylkeskommunes samferdselsavdeling har blitt konsultert angående nærhet til fylkesveier og fremtidige utvikling av disse. Nordland fylkeskommunes samferdselsavdeling har uttrykt et ønske om å unngå nye kabelføringer i Sortland sentrum, som Statnett tidlig vurderte som en løsning. Nordland fylkeskommune har også uttrykt et ønske om å legge en kabel utenfor kjørebane, inkludert gang- og sykkelvei, på fylkesveinett. Nordland fylkeskommune har også ytret et ønske om at Statnett legger seg utenfor midlertidig areal som planlegges benyttet i fremtidig utvidelse av fylkesvei 82. Statnett har forsøkt å tilpasse seg ønsket fra fylkeskommunen, men vil likevel berøre noen av disse arealene da det er ønskelig fra Statnett sin side å samføre omsøkt alternativ med eksisterende infrastruktur og unngå ytterligere beslag av innmark/utmark.

Nordland fylkeskommunes kulturminneenhet har blitt konsultert om behov for kulturminneundersøkelser (omtalt i kap. 1.5.1 og i kap. 5.5).

Statnett har benyttet informasjon fra Nordland fylkeskommune i planlegging av tiltaket, både med hensyn til eksisterende fylkeskommunalt veinett og i forhold til fremtidige utvidelser.

1.7.5. Dialog med underliggende nettselskaper

Statnett har jevnlig møter med underliggende nettselskaper i hele landet, inkludert denne regionen. Statnett samarbeider tett med de regionale nettaktørene for drift av kraftnettet og for fremtidig utvikling. For det omsøkte tiltaket har Statnett hatt flere møter med underliggende nettselskaper, både Vestall AS og Noranett AS. Statnett har gjennom prosjektets utvikling informert de underliggende nettselskapene, både for å informere og for å vurdere mulige synergier og samarbeidsmuligheter i tilknytning til nettselskapenes prosjektutvikling i området.

Statnett har god dialog med underliggende nettselskaper og vil fortsette med dette.

1.7.6. Dialog med Statens vegvesen

Statnett har hatt møte med (25.10.2024) og skriftlig dialog (09.02.2025) med Statens vegvesen som eier Sortlandbrua, hvor den eksisterende 132 kV kabelen i dag ligger. Statens vegvesen har informert Statnett om status for brua og planlagte vedlikeholds- og utbedringsprosjekter. Statens vegvesen har også informert Statnett om at det planlegges en ny rundkjøring øst av Sortlandbrua og at det er ønskelig ta Statnett unngår areal hvor rundkjøring planlegges. Statnett har imøtekommet ønsket og unngår de aktuelle arealene.

Statnett har, blant annet på grunn av innspill fra Statens vegvesen, valgt å ikke gå videre med en løsning i Sortlandbrua. Dette er nærmere omtalt i kapittel 2.2, 3 og 4.

1.7.7. Dialog med Kystverket

Statnett har hatt dialog med Kystverket som har opplyst om at enhver kryssing av Sortlandsundet vil være søknadspliktig etter havne- og farvannsloven. Kystverket har uttrykt et ønske om å unngå luftledninger over sundet som Statnett vurderte tidlig i prosessen.

Statnett vil utarbeide nødvendige søknader etter havne- og farvannsloven.

1.7.8. Dialog med Reinbeitedistrikt

Statnett har dialog med Linnasuolu/Kanstadfjord/Vestre Hinnøy reinbeitedistrikt. Dialogen har inkludert telefonsamtaler, e-poster og flere fysiske møter (21. august 2025 og 14. januar 2026). Statnett har engasjert Naturrestaurering AS for å utarbeide konsekvensutredning av det omsøkte tiltaket for reindrift. Naturrestaurering AS har hatt møter og dialog med reinbeitedistriktet gjennom prosessen. Konsekvensutredning er oppsummert i kapittel 5, og i sin helhet vedlagt konsesjonssøknad (se vedlegg 6). Statnett forsøker å komme til enighet med reinbeitedistriktet og har sendt forslag til avtale med reinbeitedistriktet om anleggsarbeid og drift av ny forbindelse.

1.7.9. Dialog med Sortland kommune

Statnett har hatt flere møter med Sortland kommune, blant annet både administrasjonen i kommunen og med vann- og avløpsetaten. Formålene med møtene har vært å informere om prosjektet og innhente synspunkter og tilbakemeldinger fra kommune, samt å innhente informasjon om eventuelle konflikter, pågående prosesser i kommunal/privat regi (eksempelvis reguleringsplaner) og informasjon om kommunal infrastruktur. Sortland kommune er positive til tiltaket, både med hensyn til at det omsøkes sjøkabel, og at kabelføring i stor grad følger trase som av kommunen er forslått gjennom vedtatt reguleringsplaner på Langøya. Vann- og avløpsetaten i Sortland kommune har gitt innspill om eksisterende infrastruktur i tiltaksområdet, blant annet kommunale vann- og avløpsledninger som må hensyntas. Statnett har forsøkt å tilpasse eksisterende infrastruktur og vil fortsette å tilpasse seg i den videre prosessen.

1.7.10. Strand VA

Statnett har hatt kontakt med Strand VA som er et privat vann- og avløpsselskap på Hinnøya. Kontakt har inkludert korrespondanse og befaring. Statnett har mottatt tegninger av vann- og avløpsnett på Hinnøya og har benyttet dette i planlegging av omsøkt tiltak.

1.7.11. Forsvaret

Statnett har ikke hatt dialog med forsvaret om omsøkt tiltak. Forsvaret har vært delaktig i utarbeidelse av konseptvalgutredning.

1.7.12. Dialog med grunneiere

Statnett avholdt et informasjonsmøte for berørte grunneiere og naboer 21. august 2025 hvor Statnetts foreløpige planer ble presentert, og grunneiere fikk anledning til å komme med spørsmål og innspill. Representanter fra Sortland kommune og underliggende nettselskap deltok også på møtet. Statnett avholdt også en åpen kontordag 13. januar 2026 hvor direkte berørte grunneiere, idrettsforening og velforening ble invitert. Det ble også gjennomført befaring med enkelte grunneiere som var interessert i det.

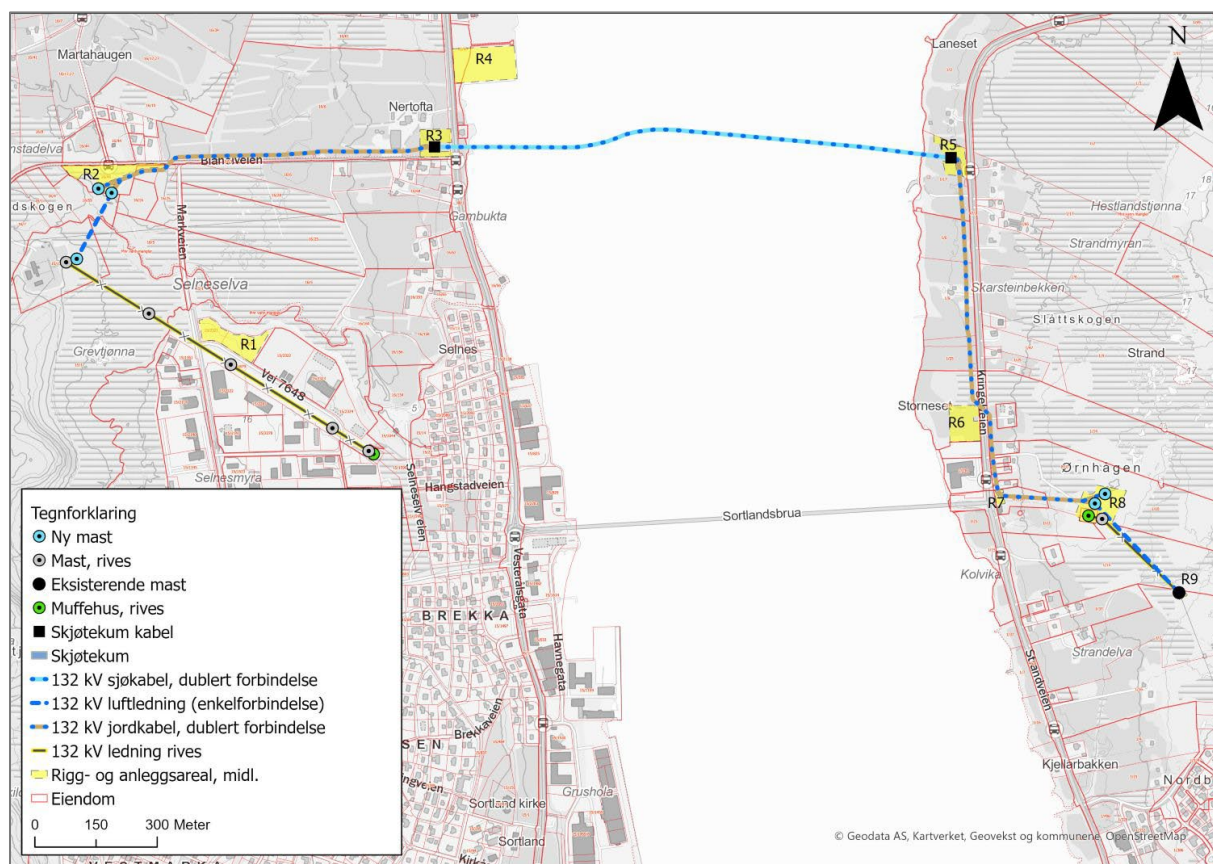
Flere grunneiere ønsket å vite hvordan skissert alternativ for 132 kV forbindelse i kabel berørte deres eiendom. Grunneiere og naboer forventet at Statnett samarbeidet med de andre aktørene som hadde planer i det aktuelle tiltaksområdet, blant annet Sortland kommune for utvikling av Vestmarka næringsområde og Nordland fylkeskommune med gang og sykkelvei langs Blåheiveien. Statnett ble også utfordret på å legge forbindelsen i eksisterende trasé for Vestall AS sin 66 kV forbindelse på Langøya. Statnett har vurdert flere av disse innspillene. Det er ikke plass til kabel i gang- og sykkelvei langs Blåheiveien. Parallellføring med Vestalls 66 kV trasé på Langøya medfører konflikt med reguleringsplan for Vestmarka næringsområde.

Statnett har gjennom dialog med grunneiere avtalt prøvegraving langs omsøkt trasé.

1.7.13. Dialog med lokalt næringsliv

Statnett hadde 21.08.2025 møte med representanter for det lokale næringslivet som planlegger utvikling av næringsområde i sjø på Langøya. Statnett fikk gjennom møtet og påfølgende e-postkorrespondanse informert om prosjektet og fått innspill til hvordan tiltaket kan gjennomføres for å hensynta den planlagte utviklingen av området. Statnett har også hatt dialog med Storneset eiendom som ønsker å utvikle et areal på Hinnøya til fremtidig forretningsvirksomhet. Statnett har forsøkt å tilpasse seg grunneier og forretningsutvikler for å redusere eventuelle ulemper.

2. Beskrivelse av planlagte tiltak

Figur 5 Omsøkt tiltak illustrert. Målestokk 1:10000. Figur er også vedlagt, se vedlegg 1.

2.1. Beskrivelse av elektriske anlegg

2.1.1. Kabel på land (jordkabel)

Omsøkt tiltak omfatter ca. 1150 meter med ny 132 kV dublert jordkabelforbindelse på Hinnøya, og ca. 850 meter med dublert jordkabelforbindelse på Langøya. Jordkabel termineres i nye kabelendemaster på hhv. Hinnøya og på Langøya og i skjot mot sjøkabel på begge sider av Sortlandsundet, på hhv. Langøya og Hinnøya. Det planlegges trekkerør på det meste av strekningen. OPI-kanal vi også benyttes i noen tilfeller, eksempelvis ved kryssing av vei, under bekk på Hinnøya og langs ved et gårdsbruk på Hinnøya.

Med utgangspunkt i nye kabelendemaster på Hinnøya etableres kabeltrasé mot fylkesvei 82 parallelt med eksisterende oljekabelforbindelse (eksisterende 132 kV forbindelse). Formålet med dette er at de samme arealene kan benyttes for etablering av nye kabler og oppgraving av eksisterende kabel. Ny kabeltrasé følger østsiden av fv. 82 til den krysser under veien fra eiendom gnr./bnr. 1/14. Veien planlegges krysset i OPI-kanal. På motsatt side av veien (vestsiden av fylkesveien) etableres kabeltraséen nordover, ca. 8 meter utenfor teknisk trasé for fremtidig utvidet fylkesvei 82. Kabeltraséen vil krysse gjennom jordbruksareal på Hinnøya frem til kabelskjøt for sjøkabel.

På Langøya vil kabeltrasé etableres mellom kabelskjøt (vest av fylkesvei 820) og nye kabelendemaster nordøst av Sortland transformatorstasjon. Kabeltraséen vil på Langøya følge Blåheiveien på dyrka mark før den krysser under Blåheiveien vest for krysset Blåheiveien/Markveien.

Jordkabel vil omfatte to 132 kV forbindelser (dublert forbindelse) med 3 kabler per kabelsett (totalt 6 kabler/faser). Jordkabel vil være av typen 132/170 kV 2000 mm² XLPE Al Milliken leder med aluminiumskappe. Hver forbindelse skal ha en maksimal last på 1312 ampere (300 MW). Ved begge kabelsettene i drift vil total makslast for begge forbindelsene være 1925 Ampere (440 MW).

De seks kablene på land vil etableres i felles kabelgrøft. Kablene skal legges i flat forlegning (ved siden av hverandre) med en avstand på ca. 1 meter mellom hvert kabelsett og en avstand på ca. 0,6 meter mellom hver kabel. Avstanden vil variere noe. Kabelgrøftens dybde og bredde vil variere noe avhengig av ulike faktorer, men vil ca. være ca. 1,5 meter dyp og ca. 6 meter bred i bunnen og ca. 8 meter i toppen. Det vil tilføres geotekstil og sand i kabelsonen. Overliggende masser vil i hovedsak være stedlige masser, eventuelt tilkjørte masser der stedlige masser ikke har de rette egenskapene. I tillegg til 132 kV kabler vil det også legges fiber i kabelgrøften.

Figur 6 Eksisterende endemast og muffehus på Hinnøya skal rives til fordel for nye omsøkt kabelendemaster.

Figur 7 Kabeltrase planlegges bl.a. nord for Blåheiveien i areal til venstre i bildet. Bildet er tatt fra vest mot øst på Langøya langs Blåheiveien. Sortlandsundet skimtes i horisonten.

Figur 8 Omsøkt kabeltrasé planlegges langs Fv. 82 på Hinnøya på sjøsiden av eksisterende og fremtidig oppgradert vei (Fv. 82).

2.1.2. Skjøtegrep og landtak

Skjøting av jordkabler med sjøkabler planlegges gjennomført i skjøtegreper. Det planlegges felles skjøtegrep for begge kabelsett på hver side av Sortlandsundet.

Skjøtegrep på Langøya planlegges etablert vest for Fv. 820 på jordbruksjord, på eiendom gnr./bnr. 16/6. Skjøtegrepene etableres ved at overliggende masser graves ut og mellomlagres. Det skal støpes betongplater med størrelse ca. 9x16 m og tykkelse ca. 100 mm. Skjøteplatene etableres ca. 2 meter under eksisterende terreng. Kabelskjøt vil bli liggende 200 mm over høyvann, havvanstigning tatt i betraktning. Under skjøteplatene skal det tilføres drenerende masser.

Fiberkabel skilles fra skjøtegrepen. Skjøting av disse utføres i egne prefabrikkerte betongkummer med støpejernslokk for å muliggjøre inspeksjon og tilsyn i driftsfasen. Tilbakefylling under de prefabrikkerte kummene utføres med drenerende masser.

Området fra skjøtegrep til sjøkant graves ut. Dette omfatter også fylkesvei som må legges om midlertidig i forbindelse med anleggsarbeidene. Veikryssing (fv. 820) planlegges utført så raskt som mulig ved at trekkerørene legges/støpes under veibanen. Veien bil bygges opp igjen etter at trekkerørene er installert.

På grunn av planlagt utfylling i sjø ved Selnes næringsområde på Langøya (omtalt i kap. 5.2), som omsøkt kabeltrase krysser, legges kabler i trekkerør ut til kote ca. -10 i Sortlandsundet. I sjøen legges rørene på sjøbunnen eller over tilførte masser. For å beskytte kablene fra fremtidig utfylling planlegges det å benytte trekkerør av type Ø400 PE, som er robuste. Fra skjøtegrep og frem til sjøkant blir rør innstøpt i betong. På grunn av planlagt oppfylling av fremtidig næringsområde Selnes, overfylles trekkørørene med sprengstein som reduserer sannsynligheten for skade på trekkør og kabel.

Skjøtegrep på Hinnøya etableres på eksisterende jordbruksareal på gnr./bnr. 1/17. På samme måte som på Langøya planlegges det å etablere en felles skjøtegrep med betongplater, 9x16 m og tykkelse ca. 100 mm. Drenerende masser etableres under betongplater. Kabelskjøt skal ligge 300 mm over høyvann, havvanstigning tatt i betraktning. Overkant av skjøteplater er ca. 2 meter under eksisterende terreng. Fiberkabel skilles også her fra skjøtegrepen. Skjøting av disse utføres i egne prefabrikkerte betongkummer med støpejernslokk for å muliggjøre inspeksjon og tilsyn i driftsfasen. Tilbakefylling under de prefabrikkerte kummene utføres med drenerende masser.

Landtaket omfatter også her etablering av åpen grøft fra skjøtegrep og ut på sjøbunnen. Lengde på grøft må tilpasses tilgjengelighet til gravemaskin, og sjøgående fartøy, for nedspyling eller nedgraving av kabler på sjøbunnen. Eventuelle fjellforekomster må sprenges eller pigges, alternativt må grøftebunn løftes. Grøftebunn på land skal planeres med knust berg eller kabelsand før kabelinntrekning av sjøkabler til skjøtegrep. Kabeltrase vil krysse eksisterende vannledning i strandsonen. Det er avklart med ledningseier at vannledning kan frakobles midlertidig, og ev. senkes dersom behov.

Landtak og skjøtegreper tildekkes etter endt installasjon med masser, fortrinnsvis stedege. Det kan bli aktuelt å etablere et betongfundament for vinsj på begge sider av Sortlandsundet, i tilknytning til skjøtegreper. Behovet vil bli vurdert i videre prosjektering.

Figur 9 Landtak på Langøya planlegges ovenfor fv. 820 (Vesterålsvegen) på landbruksareal på gnr./bnr. 16/6.

Figur 10 Landtak på Hinnøya vil ligge ca. 40 meter nord for naustområde på gnr./bnr. 1/17.

2.1.3. Kabel i sjø

Omsøkt tiltak omfatter ca. 1300 meter med sjøkabel over (under) Sortlandsundet. Sjøkabel vil være av typen 132/170 kV XLPE 1200 mm² Cu leder med blykappe. Sjøkabel vil omfatte to kabelsett med 3 kabler per sett (totalt 6 kabler). Hver sjøkabelforbindelse vil ha en maksimal last på 1312 A (300 MW). Ved begge kabelsett i drift (fremtidig) vil maksimal last være 1925 A (440 MW).

Grunnforholdene i Sortlandsundet består i hovedsak av løsmasser. Det er en slak helning på sjøbunnen med største dybde i krysningssonen på ca. 24 meter. Sjøkablene legges ved hjelp av et leggefartøy med svingskive om bord. På landsiden av skjøtegroppene plasseres vinsjer for trekking av kablene inn til hver skjøtegropp.

På Langøya vil sjøkabel etableres gjennom fremtidig næringsområde som omtalt i kapittel 2.1.2. På Hinnøya er også fremgangsmåte beskrevet i 2.1.2. Da tiltaksområdet på Hinnøya omfatter strandsone som ikke er planlagt utfyllt, skal tiltaksområdet etter endt kabellegging tilbakeføres til tilnærmet opprinnelig tilstand. Utover skilt på land, vil ikke sjøkablene være synlige i strandsonen på Hinnøya.

Grøft for sjøkabler graves med hjelp av gravemaskin fra land eller på midlertidige fylling/plattform i strandsonen og ut til ca. 4-5 meters dyp. Løsningen for adkomst vil måtte avgjøres i samråd med valgt entreprenør. Etter at kabelrør er etablert vil grøft fylles igjen. Det vurderes som sannsynlig at kablene spyles ned i sedimentene fra dybdekote 4-5 og ut til dybdekote -10. Det vil også vurderes å benytte såkalte cast iron shells som ytre beskyttelsesform for å beskytte kablene mot ytre påvirkning. Fra dybdekote -10 på Hinnøysiden til tilsvarende dyp på Langøysiden vil kablene antageligvis spyles ned i sedimentene på sjøbunnen. Nedspyling som beskyttelsesform er avhengig av myke sedimentmasser som sand eller leire. Det er kjent at det i Sortlandsundet på krysningspunkt er en blanding av skjellsand og stein, og det kan derfor være aktuelt med nedspyling. Nedspyling av kabler utføres av dykkere og med mindre undervannsmaskin som spyer kablene ned i sedimentene. Som et alternativ til nedspyling kan det vurderes å benytte cast iron shells på deler av strekningen for å beskytte kablene i Sortlandsundet mot ytre påvirkning.

Figur 11 Sjøkabel planlegges i trekrør i planlagt fremtidig utfyllt område på Langøya. Både areal på land og i sjø på bildet skal etter planen fylles ut iht. detaljreguleringsplan Selnes næringsområde.

2.1.4. Master og luftledning

Omsøkt tiltak omfatter etablering av 4 stk. nye kabelendemaster hvor to er planlagt på Hinnøya og to er planlagt på Langøya. I tillegg er det planlagt etablert en ny endemast utenfor Sortland transformatorstasjon. Master fundamenteres enten i fjell eller i løsmasser. Hvert mastepunkt vil beslaglegge et areal tilsvarende ca. 40 m². Alle mastepunkt er vist i figur 5 og vedlagte kart. Noe justering av mastepunkt kan være aktuelt etter at løsningene er prosjektert.

Nord for eksisterende muffeanlegg og endemast på Hinnøya, hhv. ca. 30 og 60 meter, skal det etableres to stk. kabelendemaster. Mastene vil være av typen portalmast, innvendig bardunert, og være ca. 14 - 23 meter høye. Den ene masten skal kobles til eksisterende 132 kV forbindelse fra Hinnøy koblingsstasjon. Den andre masten skal ikke kobles til noen forbindelse i denne omgangen, men klargjøres for fremtidig dublert forbindelse fra Hinnøy koblingsstasjon.

Omsøkt tiltak innebærer også å strekke nye liner fra eksisterende mast på Hinnøya, ca. 300 meter sør for den nye kabelendemasten. Tiltaket vil gjennomføres ved å fly inn en vinsj til rigg- og anleggsareal R9.

Sør for parkeringsplass/opparbeidet areal ved Blåheiveien etableres to stk. nye kabelendemaster, en for hvert innkommende jordkabelsett. Mastene vil være av typen portalmast, innvendig bardunert, og være fra 16 til 22 meter høye. Det er kun den ene kabelendemasten og kabelsettet som skal idriftsettes som en del av omsøkt tiltak. Den andre kabelendemasten og det andre kabelsettet etableres for fremtidig bruk og kobles derfor ikke mot Sortland transformatorstasjon. Fra den ene kabelendemasten skal det strekkes ny ca. 240 meter lang forbindelse inn mot Sortland transformatorstasjon, via ny endemast utenfor Sortland transformatorstasjon.

Ny forbindelse vil etableres med linetype Feral 380 Grackle for faseledere og OPGW.

Figur 12 Bilde av aktuell kabelendemast fra Boltås stasjon.

2.1.5. Sanering av eksisterende forbindelse

Omsøkt tiltak omfatter riving og sanering av luftforbindelse på Langøya mellom muffehus og Sortland transformatorstasjon. Luftledningsforbindelsen på Langøya er i dag ca. 900 meter lang og omfatter 5 master. Alle mastene skal rives. Mastefundament skal graves/skjæres til 0,1 – 0,2 meter under overflaten. Eksisterende muffeanlegg på Langøya skal rives og saneres. Eksisterende oljekabel på Langøya skal tappes for olje, men skal ikke graves opp.

På Hinnøya skal eksisterende mast nr. 13 og muffehus rives og saneres. Liner fra mast 12 til mast 13 skal fjernes til fordel for nye liner som strekkes fra mast 12 til ny kabelendemast.

Oljekabel fra muffehus å Hinnøya til Sortlandbrua skal tappes for olje og graves opp. Eksisterende oljekabel i Sortlandbrua skal tappes for olje og fjernes.

2.2. Beskrivelse av alternative traseer og plasseringer

Statnett har vurdert flere konsepter og alternativer for ny dublert forbindelse mellom eksisterende 132 kV forbindelse Hinnøy og Sortland transformatorstasjon. Statnett har også vurdert flere alternativer for omsøkt konsept.

Figur 13 Oversikt over alternative konsepter for kryssing av Sortlandsundet. Alternativ 2 er utgangspunkt for den omsøkte løsningen.

2.2.1. Dublert kabelforbindelse i Sortlandbrua

Statnett har vurdert å fornye/erstatte eksisterende kabler i Sortlandbrua. Konseptet omfattet installasjon av 2 kabelsett av 6-stk. 1-ledere, fra ny kabelendemast på Hinnøya til ny kabelendemast på Langøya, gjennom Sortlandbrua. Kabellengde ville omfattet ca. 2,7 km. Alternativet ville også ha omfattet etablering av ny kabelendemast til fordel for muffehus og ny luftledning til Sortland transformatorstasjon.

Konseptet ville ha omfattet en ny kabelforbindelse i OPI parallelt med eksisterende kabelanlegg frem til Sortlandbrua. Kabel ville ha krysset under Fv. 82/Fv. 85 før Sortlandbrua.

Da det i dag ikke er plass til nye kabelsett i Sortlandbrua ville alternativet ha omfattet produksjon av nye betonglokk plassert og forankret på eksisterende betongkanter. Tiltaket ville ha omfattet justering av rekkverk på brua.

På Langøysiden vill konseptet omfattet kryssing av både Fv.85 og Markveien, langs fortau i Markveien og videre langs Selnesveien. Konseptet ville ha omfattet ca. 150 meter lengre trasé enn den eksisterende forbindelsen. Dette ble vurdert som nødvendig for å unngå eksisterende infrastruktur som bl.a. vann- og avløpsledninger. Da det ikke lenger er plass til en ny luftledningstrasé gjennom næringsområdet fra Selnesveien til Sortland transformatorstasjon ville konseptet ha omfattet en forlengelse av jordkabel til en nye kabelendemast vest for næringsområdet og luftledning inn mot stasjonen.

Konseptet omfattet også riving av ca. 900 meter med ledning sørøst for Sortland transformatorstasjon, samt riving og sanering av eksisterende muffeanlegg på Hinnøya og Langøya. Konseptet omfattet også oppgraving av eksisterende oljekabel på Hinnøysiden.

Konseptet ble av Statnett vurdert som en begrenset løsning for en midlertidig stund, men ikke for hele konseptets levetid. Statens vegvesen som eier Sortlandbrua har planer om å utvide gang- og sykkel felt på brua, men det er usikkert når dette arbeidet skal gjennomføres. Det er videre usikkert hvor lang levetid brua har. Av disse grunnene forventes det at Statnett i fremtiden måtte ha lagt om kablene på nytt i en ny eller fornyet bru, eller som sjøkabler over Sortlandsundet. Videre har Statnett vurdert gjennomføring av konseptet som usikkert. Ved en realisering av konseptet vil det ha vært behov for utkobling av eksisterende forbindelse mellom Hinnøy koblingsstasjon og Sortland transformatorstasjon. Det er usikkert hvor lang utkoblingstid som hadde vært nødvendig, men flere uker og ev. måneder er et estimat. Løsningen ville også medført lengre perioder med trafikkomlegging på Sortlandbrua.

Statnett har fått informasjon om at areal som i dag er båndlagt av eksisterende luftledning på Langøya er ønsket utnyttet til andre formål. En ny dublert forbindelse i kabel og luft som konseptet foreslår vil ikke frigjøre areal, men begrense areal i større grad.

2.2.2. Dublert forbindelse i luft over Sortlandsundet

Statnett har vurdert et konsept for kryssing av Sortlandsundet i luft (ca. 1 km). Konseptet omfatter også dublert forbindelse i luft på begge sider av sundet, fra ny endemast ved muffehus på Hinnøya til Sortlandsundet, fra Sortlandsundet til Sortland transformatorstasjon (ca. 2,4 km totalt). Konseptet er illustrert i figurer under. Konseptet omfatter også fjerning av eksisterende kabel på Hinnøya og i Sortlandbrua, muffeanlegg på begge sider av sundet, og eksisterende luftledning på Langøya.

Statnett har vurdert å krysse Sortlandsundet hvor sundet er ca. 1 km bredt. Statnett har vurdert at det vil være behov for to høye bæremaster (ca. 120 - 130 meter) og to forankringsmaster. Traseen er her vurdert i rett linje for å unngå vinkel i bæremastene. Spennet over Sortlandsundet ville ha vært merkepliktig med signalfargede master og blinkende lys. Luftledning frem til kryssing av Sortlandsundet vil på Hinnøya i all hovedsak gå i utmark øst for bebyggelse. På Langøya vil luftledning krysse dyrka mark. Flere veier vil krysses i konseptet.

Statnett har vurdert at høye master på begge sider av Sortlandsundet vil være svært inngripende i det åpne landskapet. Statnett vurderer videre at etablering av ny dublert forbindelse på Hinnøya frem til kryssing av Sortlandsundet vil berøre beiteareal for reinbeitedistriktet og kan påføre reindrifta negative konsekvenser. Konseptets tiltaksområde på Hinnøya omfatter større myrkomplekser og inngrep vil her være uunngåelig, selv med skånsomme anleggsteknikker.

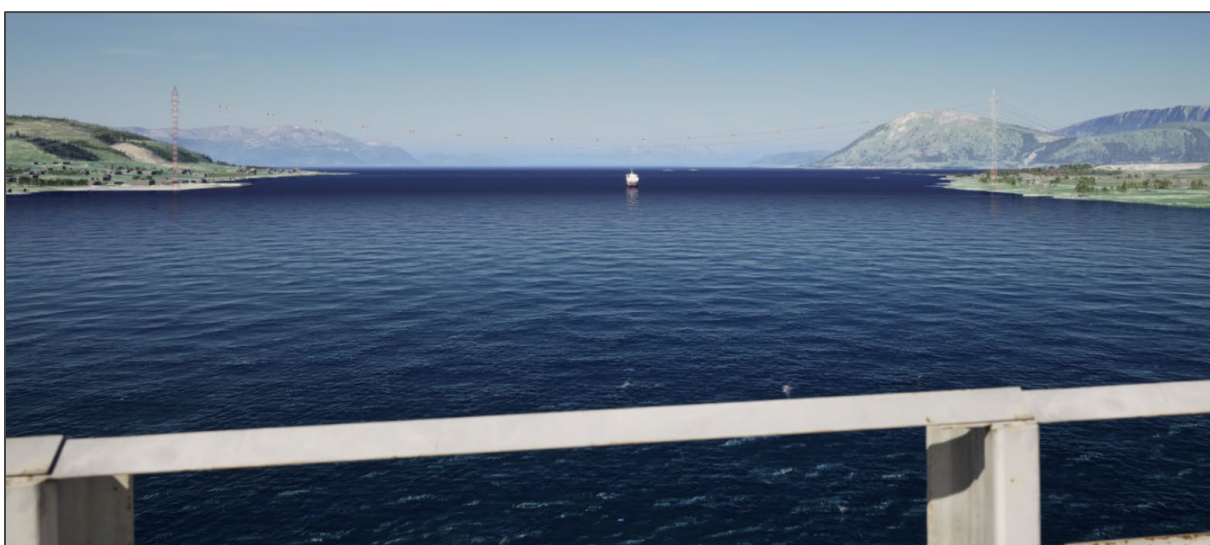
Kostnadsdifferansen mellom dublert forbindelse i luft og det omsøkte alternativet med kabel/sjøkabel er liten og derfor kan omsøkt tiltak forsvares med hensyn til kostnader.

Figur 14 Visualisering av 120-130 meter høye master på hver side av Sortlandsundet med ledningstrekk og flymarkører sett mot sør.

Figur 15 Ledningstrasé vurdert for konseptet.

Figur 16 Visualisering av 120-130 meter høye master på hver side av Sortlandsundet med ledningstrekk og flymarkører. Sett mot nord fra Sortlandbrua.

Figur 17 Visualisering av 120-130 meter høye master på Hinnøya sett fra fylkesveien.

2.2.3. Ytterligere vurderte alternativer

I tillegg til konsepter belyst i kapittel over, har Statnett også vurdert ulike traseer og løsninger for det omsøkte konseptet på hhv. Hinnøya og Langøya.

Luftledning fra muffehus til landtak på Hinnøya

Som et alternativ til jordkabel, illustrert som alternativ 2 i figur 13, har luftledning i denne traseen også blitt vurdert. Alternativet ville blitt noe billigere enn kabelløsning, enklere å bygge og medføre mindre koordinering med Nordland fylkeskommune om reguleringsplan for utvidelse av Fv. 82. Alternativet ville imidlertid påvirket reinbeitedistriktet negativt i form av ny infrastruktur. Tiltakets visuelle virkning i landskapet ble også vurdert som belastende i det relativt åpne landskapsrommet og for beboere langs traseen, både med synlige master og med kabelendemast/muffeanlegg mot sjøkabel. Flere bygg, inkludert en bolig, ville også blitt liggende tett på den dublerne forbindelsen. Det ble også vurdert at en dobbelkurs luftledning langs sjø vil hatt negative virkninger for fugl i anleggets driftsfase og at det kunne blitt utfordrende for drift av dyrka mark med to ledninger gjennom jordbrukslandskapet. Av disse grunnene, og flere, ble alternativet forkastet.

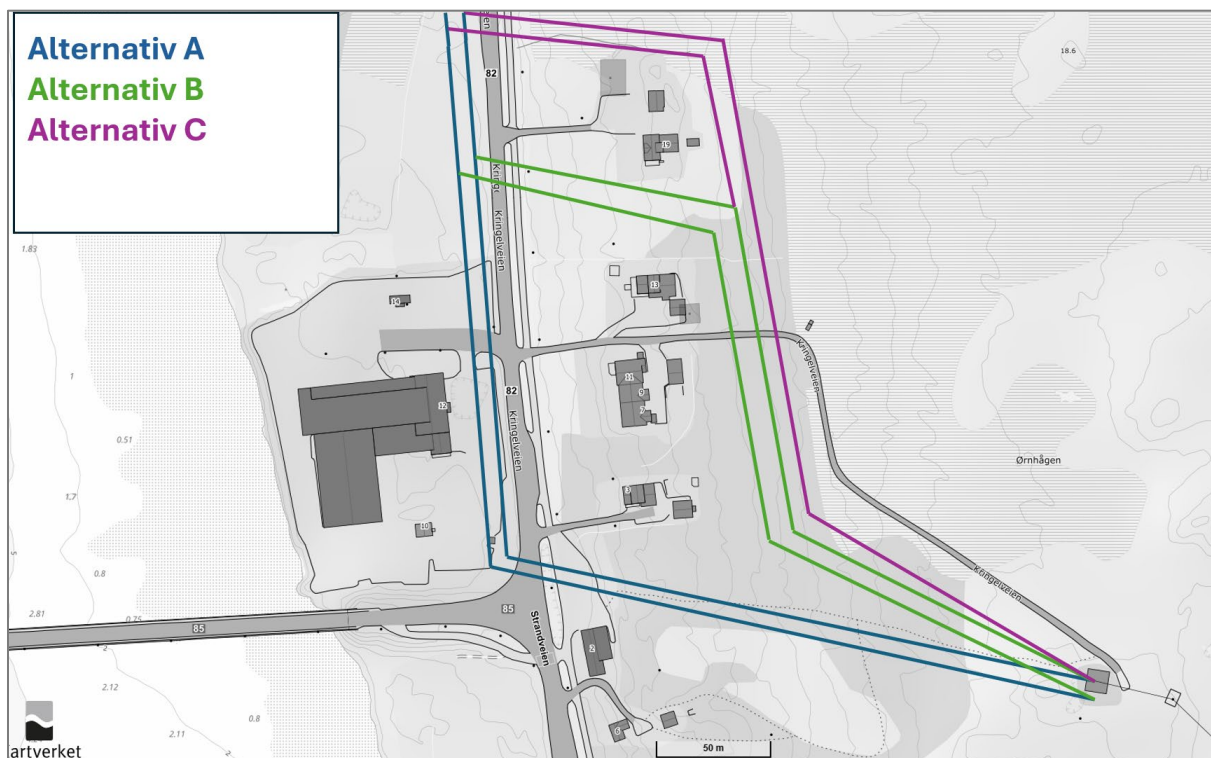
Alternativer på Hinnøya

En rekke forskjellige alternativer mellom kabelendemast på Hinnøya og Fv. 82 ble vurdert, både luftledninger, kabel og kombinasjoner av luft- og kabelløsninger. Alternativene er illustrert grovt i figur 18.

Alternativ A omfattet dublerne kabelforbindelse i korteste avstand til Fv. 82 og kryssing under fylkesvei. Alternativet ble vurdert som gjennomførbart, men ville ført til konflikt med samferdselsanlegg i større grad enn omsøkt alternativ grunnet arealbegrensninger, eksisterende reguleringsplanformål og teknisk infrastruktur knyttet til vei og bebyggelse. Alternativet ville også ha ført til konflikt med eksisterende næringsareal. Alternativet ble forkastet da det ble vurdert som teknisk utfordrende sammenliknet med omsøkt alternativ.

Alternativ B omfattet dublerne kabelforbindelse i overkant av bebyggelse på Hinnøya og kryssing mellom bebyggelse mot fylkesvei. Alternativet ville omfattet anleggsarbeid tett på bebyggelse og ville berørt flere naturtyper (se kapittel 5). Alternativet ville også omfattet arbeid i områder tettere på reindriftas funksjonsområder. Alternativet ble forkastet grunnet grunner nevnt over.

Alternativ C omfattet dublerne kabelforbindelse i overkant av bebyggelse på Hinnøya med en forlengelse sammenliknet med alternativ B. Alternativet ville ha omfattet arbeid og inngrep i myr og arbeid tett på reindriftas funksjonsområder. Alternativet ble forkastet grunnet grunner nevnt over.

Figur 18 Illustrasjon av alternativer mellom eksisterende muffehus og fylkesvei 82 på Hinnøya. Alternativene ble vurdert, men forkastet til fordel for omsøkt alternativ.

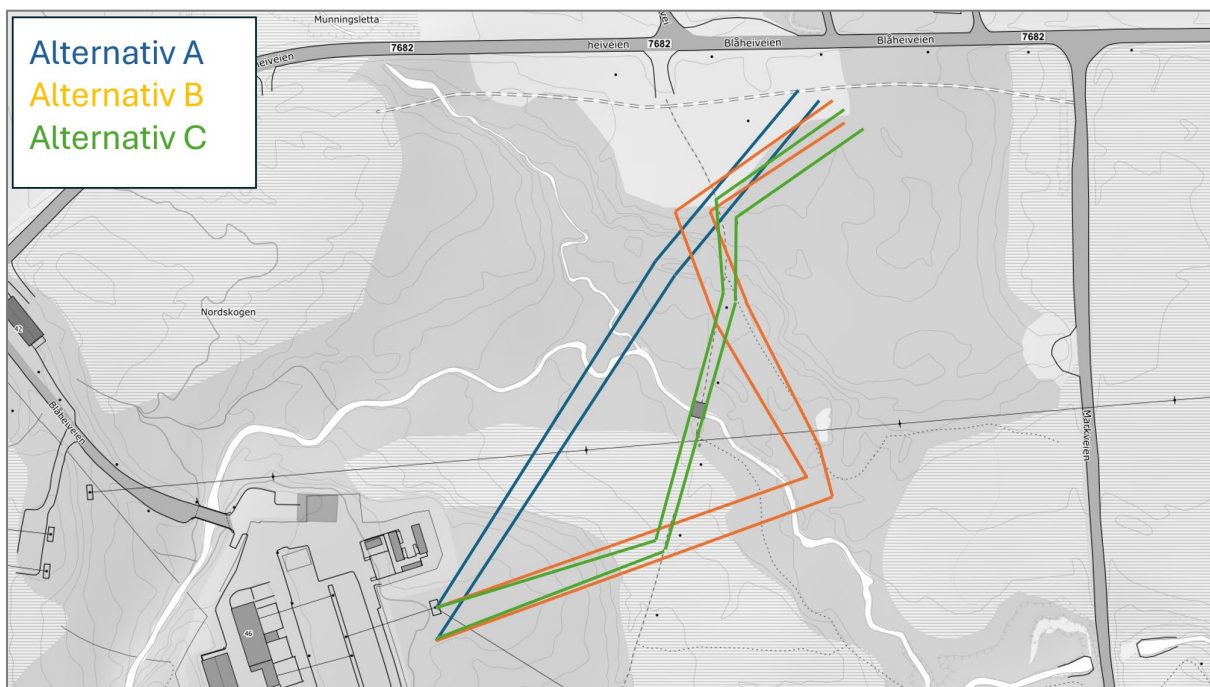
Alternativer Langøya

På samme måte som på Hinnøya ble en rekke alternativer for forbindelse mellom Blåheiveien og endemast ved Sortland transformatorstasjon vurdert, både i luft og i jordkabel og i kombinasjonsløsninger. Alternativene er illustrert grovt i figur 19.

Alternativ A omfattet luftledning fra Blåheiveien og hele veien inn mot Sortland transformatorstasjon. Alternativet ble forkastet av flere årsaker. Blant annet ble det vurdert at kostnader av å forlenge kabel til løsning som omsøkt var små sammenliknet med lenger luftspenn og at visuelle virkninger av kabelendemast og luftstrekk fra Blåheiveien ville bli større enn omsøkt alternativ. Statnett fikk også kommentarer om dette på grunneiermøtet.

Alternativ B omfattet dublert kabelløsning frem til Selneselva og luftledning videre inn mot Sortland transformatorstasjon. Alternativet ble forkastet da det ville medført relativt store inngrep i utmark og myrareal enn omsøkt alternativ. Alternativet ville også med stor sannsynlighet hatt en større negativ virkning på friluftsliv og rekreasjonsinteresser i området, inkludert rekreasjonsareal langs Selneselva.

Alternativ C omfattet kabel langs eksisterende sti og kryssing av Selneselva i bru eller i tunnel under elva for deretter å krysse myrareal i kabel inn mot stasjon. Kryssing av Selneselva ville med stor sannsynlighet ført til behov for flere fysiske tiltak i vassdrag, blant annet midlertidig omlegging av elva, graving i vassdraget og rydding av kantvegetasjon. I tillegg ville alternativet med stor sannsynlighet ført til større inngrep i myr og andre naturtyper sammenliknet med omsøkt alternativ.

Figur 19 Illustrasjon av alternativer mellom eksisterende Blåheiveien og Sortland transformatorstasjon på Langøya. Alternativene ble vurdert, men forkastet til fordel for omsøkt alternativ.

2.3. Beskrivelse av permanente hjelpeanlegg

2.3.1. Veier

Statnett ønsker å benytte eksisterende veier og kjørespor der disse er tilgjengelige. Det kan være aktuelt å oppgradere eksisterende mindre veier der dette er nødvendig, eksempelvis Kringelveien fra Fylkesvei 82 til eksisterende muffeanlegg.

Statnett vil benytte eksisterende fylkes- og kommunalveinett på Hinnøya og Langøya for adkomst til kabelgrøft. Adkomst fra offentlig veinett vil avklares med veieier og Statnett vil formelt søke veieier om tillatelse der dette vurderes som nødvendig.

Videre ønsker Statnett å etablere midlertidige veier til rigg- og anleggsområder, både til landtak og langs kabelgrøft. Veiene vil bli etablert på areal illustrert som rigg- og anleggs plasser og rigg- og anleggsavgrensning og derfor er de ikke nærmere spesifisert.

Der hvor midlertidige anleggsveier ikke skal ta utgangspunkt i eksisterende veinett, traktorveier eller kjørespor, skal veiene opparbeides skånsomt over dyrka mark eller utmark. Overliggende masser skal skaves bort og mellomagres i ranker etter tilstand/egenskap. Vekstmasser skal legges i egne ranker eller over underliggende ranker. Det skal stilles mellom matjord og andre masser. Statnett skal benytte duk der dette er nødvendig og tilføre kjøresterke masser. Midlertidig mellomlagrede masser skal tilbakeføres etter at midlertidige veier er fjernet.

Statnett vil ikke etablere permanente veier i forbindelse med omsøkt tiltak.

2.3.2. Sikringstiltak mot naturfare

Det forventes ikke at det vil være aktuelt å etablere permanente eller midlertidige sikringstiltak mot naturfare. Dersom det etter at det er gjennomført geotekniske undersøkelser påvises utfordrende grunnforhold skal dette inngå i detaljprosjektering av løsning.

2.3.3. Masseuttak og masselagring

Utover mellomagring av masser langs planlagt kabelgrøft, og eventuelt rundt midlertidige rigg- og anleggsområder, vil det ikke være behov for midlertidige eller permanente mellomlager for masser.

Overskuddsmasser som ikke kan arronderes på eiendommer vil i hovedsak bli benyttet til samfunnsmessige formål gjennom fordeling hos entreprenør. Det forutsettes at dersom entreprenør har behov for å mellomlagre masser midlertidig før disse fordeles til andre prosjekt i entreprenørs portefølje, skal dette gjøres forskriftsmessig på egnete arealer som entreprenør disponerer. Det er kun eventuelle forurensede masser som ikke kan gjenbrukes lokalt som skal sendes til godkjent mottak. Eventuelle forurensede masser skal deklarerer.

2.3.4. Rigg- og anleggsplasser

Statnett vil ha behov for flere midlertidige rigg- og anleggsplasser langs den omsøkte kabeltraséen, i forbindelse med etablering av mastefundament og mastereis, og i forbindelse med riving og sanering av eksisterende 132 kV forbindelse. Statnett vektlegger å benytte eksisterende opparbeidete arealer på begge sider av Sortlandsundet. Dette kan være eksisterende parkeringsplasser, eller andre opparbeidete arealer.

Statnett har hatt tett dialog med Sortland kommune om midlertidige rigg- og anleggsplasser. Sortland kommune har varslet at det i dag finnes flere potensielle plasser som kan benyttes. Utfordringen med flere av disse er at de tjener et fremtidig formål som nye næringsarealer eller andre fremtidige byggeprosjekter. Hvorvidt disse er tilgjengelige når det omsøkte tiltaket skal gjennomføres er vanskelig å si. Av den grunn har Statnett valgt å merke flere arealer med potensial for midlertidige rigg- og anleggsområder, eksempelvis R1 og R4, og gjennom videre dialog med kommune og eventuelt private eiere avklare bruk før anleggsstart. Nye arealer kan også bli aktuelle.

I tillegg til de usikre arealene nevnt over, er det arealer som Statnett er avhengige av som midlertidige rigg- og anleggsplasser. Eksempelvis er Statnett avhengige av å bruke opparbeidet areal ved Blåheiveien som i dag bl.a. inngår som utfartsparkering til lysløypa. Statnett er også avhengig av å etablere midlertidig rigg- og anleggsplass ved landfallene både på Hinnøya og Langøya.

I tillegg til rigg- og anleggsarealer ønsker Statnett å benytte arealer langs kabeltrasé til ulike formål, blant annet etablering av midlertidige kjøretraseer, mellomlager av vekstmasser, mellomlager av underliggende masser. Disse arealene er i vedlagt konsesjonssøknadskart illustrert som rigg- og anleggsavgrensning.

Kabelgrøfttraseen vil også inngå som midlertidig rigg- og anleggsområde for adkomst til grøft og som mellomlager for stedeagne masser. Eksempelvis vil det være aktuelt å anlegge midlertidige kjøretraseer parallelt med kabelgrøft i anleggsfasen.

Tabell 3 Oversikt over midlertidige rigg- og anleggsområder som ønskes benyttet i forbindelse med omsøkt tiltak. Nummerering i tabell viser til nummer i vedlagt konsesjonssøknadskart.

Midlertidige rigg- og anleggsområder (nr. i vedlagt søknadskart)	Størrelse (ca. daa)	Allerede opparbeidet / må opparbeides
R1	7,5	Opparbeidet (fremtidig næringsareal)
R2	5,3	Opparbeidet, utfartsparkering og sideareal Blåheiveien
R3	2,7	Dyrka mark, må opparbeides
R4	12,6	Opparbeidet (eksisterende fylling i sjø)
R5	3,5	Dyrka mark, må opparbeides
R6	6,3	Dyrka mark, avsatt til fremtidig næringsområde i kommuneplan, må opparbeides
R7	0,4	Opparbeidet
R8	8,1	Åpen fastmark, må opparbeides
R9	0,6	Åpen fastmark, må opparbeides

Figur 20 Utfartsparkering på Langøya planlegges benyttet som midlertidig rigg- og anleggsareal angitt som R2 i tabell 3 og figur 5

Figur 21 Dyrka mark på Hinnøya planlegges brukt som midlertidig rigg- og anleggsareal, angitt som R6 i tabell 3 og illustrert i figur 5. Arealet er avsatt til fremtidig næringsareal i kommuneplanens arealdel/kommunedelplan Sortland. Deler av areal er planlagt bruk som midlertidig anleggsareal for utvidelse av Fv. 82.

2.3.5. Landingsplasser for helikopter

Det er aktuelt å benytte helikopter til enkelte operasjoner, eksempelvis mastereis og for transport av vinsj til mast 12 på Hinnøya i forbindelse med linestrekking til ny kabelendemast. Det vil ikke være aktuelt å etablere permanente landingsplasser for helikopter i forbindelse med det omsøkte tiltaket. Dersom helikopter skal lande under operasjonene vil dette skje på midlertidige riggområder eller på andre opparbeidete områder. Helikopter vil operere ut fra eksisterende helikopterbaser eller fra midlertidige baser, eksempelvis på Evenes eller Stokmarknes.

2.3.6. Riving og sanering

Muffehusene på hver side av Sortlandssundet skal rives, i tillegg skal også en mast på Hinnøya og 5 master på Langøya rives.

Muffehusene består av betong og lecablokker. Farlig avfall saneres først, før riving av konstruksjonene gjennomføres. Det er utført en miljøkartlegging, hvor det er påvist farlig avfall som EE-avfall, oljeinnhold i tanker og kabler, samt mistanke om asbest i branndører. Branndørene må sjekkes før sanering. I forbindelse med sanering og riving, må det være tilgjengelig containere for hver type farlig avfall, og riggplassen må ha plass til disse containerne. Løsning for sanering av farlig avfall og rivearbeidet av betong og leca, vil entreprenør utarbeide. Det må være plass til større maskiner som kan rive og knuse betong for uttak av armeringsjern. I forbindelse med betongriving, må det også være tilgjengelig støvdempende tiltak, som f.eks. vannrisling. Dette for at naboer/ 3. part ikke blir berørt av betongstøv.

Liner vil enten kappes/sprenges og legges kontrollert ned på bakken langs traseen, eller de kan monteres trinser for innspoling av liner. Det skal benyttes vinsj eller brems for å sikre kontrollert nedsenkning. Armatyr og isolatorer senkes deretter forsiktig ned fra mastetoppene med kran eller talje. Liner, armatyr og isolatorer sorteres for gjenvinning eller deponering.

Stålmastene demonteres etter at linemateriell er fjernet. De kan enten demonteres del for del stående, eller felles ned til terreng. Alt stål skal transporteres til godkjent mottak for gjenvinning.

Fundamenter til stålmaster kappes 0,1 – 0,2 meter under bakken. Avhengig av fundamenteringsløsning vil det for fjellfundamenter være behov for å kappe eller fjerne innstøpte fjellbolter helt. For løsmassefundamenter må disse graves opp med gravemaskin. Området tilbakefylles med egnet masse og komprimeres slik at terrenget fremstår stabilt og i henhold til opprinnelig profil. Betong og armering fra fundamentene leveres til godkjent mottak for gjenvinning.

Før fjerning av kabelanleggene vil kablene bli drenert for olje. Oljekabler som ligger under eksisterende bebyggelse og infrastruktur skal ikke graves opp, men vil bli tettet i endene og liggende. En oppgraving vil bli for komplisert og vil berøre en rekke aktører, både private og offentlige, og mye eksisterende infrastruktur. Oljekabel fra muffestasjon på Hinnøya til fv. 82/85 skal graves opp. Oljekabler i Sortlandbrua skal fjernes.

Figur 22 Eksisterende muffehus på Hinnøya. Anleggene planlegges revet og sanert.

2.4. Beskrivelse av anleggsarbeidene

Anleggsarbeidet vil gjennomføres over en eller to sesonger. Antall sesonger avhenger av flere faktorer, blant annet konsesjonsbehandling hos NVE, avtale med reinbeitedistriktet, avtaler med grunneiere, og koordinering med underliggende nettaktør, kommune, mm.

Jordkabeltrasé vil etableres ved at masser graves ut og mellomlagres langs grøftetrasé. Det kan bli aktuelt å sprengne ut masser der fast fjell oppdages eller pigging der større stein påtreffes. Det er ønskelig å bruke mellomlagrede masser ved tilbakeføring i grøft. Det skal skilles mellom toppmasser og underliggende masser ved mellomlagring. Disse massene skal ikke blandes. Som følge av at det må tilføres kabelsand, kan det oppstå et masseoverskudd. Overskuddsmasser vil bestå av underliggende masser da toppmassene vil benyttes til revegeteringsformål. Det er i dag ikke sikkert hvor mye overskuddsmasser tiltaket vil generere.

Kabelgrøft kan graves i etapper, hvor kortere strekninger med grøft etableres og rør tilføres grøft, før grøft deretter lukkes. Alternativt kan lengre strekninger med grøft etableres før rør installeres og grøft tilbakeføres. Det er ikke avklart hvilken løsning som skal benyttes for omsøkt tiltak. Gjennomføring er blant annet avhengig av kabellengder og hvordan entreprenør rigger prosjektet.

Master fundamenteres på fast fjell eller i løsmasser. Ved løsmassefundament vil det etableres gravitasjonsfundament. Ved fjellfundament vil det borres ned fjellstag og etablering av betongfundamenter. Begge fundamentløsningene vil omfatte fire stabber for mastebein. Nødvendig jording etableres samtidig som graving/boring for fundamentene. Mastene vil monteres på fundamentet ved hjelp av kran eller helikopter. Etter at mastene er montert heises armaturkjeder opp og installeres i masten. Deretter kjøres en dragline ut med helikopter eller langs bakken, før faseledere og toppliner pilkjøres til riktig høyde ved bruk av vinsj og brems. Ved kryssing over eksisterende 66 kV luftledning, vil det være behov for midlertidig utkobling av denne.

2.5. Beskrivelse av klimaløsninger

En av fordelene med tiltaket som omsøkt, er at det i stor grad følger eksisterende infrastruktur og i områder som er bebyggt. Dette betyr at det er relativt korte avstander med transport fra nærliggende veinett. Statnett har vektlagt å unngå myr ved planlegging av det omsøkte tiltaket. Der hvor myr blir berørt, er dette i areal som også er avsatt til fremtidig næringsutvikling i kommuneplan og utvidelse av eksisterende infrastrukturanlegg. Noe myr vil kunne bli berørt ved rigg- og anleggsområde R8 og ved etablering av nye kabelendemaster og jordkabeltrasé på Hinnøya. Det vil her tilstrebes å minimere beslag og benytte skånsomme anleggsteknikker for å avbøte på inngrep i myr.

I forespørsel mot entreprenør vil det bli stilt krav om klimavennlige løsninger både i forhold til gjennomføring og materialvalg, som vil bli fulgt opp i tilknytning til prosjektering og anleggsgjennomføring.

Det vil bli stilt krav om andel utslippsfrie kjøretøy og maskiner. I tilknytning til grunnarbeider vil det i størst mulig grad forsøkes med gjenbruk av utgravde masser for å begrense masseoverskudd og eventuelt behov for utkjøring til masselager.

I prosjektering av konstruksjoner vil det søkes løsninger som minimerer bruken av materialer som er knyttet til store utslipp, som betong og metall. Det vil bli benyttet lavkarbonbetong hvor det er mulig og hensynsmessig.

3. Behovet for å gjøre tiltak

3.1. Dagens driftssituasjon, fremtidig utvikling og konsekvenser i fravær av tiltak

Den behovsutløsende årsaken til det omsøkte tiltaket er todelt. Dette er også nærmere omtalt i kapittel 1.7.1.

- Eksisterende kabler over sundet og tilhørende luftledningsforbindelse inn mot Sortland transformatorstasjon er fra 1970-tallet og har passert sin tekniske levetid. Det er ikke funnet noen feil på anlegget, men de er av en alder som tilsier at de skal skiftes ut for å sikre funksjonalitet i forbindelsen, samt at sannsynligheten for feil øker i takt med kablens alder. Hvis det oppstår feil på dagens kabler, er det en risiko for at det oppstår oljelekkasjer som vil ha negative konsekvenser for miljøet.
- Kapasiteten i Sørnettet er dårlig, og det er behov for å forsterke nettet. Forbruksøkning i Sørnettet gir utfordringer i driften og det er ikke plass til å tilknytte nye kunder. I perioder av året er forsyningssikkerheten utsatt og området er svært utsatt for værrelaterte feil.

I konseptvalgutredning (KVU) for Lofoten og Vesterålen (2025) har det blitt gjort en analyse av forventet forbruksvekst for en analyseperiode på 40 år. Det er mye usikkerhet rundt forbruksveksten i Sørnettet, men det er ikke usannsynlig at det kan bli en fordobling av dagens forbruk.

Forbruksøkninger i Sørnettet gir utfordringer for dagens drift og det er heller ikke plass i nettet til å tilknytte nye kunder, hverken for vanlig forbruk eller det som er reservert i nettet. Dette hindrer bl.a. energiomstilling i eksisterende næringsliv. Det er ingen regulerbar kraftproduksjon vest for vestsnittet, noe som påvirker forsyningssikkerheten i perioder av året.

Da Sørnettet i dag har for dårlig kapasitet til å forsyne eksisterende forbruk deler av året, og fordi det er flere tilknytningssaker som venter på plass i nettet, er det ikke aktuelt å utsette tiltak.

Konsekvens ved å ikke gjøre tiltak kan være større utfordringer i fremtidig forsyning.

4. Samfunnsøkonomisk vurdering og tekniske forhold

4.1. Samfunnsøkonomisk vurdering av konsepter

Statnett har utarbeidet en behovs- og lønnsomhetsanalyse som er en samfunnsøkonomisk vurdering av ulike konsepter med utgangspunkt i veileder for samfunnsøkonomisk analyse av tiltak.

4.2. Beskrive nullalternativet

Nullalternativet omfatter en reinvestering av dagens kabler uten dublering. Nullalternativet innebærer en 1:1 reinvestering av dagens kabelsett på 132 kV som er oljeisoleret. Kablene vil reinvesteres som PEX-kabler etter dagens standard løsning og teknologi. Dette vil øke kapasiteten med ca. 30 %. Det vil ikke være hensiktsmessig å utsette reinvesteringen av dagens kabler ettersom det er en risiko for oljeutslipp ved feil, og sannsynligheten for feil øker jo eldre kablene er.

Statens vegvesen som er eier av Sortlandbrua som dagens kabler ligger i har uttrykt behov for å gjøre reinvesteringer i brua. Hvor store reinvesteringene vil være og når det eventuelt vil skje er ikke avgjort. Statnett har derfor lagt inn en konservativ forutsetning i nullalternativet om reinvestering av kablene 20 år frem i tid i ny bruløsning.

Selv om PEX-kabler vil føre til en økt kapasitet på rundt 30 %, vil ikke dette være tilstrekkelig gitt den forventede forbruksutviklingen i området. Dersom kapasiteten mellom Hinnøy og Sortland ikke økes med dublet ledning, vil ikke det forventede forbruksutviklingen møtes.

4.3. Alternative konsepter

Som beskrevet i kapittel 1.7.1 har Statnett, sammen med underliggende nettaktører, utarbeidet en konseptvalgutredning (KVU) for Lofoten og Vesterålen. I KVU har Statnett vurdert minimumstiltak og mer omfattende konsepter som kan møte en større forbruksvekst og sikre forsyningssikkerheten i regionen.

Statnett og underliggende nettaktører har vurdert ulike konsepter for fremtidig utvikling i regionen der hovedforskjellene mellom konseptene er hvilket spenningsnivå de skal bygges på (132 kV eller 420 kV), hvor mange 420 kV-stasjoner som skal bygges, og hvor koblingspunkt mot øvrig transmisjonsnett skal være. Konseptene er fleksible og kan utvides trinnvis da det er usikkert hvor raskt forbruket i regionen vil utvikle seg. I KVU har konseptene sin nytte, i form av økt robusthet og økt kapasitet i nettet, blitt vurdert opp mot arealinngrep og kostnader. Konseptene er nærmere beskrevet i [konseptvalgutredningen](#).

Omsøkt tiltak er en del av minimumsløsningen som på sikt, sammen med dublering av hele forbindelsen mellom Hinnøy koblingsstasjon og Sortland transformatorstasjon, og flere mindre tiltak i transmisjonsnettet, vil avlaste utfordringene i dagens drift, med nåværende forbruk og forbruksøkning på kort sikt.

Statnett har vurdert flere alternativer for kryssing av Sortlandsundet med dublerede forbindelser (se beskrivelse i kapittel 2.2). I tillegg til omsøkt alternativ har Statnett vurdert å fornye kablene i eksisterende bru og bygge en luftledning over Sortlandsundet.

4.4. Eventuelle fordelingsvirkninger

Dublering av Sortland-Hinnøy-forbindelsen må ses i sammenheng med konseptvalgutredningen Lofoten-Vesterålen. Dublering er et av de anbefalte stegene som må til for å kunne ha forventet forbruksvekst på kort- og mellomlang sikt, som tilsvarer en økning på 100 MW over Ytre snitt. Forytterligere kapasitetsøkning vil det være behov for andre tiltak i Sørnettet. Regionalnettselskapene (underliggende nett) i regionen forventer også at Statnett vil gjøre tiltak som forbedrer kapasiteten over Ytre snitt da mye forbruk er reservert her.

En samfunnsøkonomisk analyse viser om samfunnet er tjent med at et tiltak gjennomføres eller ikke. Selv om samfunnet i sum er tjent med tiltaket, kan det ha særlig positive virkninger for noen grupper og negative for andre.

Statnetts vurdering er at fordelingsvirkninger ikke er relevant i denne sammenheng.

4.5. Vurdere virkninger, usikkerhet, sammenstille og anbefale konsept

Investeringskostnader er vurdert over analyseperioden fra 2025 til 2072 og er neddiskontert til 2025-kroner. Virkninger er vurdert opp mot nullalternativet. I henhold til veiledere for samfunnsøkonomiske analyser, er kostnadene oppgitt ekskl. mva. Kostnadsestimatet er basert på basisestimat fra estimatklasse 4.

Tabell 4 Investeringskostnader i faste kroner og nåverdi for de ulike alternativene som er vurdert.

2025-MNOK	Nullalternativ	Alternativ 1 – dublert forbindelse bru	Alternativ 2 – dublert forbindelse i sjø	Alternativ 3 – dublert forbindelse fjordspenn
Investeringskostnader (faste kroner)	85 MNOK	234 MNOK	363 MNOK	284 MNOK
Investeringskostnader (nåverdi)	106 MNOK	292 MNOK	307 MNOK	241 MNOK

Nullalternativet innebærer en reinvestering av dagens oljekabler til PEX-kabler, men omfatter ikke en dublering. Da det er usikkerhet om Sortlandbrua sin levetid, har Statnett lagt inn en antagelse om at kablene må reinvesteres på nytt om 20 år fordi brua skal rives. Statnett forutsetter at det må bygges en ny bru og at kablene må reinvesteres i den nye brua. Statnett har derfor lagt inn bruttokostnadene for nullalternativet 20 år frem i tid, i tillegg til bruttokostnadene for reinvestering i 2026, og beregnet nåverdi.

Statnett har gjort det samme for alternativ 1 (dublert forbindelse i bru), men bare brukt bruttokostnadene for dublering av kabler. Statnett har gjort dette for å synliggjøre merkostnaden som potensielt kan oppstå dersom Statens vegvesen bestemmer seg for å rehabilitere bruene eller bygge ny bru.

Konsept 2 (omsøkt alternativ) omfatter to kabelsett i sjø. Da sjøkabler er mer kostnadsdrivende enn fjordspenn (alternativ 3), er investeringskostnadene høyere i alternativ 2 enn alternativ 1 og 3.

I konseptvalgutredningen Lofoten og Vesterålen har det blitt gjort en analyse om forventet forbruksvekst for en analyseperiode på 40 år. Det er mye usikkerhet rundt forbruksutviklingen i Sørnettet, men det er ikke usannsynlig at det kan bli en dobling av dagens forbruk. Konseptvalgutredningen har gjort kraftsystemanalyser for å analysere nettkonsept. I disse analysene har det blitt lagt til grunn at det skal dubleres mellom Sortland og Hinnøy. Det vil si at anbefalt konsept i konseptvalgutredningen er avhengig av at det dubleres over Sortlandsundet.

Kostnadsestimat er fra estimatklasse 4 og inkluderer usikkerhetstillegg. Luftspenn (alternativ 3) vurderes som teknisk krevende og kontroversielt. Dette gjør luftspenn lite ønskelig, både praktisk og negativt mht. visuelle og romlige konsekvenser.

Til tross for usikkerheter, endres ikke konklusjonen av den samfunnsøkonomiske vurderingen.

Statnett vurderer at det som samfunnsøkonomisk rasjonalt med konsept 2 – dublert forbindelse i sjø, på tross av høyere investeringskostnader, sammenliknet med de andre alternativene (se tabell 7).

4.6. Samfunnsøkonomisk vurdering av tekniske løsningsvalg innenfor valgt konsept

For å legge til rette for nettvikling og forbruksvekst i Sørnettet og vest for Ytre snitt, vurderer Statnett det som rasjonelt å gå videre med alternativ 2 (omsøkt tiltak) – dublert forbindelse i sjø. Dette vil øke N-1 kapasiteten over Ytre snitt til omkring 200 MW. Hvis anbefalt tiltak i konseptvalgutredning Lofoten og Vesterålen gjennomføres, som er dublering Kvandal – Kilbotn, vil ytre snitt få en kapasitet på 290 MW. Dublering vil også gi tre forbindelser over Ytre snitt, noe som øker forsyningssikkerheten.

Tabell 5 Oppsummering av samfunnsøkonomisk analyse.

Utarbeidet: Januar, 2025	Nullalternativet	Konsept 1	Konsept 2	Konsept 3
[Nåverdi 2025-MNOK]	Reinvestering kabler bro	Dublert forbindelse bro	Dublert forbindelse i sjø	Dublert forbindelse med fjordspenn
Prissatte virkninger				
Investeringskostnader Statnett	-105	-290	-305	-240
Forsyningssikkerhet				
<i>Avbruddskostnader</i>	-90			
Sum prissatte virkninger	-195	-290	-305	-240
Differanse til nullalternativet		-95	-110	-45
Ikke-prissatte virkninger *				
Areal- og miljø		0	Liten (-)	Middels (-)
Forsyningssikkerhet				
<i>Verdi av redusert risikobilde i kraftsystemet</i>		Liten (+)	Liten (+)	Liten (+)
Rangering ikke-prissatte virkninger		1	2	3
Andre beslutningsrelevante forhold				
Dublering Sortland-Hinnøy må ses i sammenheng med konseptvalgutredning Lofoten og Vesterålen. Dubleringen er et av de anbefalte stegene som må til for å kunne ha forventet forbruksvekst på kort- og mellomlang sikt, som tilsvarer 100 MW over Ytre snitt. For ytterligere kapasitetsøkning, vil det være behov for andre tiltak i Sørnettet. Regionalnettselskapene i området forventer også at Statnett vil gjøre tiltak som forbedrer kapasiteten over Ytre snitt da mye forbruk er reservert her.				
Vurdering av usikkerhet				
Det er usikkert om Statens vegvesen vil gi oss tillatelse til å dublere i broen og om det er plass, og dette vil ta tid å få avklart. Derfor forkastes alternativ 1. Det er usikkerhet knyttet til kapasitetsøkning da det avhenger av tiltak anbefalt fra konseptvalgutredning Lofoten og Vesterålen, og det er usikkerhet knyttet til hvor mye forbruk som kommer i Sørnettet. Vi har lagt til grunn at det som er reservert forbruk vil komme. For å beregne avbruddskostnadene har det blitt gjort mange forenklinger som heller mot at avbruddskostnadene kan være overestimert. De største usikkerhetene rundt avbruddskostnadene gjelder forbruksøkning, gjennomsnittlig flyt over Ytre snitt og utfallstid ved feil.				
Rangering samfunnsøkonomisk rasjonalitet	4	2	1	3

4.7. Begrunnelse for teknisk utforming av omsøkte anlegg

Fra konseptvalgutredning har det blitt vurdert at det vil være tilstrekkelig med 132 kV spenningsnivå over Sortlandsundet for å møte forventet forbruksutvikling.

Dublering av kabler over Sortlandsundet er et av tiltakene i minimumsalternativet som ble anbefalt i konseptvalgutredningen. Tiltaket vil få sin maksimale kapasitetsutnyttelse ved at resterende anbefalte tiltak fra konseptvalgutredningen gjennomføres. Det har foreløpig ikke blitt gjort en vurdering for overgang til direktejording.

4.8. Nettkapasitet for produksjon/forbruk

Det er mange ulike begrensninger i Sørnettet og disse må løftes steg for steg. Tiltakene som er anbefalt i konseptvalgutredningen er avhengige av hverandre for å full effekt av hvert tiltak. Det er først når alle anbefalte tiltak er gjennomført at ønsket og nødvendig kapasitetsøkning oppnås.

Omsøkt tiltak vil ikke berøre underliggende nettselskap direkte.

4.9. Øvrige økonomiske forhold

4.9.1. Anleggsbidrag

Det er ikke aktuelt med anleggsbidrag.

4.9.2. Ekstern finansiering

Det er ikke aktuelt med ekstern finansiering.

5. Virkninger for miljø og samfunn

5.1. Innledning

For nye kraftledningsforbindelser som krever konsesjon etter energiloven, skal konsekvenser for miljø og samfunn utredes i tråd med kravene i forskrift om konsekvensutredninger (KU-forskriften). Informasjonen i konsekvensutredningene skal være beslutningsrelevant.

Omfanget av konsekvensutredningen skal tilpasses det aktuelle tiltaket, tiltakets størrelse og tiltakets lokalisering. For det omsøkte tiltaket er alle fagtema i NVEs veileder for konsesjonssøknad for nettanlegg (2025) vurdert.

Det omsøkte tiltakets virkning på miljø og samfunn er hovedsakelig vurdert av Statnett. Multiconsult har vurdert virkninger for støy og elektromagnetiske felt. DNV har vurdert virkninger for marint naturmangfold. Naturrestaurering AS har vurdert virkninger på reindrift.

Som kunnskapsgrunnlag har Statnett, i sine vurderinger, benyttet eksisterende informasjon i aktuelle innsynsløsninger, eksempelvis Miljødirektoratets *Naturbase*, NIBIOs *Kilden*, og Riksantikvarens *Askeladden*. Statnett har også gjennomgått kommuneplanens arealdel, reguleringsplaner og reguleringsplanforslag, og har hatt dialog med regionale og lokale myndigheter for innspill og kunnskap.

Statnett har selv gjennomført flere befaringer i tiltaksområdet på forskjellige tidspunkt av året, inkludert vekstsesong i juni og august 2025. Statnett og DNV har utført undersøkelser i sjø med ROV. Undersøkelsen ble gjennomført i oktober 2025 og i februar 2026. I tillegg til egne undersøkelser og vurderinger, har Multiconsult AS på oppdrag for Statnett kartlagt naturmangfold i deler av det aktuelle tiltaksområdet. Kartleggingen er gjennomført for de arealene som ikke omfattes av dyrka mark eller allerede opparbeidete arealer. Multiconsult har spesielt fokusert på naturtyper, skog, vassdrag og myr. Resultat fra kartlegging er innarbeidet i konsesjonssøknaden kapittel 5.3.

5.2. Arealbruk og forholdet til planer og verneområder

5.2.1. Arealbruk

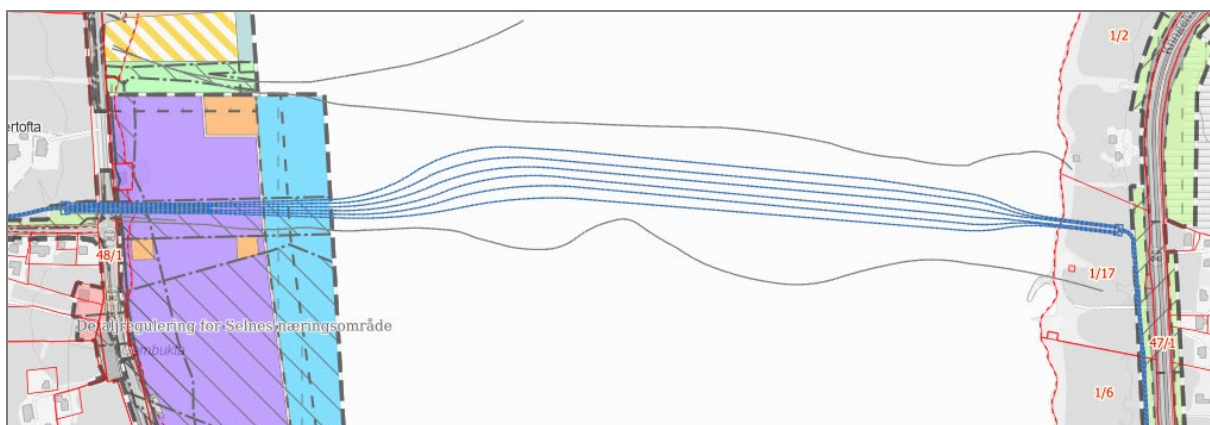
Ny dublert 132 kV forbindelse planlegges nesten utelukkende som kabel på land og i sjø. Unntaket gjelder nye kabelendemaster på Hinnøya og 3 nye master, hhv. 2 stk. kabelendemaster og en endemast på Langøya, luftledning fra den ene kabelendemaster på Langøya til Sortland stasjon og nytt linestrek fra eksisterende mast 12 på Hinnøya.

Det meste av areal på land som omfattes av det omsøkte kabelanlegget vil etter endt anleggsfase reetableres til opprinnelig formål/tilstand. Det er kun nye endemaster på Hinnøya og Langøya, ny endemast på Langøya, og ledningsforbindelse i luft mellom kabelendemast på Langøya og Sortland transformatorstasjon som vil utgjøre synlige installasjoner/anlegg i dagen.

For kabel på land vil det etableres et klausulert belte med en avstand på ca. 5 meter fra ytterste fase, totalt ca. 13,5 meter. Dette beltet vil båndlegge areal gjennom et byggeforbud. Det innebærer at det ikke er tillatt å sette opp bygg eller andre installasjoner/annen infrastruktur innenfor dette arealet før dette eventuelt er avklart med Statnett. Statnett vil selv avklare med eiere av underliggende og overliggende infrastruktur før kabling igangsettes.

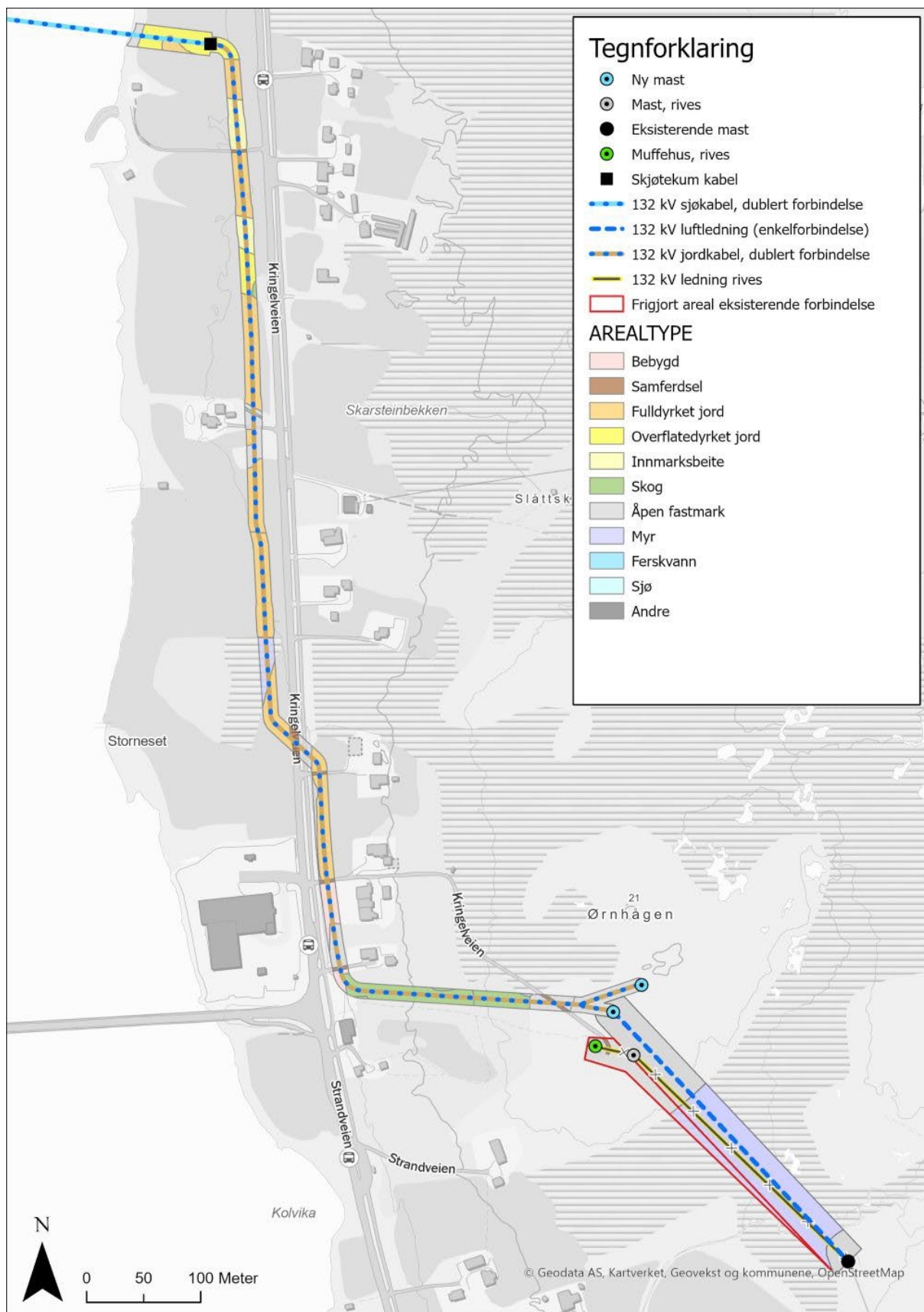
For luftledning vil et tilsvarende byggeforbudsbelte etableres, men dette beltet vil ha en større utbredelse, ca. 32 meter, ca. 16 meter ut fra senter.

Sjøkabel vil ikke båndlegge areal i sjø på samme måte som for areal på land. Kablene vil ikke legges på samme måte som på land, innenfor et begrenset areal, men vil fordeles i en spredt formasjon (vifteformasjon). Statnett må forholde seg til eksisterende infrastruktur i sjøen, blant annet flere VA-ledninger. Det er for tidlig å si noe om hvor og hvordan kablene vil ligge på sjøbunnen, men kablene vil legges mellom eksisterende infrastruktur og termineres på begge sider av sundet som illustrert i konsesjonskart. Kablene vil merkes i sjøkart.

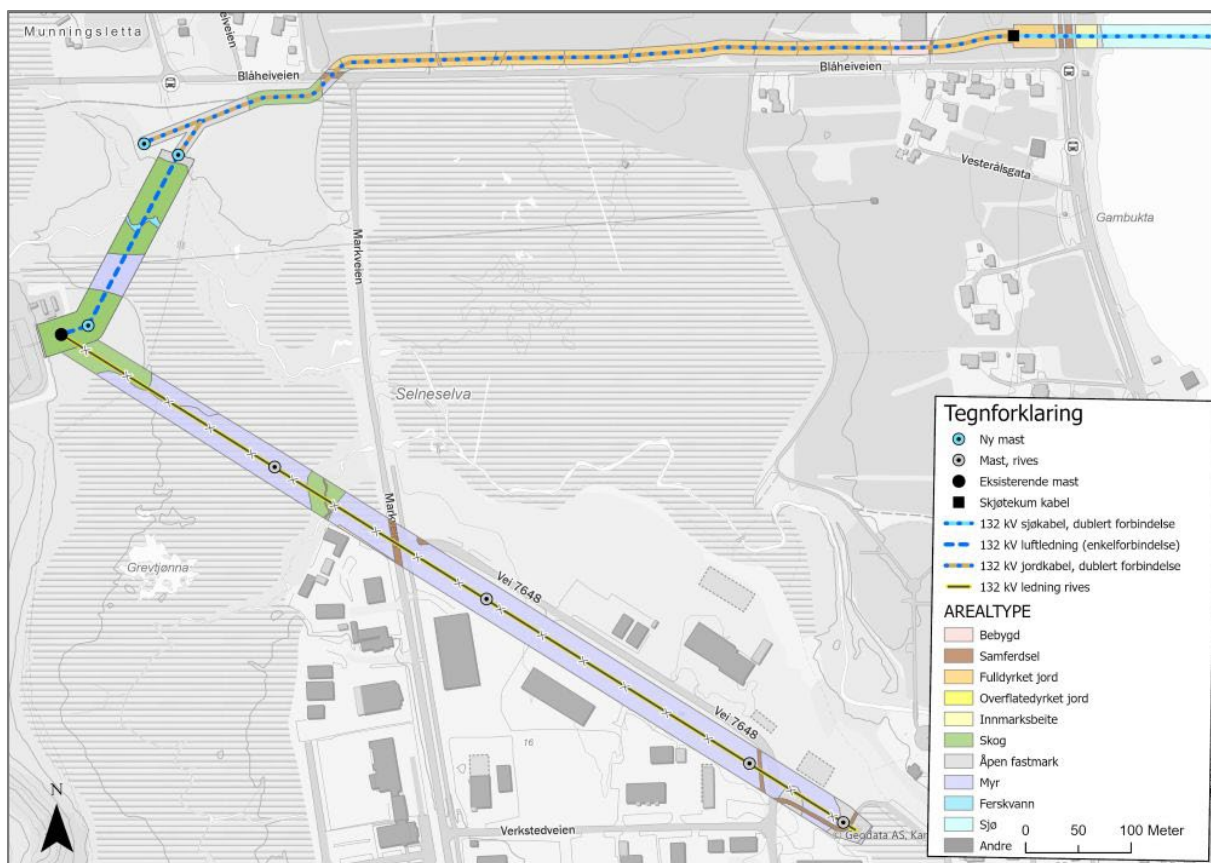

Figur 23 Illustrasjon av omsøkte kabler over Sortlandsundet i vifteformasjon. Eksisterende vann- og avløpsledninger er illustrert med grå linjer. Planlagt utfylt areal på Langøya er illustrert med polygoner.

I tabell 6, tabell 7 og tabell 8 er beregninger for tiltakets beliggenhet i forhold til arealressurskart (FKB AR5 data) oppsummert innenfor det som er angitt som byggeforbudsbelte/båndlagt areal. Areal i sjø er ikke tatt med da arealet ikke båndlegger areal på samme måte som på land, og fordi det på dette tidspunktet er utfordrende å si eksakt hvordan kablene fordeles på sjøbunnen.

Figur 24 Båndlagt og frigjort areal for kabel og luftledning sett i forhold til arealressurskart (FKB-AR5) på Hinnøya.

Figur 25 Båndlagt og frigjort areal for kabel og luftledning sett i forhold til arealressurskart (FKB-AR6) på Langøya. Fra mufteanlegg til Markveien er det ikke myr, slik figuren kan gi inntrykk av. Dette er utbygde arealer.

Tabell 6 Arealressurskategorier (AR5) og båndlagt areal for landkabel

Arealressurskategorier AR5	Båndlagt areal (ca. daa)
Bebyggelse	1,2
Samferdsel	0,65
Fulldyrket jord	15,9
Overflatedyrket jord	1,8
Innmarksbeite	1,5
Skog	1,7
Myr	0,6
Åpen fastmark	5
Ferskvann	0,2

Tabell 7 Arealressurskategorier (AR5) og båndlagt areal for luftledning

Arealressurskategorier AR5 (AR5 koder)	Båndlagt areal (ca. daa)
Skog	5,6
Myr	7
Åpen fastmark	4,1
Ferskvann	0,1

Tabell 8 Arealressurskategorier (AR5) og frigitt areal fra eksisterende 132 kV forbindelse

Arealressurskategorier AR5 (AR5 koder)	Frigitt båndlagt areal (ca. daa)
Samferdsel	0,8
Skog	2,5
Myr	7,1
Åpen fastmark	14,7

5.2.2. Forholdet til bebyggelse

Det omsøkt tiltaket vil ikke berøre eksisterende bebyggelse utover anleggsarbeid tett ved noen eiendommer. Ingen hus eller bygninger må innløses som følge av det omsøkt tiltaket. Ingen boliger vil påvirkes av elektromagnetiske felt eller støy fra omsøkt anlegg i driftsfase. I anleggsfasen vil flere eiendommer, inkludert bebyggelse, bli berørt av nærliggende gravearbeid. Anleggsarbeidet vil kunne oppleves som sjenerende for flere beboere og naboer. Statnett vil vektlegge informasjon om hvor og når det vil gjennomføres arbeid og vil ta ansvar for å redusere ubehag knyttet til anleggsgjennomføringen. Dette inkluderer bl.a. å begrense intensivt og støyende arbeid til dagtid, sørge for, og merke, omkjøring der dette blir aktuelt.

5.2.3. Nødvendige offentlige og private tiltak

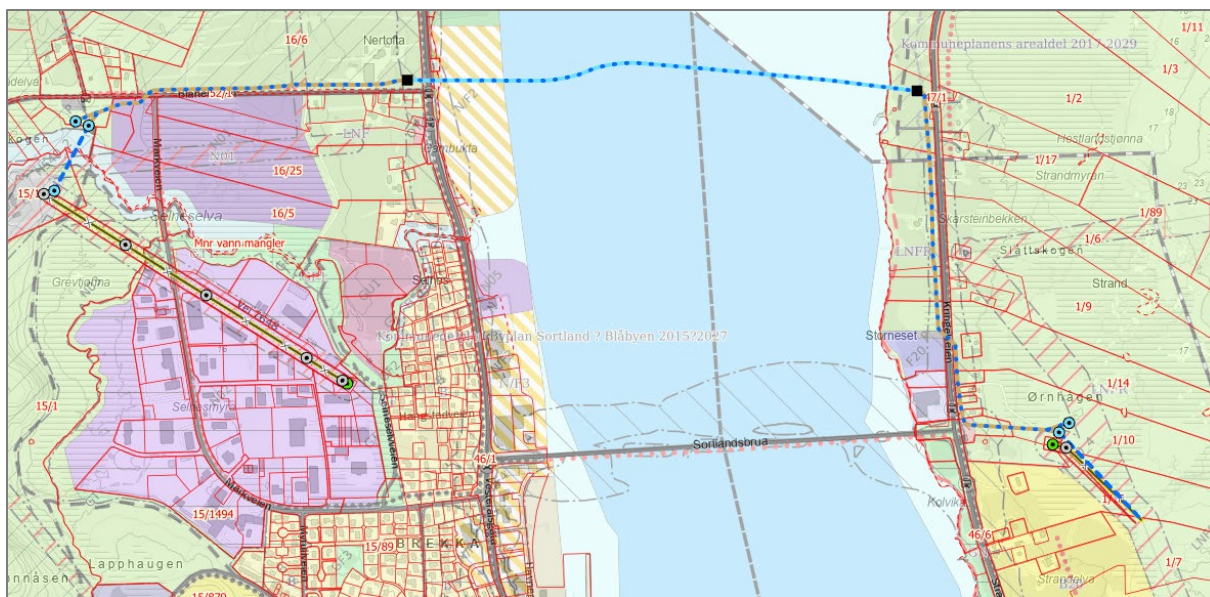
Statnett vil ikke være avhengig av offentlige og private tiltak for å få gjennomført det omsøkte tiltaket. Det forventes at det etter detaljprosjektering vil være nødvendig å gjøre tiltak på offentlig vei- og VA-anlegg, og eventuelt annen infrastruktur som fiberkabler, og underliggende nett, men da vil Statnett bekoste dette. Statnett er kjent med at flere vann- og avløpsledninger må krysses, og det vil bli behov for omlegging av VA-ledninger. I anleggsgjennomføringen vil det være behov for midlertidig omlegging av veier eller omlegging av trafikk. Statnett vil gjennom dialog med eiere av infrastruktur avklare løsninger nærmere, inkludert anleggsgjennomføring, omlegging og avstandskrav.

5.2.4. Forholdet til andre offentlige og private planer

Kommuneplanens arealdel er kommunens langsiktige plan for utvikling av kommunens arealer. Kommuneplanen rulleres med jevne mellomrom, eksempelvis etter kommunale valg eller ved behov.

I kommuneplanens arealdel for Sortland kommune er det i og rundt tiltaksområdet, for omsøkt tiltak, satt av flere arealer til fremtidig utvikling. Noen av disse arealene er allerede regulert, mens andre er i prosess. Noen av arealene, med formål, er kun avsatt i kommuneplanens arealdel uten at det er satt i gang en reguleringsplanprosess.

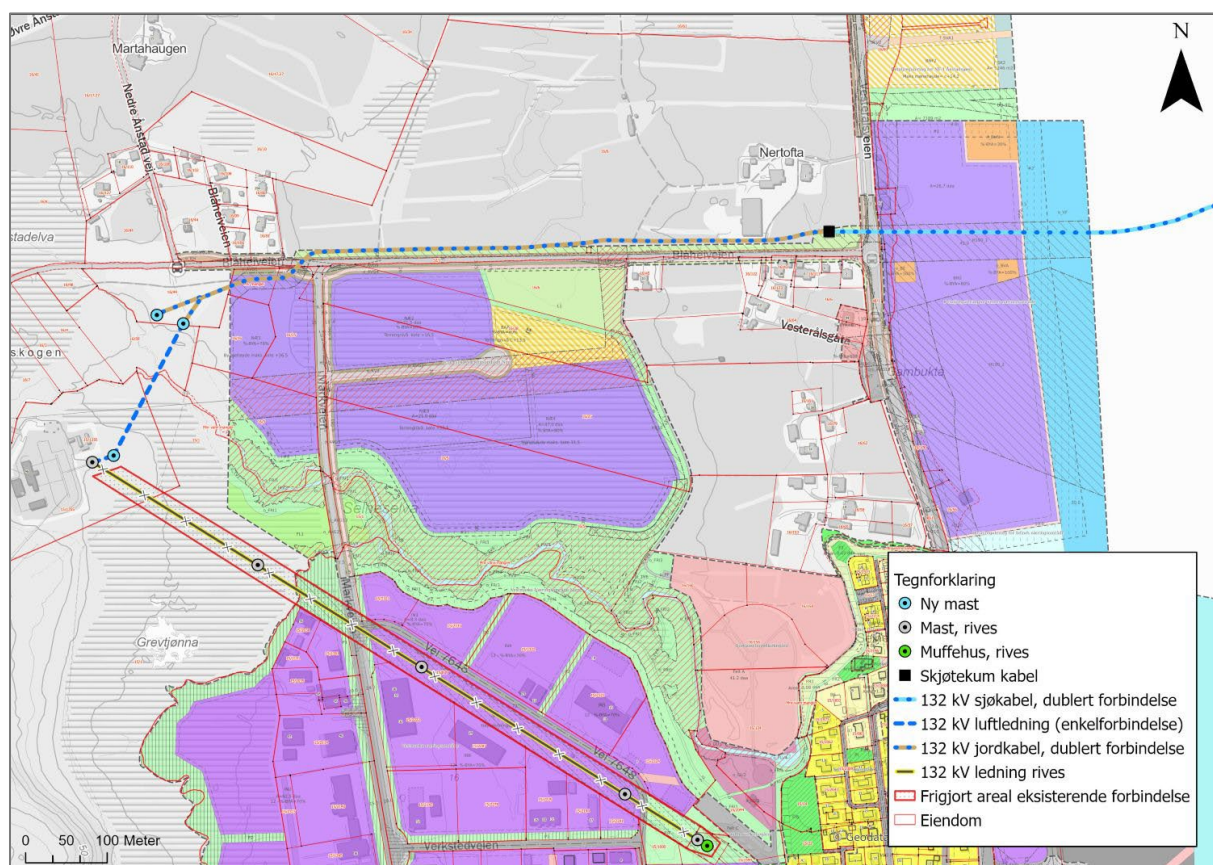
Det omsøkte tiltaket berører areal som i kommuneplanens arealdel (Sortland kommune, 2017-2029) og i kommunedelplan Byplan Sortland – Blåbyen (2015-2027) er avsatt til en flere formål, men med hovedvekt av formål knyttet til LNF-R og hensynssoner for LNF-R-areal. På Hinnøya berører omsøkt tiltak i tillegg til LNF-R, også areal avsatt til offentlig eller privat tjenesteyting og samferdselsanlegg. På Langøya berører omsøkt tiltak, i tillegg til LNF-R, areal som i kommuneplanen/kommunedelplanen er avsatt til kombinert bebyggelse- og anleggsformål (Selnes næringsområde) og bruk over vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone.

Figur 26 Omsøkt tiltak sett i sammenheng med kommuneplanens arealdel og kommunedelplan Sortland Blåbyen.

I kommuneplanens arealdel, kommunedelplan Sortland, er det på Hinnøya avsatt areal til fremtidig næringsareal (F20). Sortland kommune bekjent, er det ikke igangsatt reguleringsplanarbeid på dette arealet. Statnett har gjennom dialog med grunneier fått informasjon om at det planlegges utbygging på dette arealet i fremtiden. Statnett ønsker å benytte deler av arealet som midlertidig rigg- og anleggsareal (R6). Det vurderes ikke at det er en konflikt mellom et midlertidig rigg- og anleggsareal her og fremtidig bruk til næringsareal. Deler av det samme arealet skal også benyttes som rigg- og anleggsareal for fremtidig utvidelse av Fv. 82.

Det omsøkte tiltaket berører flere reguleringsplaner. Det er ikke kjent at det omsøkte tiltaket berører reguleringsplaner som er igangsatt eller hvor det er utarbeidet planinitiativ. Statnett har ettertrykkelig bedt Sortland kommune om informasjon om eventuelle nye reguleringsplaner som er meldt eller planlagt. Sortland kommune har informert om at det ikke på dette tidspunktet er kjent at nye planforslag er meldt.

Figur 27 Omsøkt tiltak sett i forhold til vedtatte reguleringsplaner på Langøya.

Detaljreguleringsplan trafikkareal Rv. 85 Sortland bru – Kryss Sigerfjordveien

Detaljreguleringsplan for oppgradering av vegstandard på strekningen mellom Sortlandbru og kryss ved bensinstasjon i Sigerfjord, og for tilrettelegging av områder til sikker ferdsel for myke trafikanter, ble vedtatt 22.09.2016. Det er Sortland kommune som er regulant. Reguleringsplanen omfatter tiltak på og nær fylkesvei 85. Omsøkt tiltak for ny 132 kV dubleret kabelforbindelse ligger utenfor regulert areal. Eksisterende kabel som skal saneres ligger under deler av regulert areal. Statnett må avklare med regulant og veieier hvordan arbeid knyttet til sanering av kabel skal gjennomføres.

Detaljreguleringsplan Fv. 82 delstrekning A

Detaljreguleringsplan for fylkesvei 82 mellom Sortland og Holmen på Hinnøya ble vedtatt 15.06.2017 og omfatter i korte trekk utvidelse av fylkesvei og gang- og sykkelvei, samt nødvendig sideareal som veiskråninger, midlertidige anleggsområder og masselager. Nordland fylkeskommune som er veieier har informert Statnett om gjennomføring av planlagte tiltak er avhengig av finansiering. Nordland fylkeskommune har varslet at prosjektering av Fv. 82 vil starte opp i 2026, men det er usikkert hvilken del av veien som omfattes av dette arbeidet og når selve anleggsarbeidet skal gjennomføres.

Statnett har fått beskjed fra Nordland fylkeskommune om at ny kabel må legges utenfor veiens sideareal. På bakgrunn av Nordland fylkeskommunes ønske, har Statnett valgt å søke om kabel ca. 8 meter fra ytterkant formålsgrensen "annen veggrunn-teknisk anlegg", og i stor grad også utenfor areal som planlegges benyttet til midlertidige arealer i reguleringsplan.

Noe overlapp vil imidlertid forekomme. Omsøkt tiltak er planlagt delvis i areal som i reguleringsplanen er regulert til fremtidig LNFR-areal og som fylkeskommunen vil benytte som midlertidig anleggsområde i forbindelse med arbeid på veianlegget.

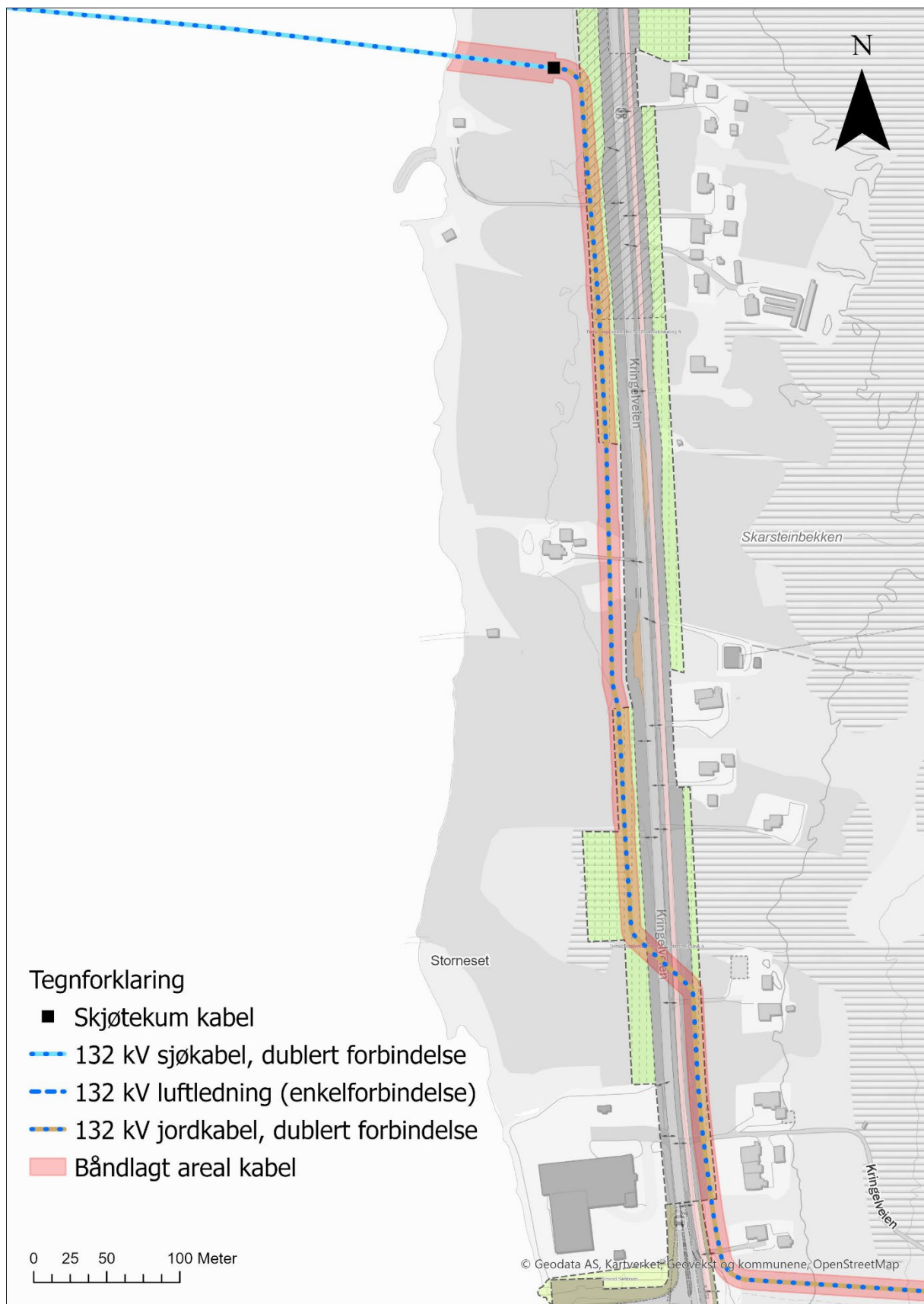
Statnett ønsker i den grad det er mulig å samføre ny kabel med fylkesvei 82 og med det begrense det totale båndlagt areal for vei og kabel. Det er også et ønske om å samkjøre anleggsperioden med Nordland fylkeskommune for å begrense forstyrrelser for naboer og brukere av de aktuelle områdene. Hvorvidt dette er mulig vil avhenge av når og hvor veiarbeidet kan starte opp.

Detaljreguleringsplan for Selnes næringsområde

Detaljreguleringsplan for Selnes næringsområde på Langøya ble vedtatt 16.02.2023. Reguleringsplanen omfatter en stor utfylling i sjø som hovedsakelig skal benyttes som næringsområde. I vedtatt reguleringsplan er det bl.a. regulert hensynsoner for eksisterende høyspentanlegg og VA-anlegg, samt fremtidig innføring høyspentforbindelse (sjøkabel). Statnett har vært delaktig som høringspart i reguleringsplanprosessen og ønsker å benytte den aktuelle hensynssonen for innføring av omsøkt 132 kV dubleret forbindelse. Statnett har hatt dialog med regulant om hvordan dette skal løses. Det har i forbindelse med planlegging av tiltaket vært vektlagt at hensynssonen følges.

Detaljreguleringsplan Vestmarka næringsområde Nord

Detaljreguleringsplan Vestmarka næringsområde på Langøya har blitt vedtatt i forskjellige omganger, men ble endelig vedtatt 30.10.2025. Detaljreguleringsplanen omfatter hovedsakelig et stort fremtidig næringsareal sør for Blåheiveien som skal bygges ut etappevis. Reguleringsplanen omfatter også fremtidig gang- og sykkelveinett på sørsiden av Blåheiveien og langs Markveien. I reguleringsplanen er også fremtidig høyspentforbindelse avsatt med hensynssone nord for Blåheiveien. I utgangspunktet var denne hensynssonen tiltenkt ny høyspentforbindelse (kabel) som erstatning for eksisterende 66 kV som i dag krysser planområdet i dagen lenger sør. Vestall AS som eier 66 kV forbindelse har informert Statnett om at de ikke lenger har planer om å erstatte denne forbindelsen i kabel. Statnett ønsker derfor å benytte dette arealet til etablering av en ny 132 kV dupert kabelforbindelse (som omsøkt). Statnett har tilstrebet å følge hensynssonen, men grunnet nærliggende vann- og avløpsnett har det i deler av traseen vært nødvendig å trekke den nye kabelen noe lenger nord på jordbruksjord. Statnett har hatt tett dialog med regulant (Sortland kommune) om tiltaket. Statnett har også hatt dialog med grunneier om løsninger.

Figur 28 Omsøkt tiltak sett i forhold til vedtatte reguleringsplaner på Hinnøya. Reguleringsplaner er illustrert med polygoner som ikke omfattes av tegnforklaring i figur.

5.2.5. Forholdet til verneområder

Omsøkt tiltak berører ingen verneområder.

5.3. Naturmangfold

5.3.1. Kunnskapsgrunnlaget

Miljørådgiver i Statnett har befart det aktuelle tiltaksområdet. Befaring ble gjennomført i juni 2025. Statnett har gjennomført marine undersøkelser av innføringsareal på begge sider av Sortlandsundet med ROV i oktober 2025. Statnett har gjennomført søk i aktuelle databaser for naturmangfold i forbindelse med utarbeidelse av konsesjonssøknad. Dette omfatter blant annet Miljødirektoratets *Naturbase*, Artsdatabankens *Artskart*, NIBIOs *Kilden*, Statsforvalterens *lakseregisteret* og *elvemuslingdatabasen*. Statnett har også benyttet informasjon fra tidligere konsekvensutredninger fra tiltaksområdet for innhenting av kunnskap. Blant annet er det i forbindelse med reguleringsplan for Fv. 82, Selnes næringsområde og Vestmarka næringsområde, gjennomført vurderinger knyttet til naturmangfold.

Multiconsult AS har, på oppdrag fra Statnett, utført kartlegging av naturmangfold i to områder på hhv. Hinnøya og Langøya. Kartleggingen ble gjennomført i september 2025. De aktuelle områdene hvor det ble gjennomført kartlegging av naturmangfold representerte de arealene med mest potensiell for naturmangfold og de arealene som ikke tidligere har blitt omfattet av kartlegging i forbindelse med reguleringsplaner.

Marinbiologer i DNV Aquaculture har vurdert marint naturmangfold i krysningstraseen for sjøkabel og nærliggende areal i sjø. Utredningen har blitt annet blitt gjennomført på grunnlag av ROV-undersøkelser gjennomført av Statnett i oktober 2025, samt egne ROV-undersøkelser gjennomført av DNV i februar 2026. Marinbiologisk rapport ligger vedlagt konsesjonssøknad (vedlegg 5).

Statnett vurderer at kunnskapsgrunnlaget fra tiltaksområdet er godt og tilfredsstillende kravet om kunnskapsgrunnlag (§ 8.) i naturmangfoldloven.

5.3.2. Naturmangfold på land

Status

I Miljødirektoratets innsynsløsning *Naturbase* finnes det ingen registreringer av naturtyper etter NiN - instruks innenfor eller i nærheten av tiltaksområdet for omsøkt tiltak. En naturtype etter gammel metodikk (Miljødirektoratets Håndbok 13) er registrert på Hinnøya. Naturtypen intakte lavlandsmyrer, Kringlemyr/Strandmyran, omfatter et stort myrkompleks på Hinnøya ovenfor bebyggelsen langs sjøen. Naturtypen ble registrert i 1988. Naturtypen er vurdert å være viktig. Eksisterende endemast og muffehus på Hinnøya ligger i dag ikke innenfor den aktuelle naturtypens utbredelsesområde, men deler av den eksisterende 132 kV forbindelse fra Hinnøya stasjon krysser deler av myrkomplekset.

I planbeskrivelsene for hhv. reguleringsplan Fv. 82, Selnes næringsområde og Vestmarka næringsområde er det ingen informasjon om registrerte naturtyper innenfor de arealene som grenser mot det omsøkte tiltaket.

Gjennom Multiconsult sine kartlegginger av naturmangfold på Langøya og Hinnøya i 2025 ble det identifisert 14 naturtypelokaliteter etter NiN-instruks. 10 av lokalitetene var på Langøya og 4 på Hinnøya. Naturtypene som ble registrert er hhv. naturbeitemark, flommarkskog, nordlig nedbørsmyr og jordvannsmyr, eller mosaikker av disse. Naturbeitemark, herunder semi-naturlig eng, er rødlistet (2025) som kritisk truet (CR). Naturtypen flomskogsmark har status som nær truet (NT). Naturtypen nedbørsmyr har status som nær truet (NT).

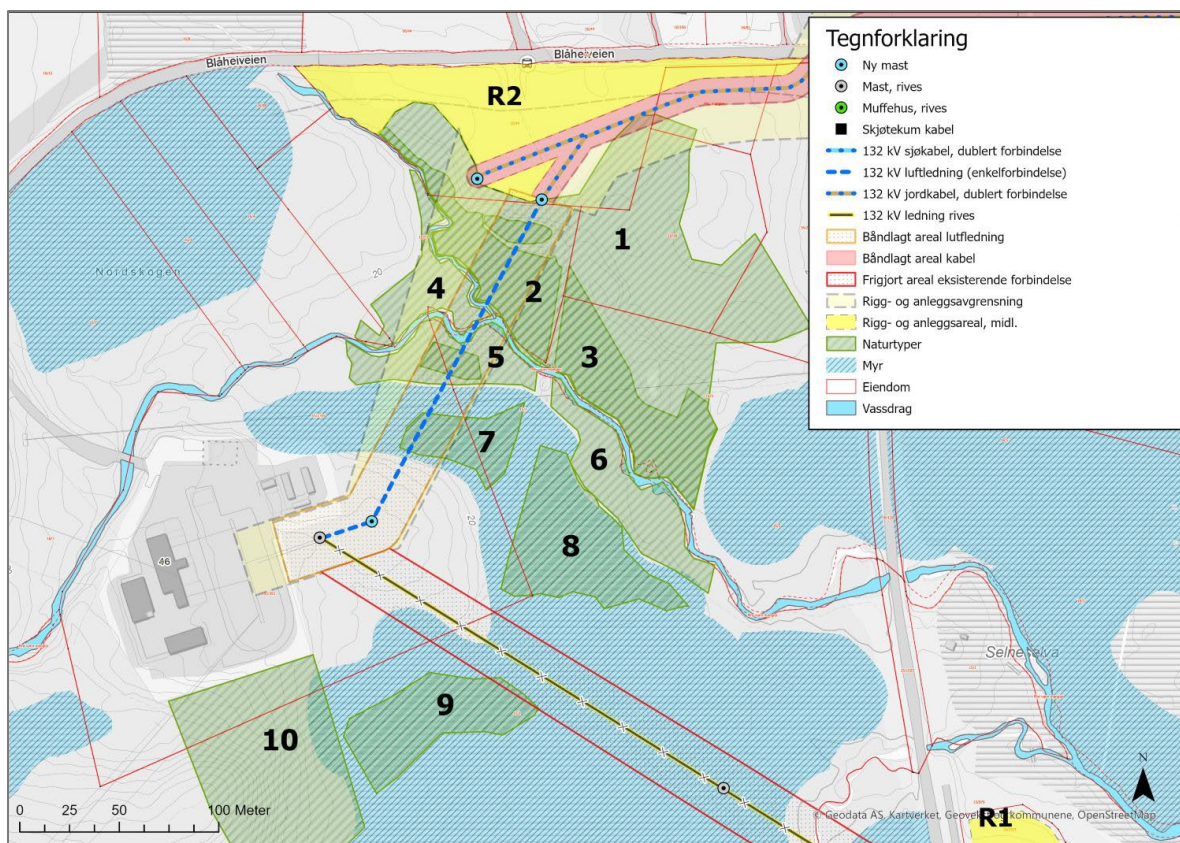
Tabell 9 Oversikt over naturtyper kartlagt i 2025

Naturtype (rødlistekategori)	Nummering i figurer under
Naturbeitemark/seminaturlig eng (VU)	1
Naturbeitemark/seminaturlig eng og flomskogsmark (VU)	2-6
Høyereleggende og nordlig nedbørsmyr (NT)	7-8
Høyereleggende og nordlig nedbørsmyr (NT) i mosaikk med jordvannsmyr	9-10

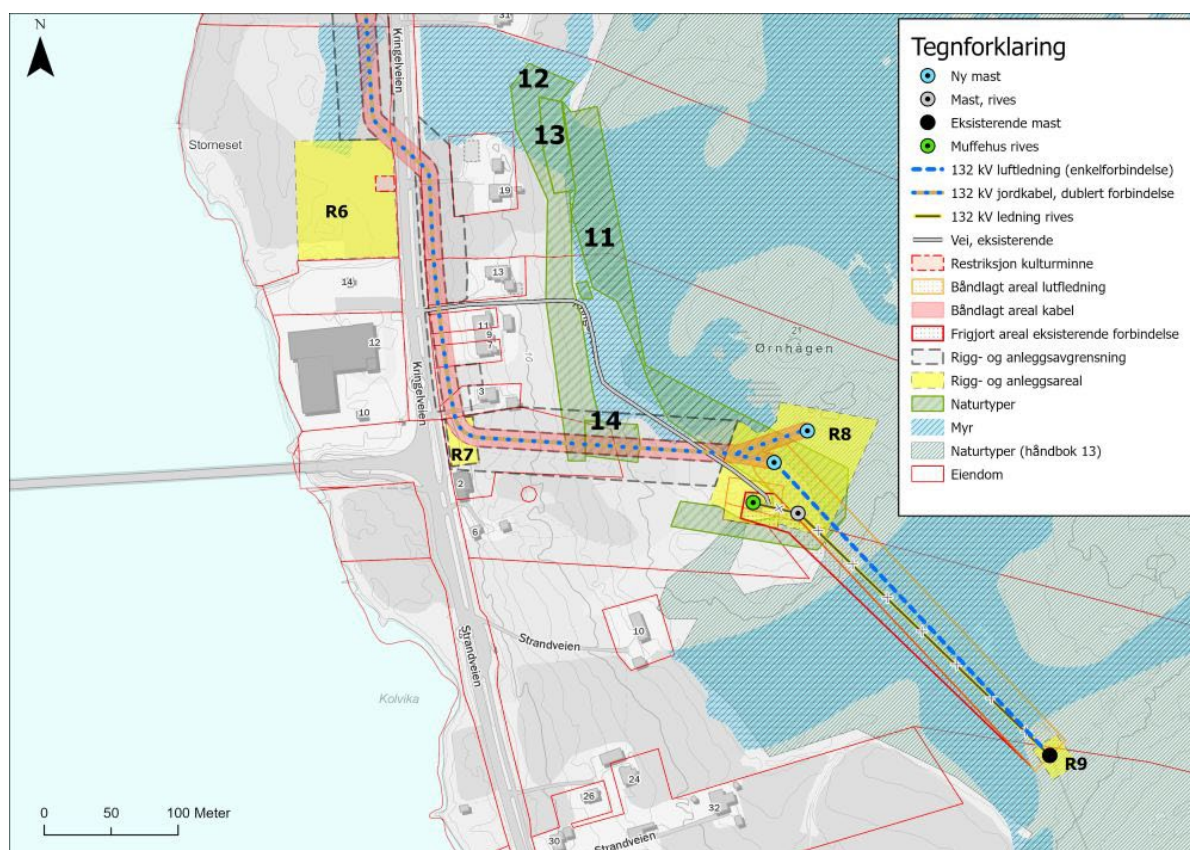
Høyereliggende og nordlig nedbørsmyr i mosaikk med jordvannsmyr	11
Naturbeitemark	12-14

Langs fylkesvei 82 på Hinnøya vil kabeltrasé i hovedsak følge veien, og med det samle infrastruktur. Statnett vil i hovedsak krysse areal som i NIBIOS arealressurskart er registrert som fulldyrket jord, overflatedyrket jord og innmarksbeite. Statnett har vektlagt å unngå myrarealer, og det er derfor ikke planlagt jordkabeltrasé eller luftledningstrasé i areal hvor det er påvist myr. Det forventes at dyrka mark på Hinnøya inngår som leveområde for en rekke arter, spesielt fugl da arealene ligger tett på Sortlandsundet og i et kulturmarkområde. På Langøya vil det meste av det omsøkte tiltaket følge eksisterende infrastruktur som Blåheiveien gjennom dyrka mark (fulldyrket). På samme måte som på Hinnøya, forventes det at dyrka mark på Langøya inngår som leveområde for arter med tilknytning til kulturmark, eksempelvis vipe. På det siste strekket fra Blåheiveien og inn mot Sortland transformatorstasjon finnes skogs- og myrområder tett på eksisterende infrastruktur og turstianlegg (lysløype). Her løper også Selneselva, Ånstadelva og Storvasselva. Skogen i området er lav, ca. 10 meter høy ved planlagt krysningspunkt.

I de offentlige innsynsløsningene Lakseregistrert og Elvemuslingbasen er det ingen registreringer av lakse- eller sjørrettførende (anadrome) strekninger eller elvemuslinglokaliteter. Statnett vurderer at datagrunnlaget for anadrome strekninger antageligvis er mangelfullt, og at det er et potensial for at Selneselva, Ånstadelva og Storvasselva på Langøya kan være sjørrettførende. I rapport "Laksefisk og bunndyr som indikator på økologisk tilstand i vassdrag i vannregion Nordland i 2011" (Ferskvannsbiologen, 2011) er det beskrevet at det ikke er kjent at det finnes anadrom fisk i vassdraget. Selneselva er i Vann-nett vurdert å ha svært god økologisk tilstand. Påvirkning fra jordbruk er vurdert som en mindre påvirkningsårsak. Det er vurdert at økologisk og kjemiske miljømål vil oppnås i perioden 2022-2027.

Figur 29 Oversikt over naturtyper og myrareal på Langøya ved innføring av omsøkt forbindelse til Sortland transformatorstasjon. Nummerering i figur angir naturtyper i tabell 9.

Figur 30 Oversikt over naturtyper og myrareal på Hinnøya ved omsøkte tiltak. Nummerering i figur angir naturtyper i tabell 9.

Figur 31 Jordbruksområder sett fra fylkesvei 82 på Hinnøya. Tiltaket som omsøkes vil krysse jordbruksareal.

Figur 32 Selneselva sett fra gangbru sørøst av Sortland transformatorstasjon.

I Artsdatabankens artskart er det noe begrenset med informasjon om artsobservasjoner og funksjonsområder fra det aktuelle tiltaksområdet på Hinnøya og på Langøya, men flere av observasjonene omfatter koordinatpresisjon på flere hundre meter og det forventes derfor at flere av artene som er observert nok kan ha tilknytning til det aktuelle tiltaksområdet. Flere av artene er vanlige og forventet, spesielt arter med tilknytning til det marine og kulturmark. Arter benytter antageligvis det aktuelle området i forbindelse med trekk, og til næringssøk og som hekkelokalteter, samt andre funksjoner. Flere av artene er rødlista. Blant de rødlista artene er Vipe (CR), Granmeis (VU), Taigasædgås (EN), Grønnfink (VU), Stær (NT), Fiskemåke (VU), Ærfugl (VU), Teist (NT), Storspove (EN), Gråmåke (VU), storskarv (NT). Under befaringer ble det sett elg på Langøya ved Sortland transformatorstasjon og det ble sett spor av elg, og avføring av elg, rev, hare (NT-nær truet) og røyskatt.

Vipe er rødlistet som kritisk truet (CR) blant annet pga. intensiv jordbruksdrift. Vipeobservasjonene i Artskart foreslår mulig reproduksjon.

Granmeis er rødlistet som sårbar (VU). Bestanden har hatt en markant nedgang over flere år. Blant årsakene til nedgangen er fragmentering av habitat (drenering av våtmark), manglende reirplasser og konkurranse fra andre meisearter.

Taigasædgås er rødlistet som sterkt truet (EN) og ble registrert ved Laneset, nord for tiltaksområdet på Hinnøya i 2004. I observasjonen står det at arten var næringssøkende. Arten hekker i myr- og våtmarksområder med åpne vannspeil og frodig siv- og viervegetasjon. Den norske hekkebestanden ble i 2015 vurdert å være mellom 60 og 120 individer. Påvirkninger for arten er blant annet habitatødeleggelser, opphør av slått i myrområder, jakt i Europa og konkurranse fra andre arter.

Grønnfink er rødlistet som sårbar (VU). Arten hekker i store deler av Norge, og er vanlig i kulturlandskapet i lavlandet. Arten er en strandfugl. Arten har hatt en nedgang i bestand over generasjoner. Sykdom er vurdert å være blant årsakene til nedgang.

Fiskemåke er rødlistet som sårbar (VU). Arten hekker over hele landet og har tilpasset seg flere habitat. Som for flere måkearter har arten hatt en bestandsnedgang over flere generasjoner. Predasjon, menneskelige forstyrrelser i hekkeområder og ødeleggelse av reir, samt drenering og ødeleggelse av habitat er blant årsakene til nedgang.

Teist er i rødlista vurdert som nær truet (NT). Arten hekker langs hele kysten av Norge, men de viktigste hekkeområdene er i de nære kystområdene fra Møre til Finnmark. Arten overvintrer langs kysten. Bestanden har blitt redusert over flere generasjoner. Drukning i fiskeredskaper, forurensning, klimaendringer, predasjon og næringsmangel er blant årsakene til nedgangen. I Artskart er et større areal rundt Kringelneset registrert som reproduksjonsområde for arten. Lokaliteten ligger flere hundre meter fra det omsøkte tiltaksområdet.

Storspove er rødlistet som sterkt truet (EN). Arten hekker langs kysten av Norge og i innlandet. Bestanden er størst fra Trøndelag og nordover. Arten finnes i åpent landskap, både på dyrket mark og på udyrket mark som lyngheier, myrer og strandenger. Arten livnærer seg av leddormer, krepsdyr, bløtdyr og planter. Bestanden har gått kraftig tilbake de siste årene. Blant årsakene til nedgang er intensiv drift av jordbruksarealer, drenering og oppdyrking/gjenvoksing av naturlige habitater, reirpredasjon og jakt i Europa. Registreringene i Artskart foreslår mulig reproduksjon.

Gråmåke er rødliste som sårbar (VU). Arten hekker i Norge langs hele kysten og helst i kolonier i ytre kyststrøk. Arten har opplevd en bestandsnedgang over flere generasjoner. Blant årsakene er begrenset tilgang til næring.

Stær er i rødlista vurdert som nær truet (NT). Arten er vanlig i store deler av landet, men er knyttet til åpne jordbruksområder med kortvokst vegetasjon hvor den finner næring på bakken, hovedsakelig insekter. Arten har hatt en bestandsnedgang over flere generasjoner. Årsaker til den negative påvirkningen er blant annet habitatendringer i kulturlandskap som endrete driftsformer, drenering og gjengroing.

Storskarv er i rødlista vurdert som nær truet (NT). Arten hekker langs kysten av Norge og i kolonier. Arten har hatt en nedgang over flere generasjoner. Drukning i fiskeredskaper, forurensning, predasjon, redusert næringstilgang (overfiske) og klimaeffekter er nevnt som årsaker.

Ærfugl er rødlistet som sårbar (VU). Bestanden i Norge har hatt en markant nedgang fra Stadt til Nordland, hvor predasjon og næringsmangel er blant årsakene til nedgang. Flere av observasjonene registrert i Artskart foreslår arten som stasjonær.

Naturtyper av stor verdi, kartlagt etter håndbok 13, naturtyper vurdert som kritisk truet og nær truet, samt flere rødlistearter hvor flere antageligvis benytter området til ulike formål, gir området stor verdi for naturmangfold.

Påvirkning

Statnett har valgt løsninger for å i størst mulig grad begrense beslag av naturtyper, inkludert tidligere registrert naturtype på Hinnøya, og nye registreringer utført i 2025. Statnett har også valgt løsninger for å unngå tiltak i myr og for å i størst mulig grad samføre omsøkt tiltak med eksisterende infrastruktur.

Grunnet store myrforekomster på Hinnøya og begrensninger i valg av trasé bl.a. grunnet gjeldende reguleringsplan for utvidelse av Fv. 82 har det ikke vært mulig å unngå myr totalt. Omsøkte endemaster med tilhørende kabeltrasé og midlertidig rigg- og anleggsareal (R8) ligger innenfor areal registrert som intakte lavlandsmyrer i Miljødirektoratets innsynsløsning Naturbase, og delvis innenfor areal som Multiconsult har vurdert som høyereliggende og nordlig nedbørsmyr i mosaikk med jordvannsmyr, men utenfor areal som i arealressurskart (AR5) er registrert som myrareal. Deler av arealet er vist i figur 33. Området er komplekst i den forstand at det også finnes åpen fastmark her, og det er ønskelig å utnytte disse arealene i større grad. Dersom det mot formodning ikke er mulig å begrense inngrep i myr, vil det tilstrebes å benytte skånsomme anleggsteknikker for å avbøte.

Figur 33 Deler av areal som er omsøkt som rigg- og anleggs plass R8. Muffeanlegg og eksisterende vei ses i figur.

I forbindelse med riving av ledningsstrekke fra mast 12 og strekking av nye liner fra mast 12 til ny kabelendemast vil vinsj og nødvendig utstyr flys inn med helikopter til mast 12. Med dette unngås det å etablere ny midlertidig vei inn til mast 12 over myr.

Øst for Fv. 82 vil også kabeltrasé berøre et areal som i arealressurskart (AR5) er angitt som myr. Dette arealet er i reguleringsplan for utvidelse av fylkesvei 82 avsatt til fremtidig LNFR-areal som angitt i reguleringsplanbestemmelser kan benyttes til mellomlagring av masser, materialer, maskiner og interimsveger i anleggsperioden. Det forventes derfor at det aktuelle myrarealet er å regne som omdisponert som følge av reguleringsplanen.

Fra endemast på Hinnøya til fylkesvei 82 har Statnett valgt omsøke kabeltrasé så nær eksisterende kabeltrasé som mulig for å samle anleggsarbeidet og anleggsområde knyttet til bygging og riving. Dette valget medfører også at inngrep i registrerte naturtyper begrenses, sammenliknet med andre alternativ som tidligere ble vurdert. Omsøkt alternativ vil likevel berøre naturtype naturbeitemark, nr. 13 og 14 angitt i figur 30.

På Langøya er luftledning fra parkeringsplass ved Blåheiveien til Sortland transformatorstasjon valgt for å unngå gravearbeid og andre former for inngrep i naturtypene og myrareal i områdene som kabel ville ha omfattet. Luftledning vil sannsynligvis ikke medføre behov for hogst skog som vokser i og rundt naturtypene mellom Blåheiveien og Sortland stasjon. Dette fordi skogen her er lav, ca. 10 meter høy på det høyeste. Ryddebelter for en luftledning av disse dimensjonen vil vanligvis være ca. 32 meter bredt, 16 meter fra senter. Men da skogen er lav vurderes det at det er mulig å strekke liner over skogen. Statnett vil vurdere nærmere om hvordan tiltaket kan gjennomføres uten at det er behov for å rydde skog. Dersom det blir behov for skogrydding vil dette være begrenset og eventuelle tiltak vil gjennomføres manuelt. Skog langs vassdrag (Selneselva) vil sannsynligvis ikke ryddes og kantvegetasjon vil bli stående som i dag. Det betyr at det ikke vil ryddes skog i naturtypen flomskogsmark og at naturtypen derfor ikke blir påvirket av tiltaket.

Statnett har vektlagt å trekke kabeltraséen så nær fylkesveiene på Hinnøya og Langøya som mulig og med det forsøke å begrense tiltaket til eksisterende infrastruktur. Grunnet reguleringsplanformål på Hinnøya må kabeltrasé trekkes noe ut mot dyrka mark. Anleggsarbeidet med dubleret kabelforbindelse, mastefundament, mastereis, og sanering av eksisterende 132 kV forbindelse (inkludert oppgraving av deler av kabelforbindelse på Hinnøya) vil generere støy. Støy vil genereres av gravearbeid, sprengning der dette er nødvendig, transportbehov, og annet anleggsteknisk arbeid over lengre tid.

Støy og økt menneskelig tilstedeværelse vil ha en effekt på dyreliv. Flere arter vil i perioder sky området grunnet arbeidet som skal gjennomføres. Etter endt anleggsarbeid og istandsetting av grøfter, midlertidige rigg- og anleggsplasser, og landtak for sjøkabler, vil det utover luftledning inn mot Sortland transformatorstasjon være få tegn til ny dubleret forbindelse. Det forventes at dyr som tidligere har benyttet områdene til beite, næringssøk eller som hvileplasser under trekk igjen vil vende tilbake til området.

Ved landtak på Hinnøya vil areal i strandsone og dyrket jord beslaglegges. De største beslagene vil være midlertidige og omfatte rigg- og anleggsareal. Etter endt anleggsarbeid vil lite av kabelanlegget være synlig og arealene skal istandsettes. På Langøysiden vil deler av kabeltrasé anlegges i areal som skal fylles ut til næringsareal i sjø. Statnett planlegger her overdekning av kabeltrasé for å beskytte og stabilisere inntrekkssør. Denne overdekningen vil omfatte sprengstein.

Statnett søker om å krysse Selneselva i luftledning. Løsningen omsøkes bl.a. fordi det ikke er ønskelig å kable over eller under Selneselva. En kabelløsning ville ha omfattet gravearbeid i og nær elva og ført til midlertidige og permanente endringer i deler av vassdraget. Eksempelvis gjennom midlertidig omlegging av elva, rør og annet gravearbeid. Kabelløsning ville ha ført til økt masse- og sedimenttransport nedstrøms tiltaksområdet. Kryssing av vassdrag i luft vil ikke påvirke vassdraget eller vassdragets funksjon for fisk og ferskvannsorganismer. Statnett vil gjennomføre begrenset hogst langs vassdraget og med det redusere hogst av kantvegetasjon.

Bekk på Hinnøya som krysses vil antageligvis måtte legges om mens kabelarbeid gjennomføres. Det vil med stor sannsynlighet støpes en OPI-kanal her under bekkeløp. Når kanalen er støp vil tette masser tilføres og bekkeløpet vil tilbakeføres. Statnett vil tilstrebe anleggsteknikker som begrenser sedimentering og partikkeltransport i bekken nedstrøms tiltaksområdet.

Selv om tiltak vil berøre mindre deler av naturtyper med stor verdi og areal med forekomster av rødlistarter, vurderer Statnett at inngrepet er begrenset og at skånsom anleggsgjennomføring,

istandsettelse og revegetering, vil kunne avbøte på de negative virkningene som tiltaket kan gi på naturmangfold. Statnett vurderer at omsøkt tiltak vil gi noe forringelse for fagtema naturmangfold.

5.3.3. Marint naturmangfold

Status

Utredning av marint naturmangfold i Sortlandsundet er vedlagt konsesjonssøknad, vedlegg 5.

Omsøkt tiltak berører vannforekomsten Sortlandsundet-nord-indre. Vannforekomsten er registrert med moderat økologisk tilstand og ukjent kjemisk tilstand.

I Miljødirektoratets innsynsløsning Naturbase er den marine naturtypen skjellsand registrert i de midtre delene av Sortlandsundet (se figur 34). Naturtypen er vurdert som svært viktig. Verdien av naturtypen er først og fremst basert på lokalitetens størrelse.

Ruglbunn eller mergelbunn, er løstsittende kalkalger og er definert som en egen naturtype etter Miljødirektoratets håndbok 19. Rødalger danner kalkrike, harde strukturer og lever løst på sjøbunnen. Algene vokster svært langsomt, men kan danne omfattende forekomster på sand- og grusbunn i beskyttede områder med god vannutskifting. Naturtypen er viktig da det skapes strukturer på sjøbunnen som gir leveområder for smådyr og fisk, og fungerer som hot spots for biologisk mangfold. Naturtypen er sårbar for fysisk påvirkning som tråling, mudring og utfylling og har status som nær truet (NT) i Artsdatabankens rødliste for naturtyper.

Gjennom ROV-undersøkelser gjennomført av hhv. Statnett og DNV ble det observert rugl fra 1 til 25 meters dyp i det aktuelle området (vist i figur 35). Ruglbunn ble avgrenset i et areal tilsvarende ca. 793 daa, men naturtypens har antageligvis en betraktelig større utbredelse utover det arealet som har blitt kartlagt. Naturtypen vurderes å ha stor verdi.

Sortlandsundet er oppvekstområde for en rekke arter, også beskrevet i kapittel 5.14. Flere av disse artene er rødlista, blant annet kveite (VU), gråsteinbit (NT). Funksjonsområder for arter med rødlistestatus sårbar (VU) skal iht. metodikk for konsekvensutredning (M-1941) gis stor verdi.

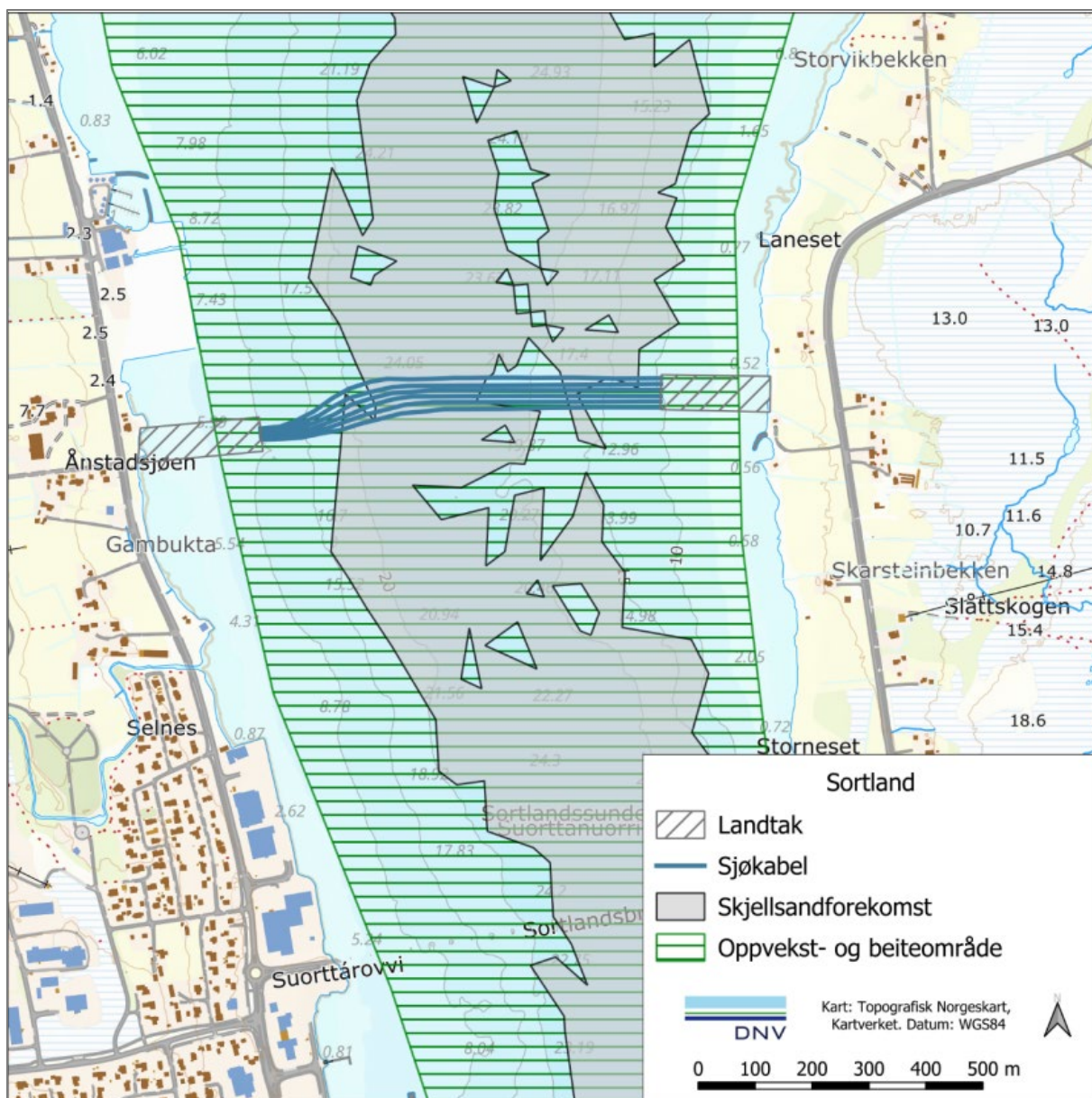
Påvirkning

Omsøkt løsning vil beslaglegge areal i strandsone og på sjøbunnen i Sortlandsundet. Omsøkt tiltak vil føre til forstyrrelser i sediment ved legging av kabel (uavhengig av metode som benyttes). Etablering av dublert sjøkabelforbindelse vil i liten grad føre til belastning på det marine økosystemet, da arealbeslaget er lite. Det vurderes ikke at omsøkt tiltak vil føre til alvorlige eller særlig negative skadevirkninger på økosystemet.

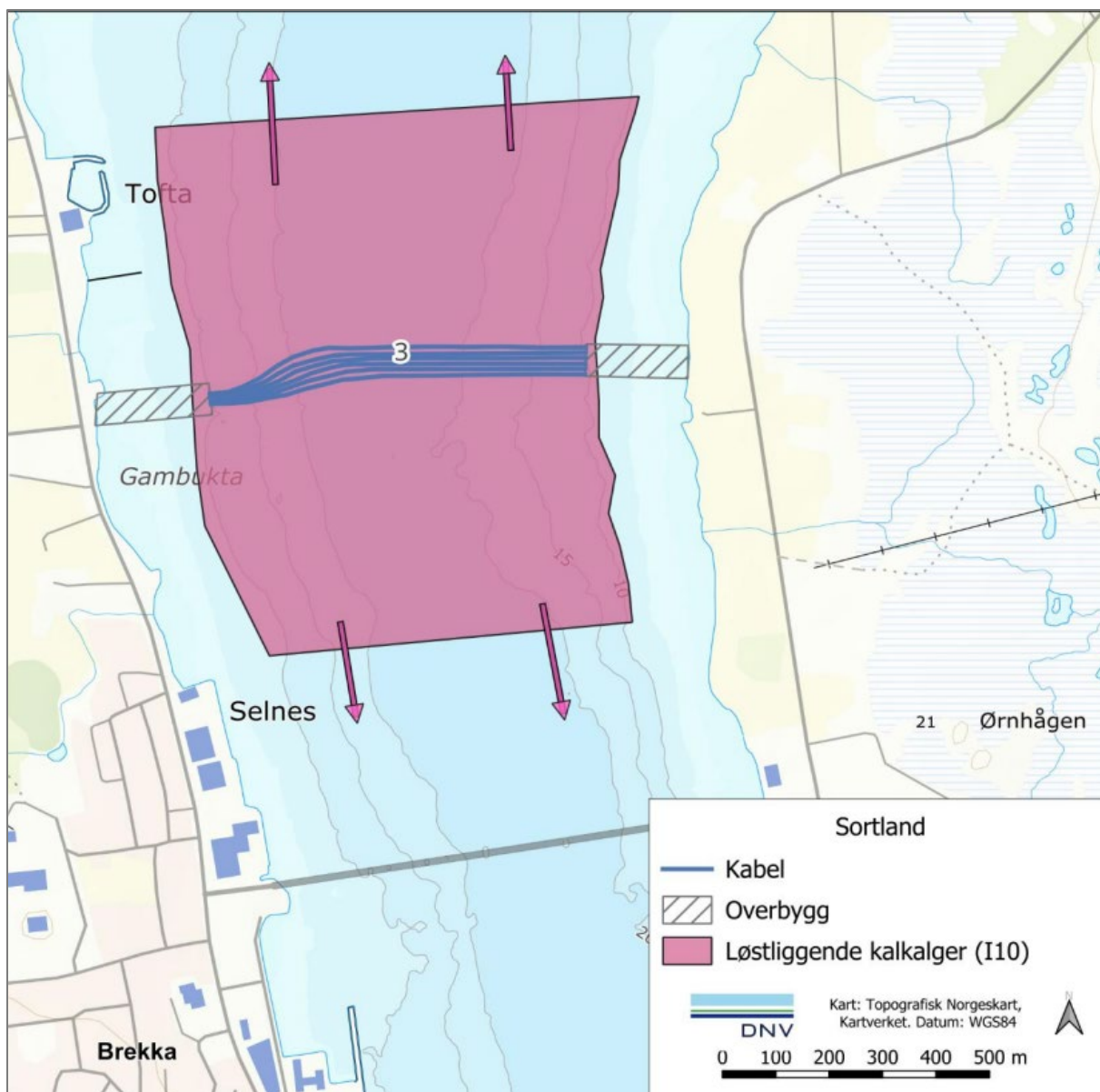
For vannmiljøet i den aktuelle vannforekomsten vurderes det at etablering av sjøkabler vil ha liten betydning og ikke føre til endringer av kvalitetselementer. Det vurderes at omsøkt tiltak vil gi ubetydelig endring for vannforekomsten. Begrenset arealbeslag er utslagsgivende for vurderingen.

For naturtypene skjellsand og løstsittende kalkalger (ruglbunn) vurderes det at omsøkt tiltak vil føre til hhv. ubetydelig endring og noe forringelse. For skjellsandforekomsten er arealet det omsøkte tiltaket berører så lite, sett i sammenheng med naturtypens utbredelse, at påvirkningen vil være ubetydelig. For naturtypen løstsittende kalkalger (ruglbunn) vurderes det at aktiviteter som nedblåsing av kabler og etablering av midlertidige tiltak i strandsonen (eksempelvis midlertidig utfylling, dersom dette blir aktuelt) vil kunne påvirke/forstyrre kalkalgene. Da rugl er saktevoksende vil det som blir forstyrret og ødelagt være irreversibelt. Som for skjelland vil omsøkt tiltak være begrenset i areal og kun en mindre del av naturtypeforekomsten vil kunne bli påvirket.

For arter som benytter Sortlandsundet som oppvekst- og beiteområder vurderes det at omsøkt tiltak vil føre til ubetydelig endring.

Figur 34 Kjent informasjon om naturmangfold i Sortlandsundet, hhv. den marine naturtypen skjellsand og oppvekst- og beiteområde for fisk.

Figur 35 Resultat fra ROV-undersøkelser i Sortlandsundet fra februar 2026. Omfang av løstsittende kalkalger (ruglbunn) rundt tiltaksområdet er illustrert med rødt polygon. Det forventes at utbredelsen er større enn området som er undersøkt.

Figur 36 Sandbunn i Sortlandsundet.

Figur 37 Marin naturtype ruglbunn ved eksisterende vannledning i Sortlandsundet.

5.3.4. Geologisk arv

Den omsøkte 132 kV kabeltraséen krysser Geostedet "Kringelneset" i strandkanten på Hinnøy. Geostedet består av isbre-transporterte blokker i strandsonen, hvorav noen er fra Mesozoikum. Disse er antatt transportert fra Sortlandsbassenget, lenger sør i Sortlandssundet.

Geostedet består av flere separate deler over en strekning på flere km, hvor det er funnet separate løsblokker, som trolig kun for trente geologer vil anses særegne. Geostedet vurderes som relevant for lokal geologi og landets geologiske utvikling, men er lite tydelig og svakt forklarende. Det er også usikkert hvor stor andel av blokkene som danner geostedet.

Blokkenes alder gjør de sjeldne for fastlands Norge og i Nordisk sammenheng, da de fleste bergarter fra denne tiden er erodert vekk. Det er registrert 39 bergarter, hvorav en er stedegen (*Lopatinia* (*Paralopatinia*) *sortlandensis* sp. nov). Avsetningsmiljøet speiler trolig situasjonen på vestsiden av polhavet (Nord- og Nordøst-Grønland) i sen jura.

Å grave en grøft på tvers av geostedet anses som en ubetydelig endring, som ikke medfører vesentlig påvirkning i landskapets geologiske karakter, dets geologiske funksjon eller innrykks-styrke. Ved tilbakelegging eller eksponering av blokkene, kan kunnskapen øke og geostedet bli mer forklarende.

5.3.5. Fremmede arter

Gjennom befaringer av den aktuelle omsøkte traseen og alternative traseer, og nærliggende arealer, har flere fremmede arter blitt identifisert, men omfanget er ikke stort. Blant de fremmede artene er sitkagran i plantefelt.

Fremmede arter skal håndteres der de blir berørt og hvor det kan være fare for at tiltakene som skal gjennomføres kan føre til spredning. Statnett vil før anleggsstart, i vekstsesong, gjennomføre en omfattende kartlegging av fremmede arter iht. aktuell fremmedartliste. Basert på funn vil det utarbeides en tiltaksplan for hvordan de ulike artene skal håndteres dersom de blir berørt av omsøkt tiltak.

5.3.6. Forholdet til vannressursloven og vannforskriften

Statnett vil krysse Selneselva i luft, men det vil ikke etableres infrastruktur i eller langs elva. Det vil sannsynligvis ikke være nødvendig å rydde skog på denne strekningen. Skogen er lav og det er sannsynlig at det ikke vil være nødvendig med ryddebelte under og langs luftledningsforbindelsen. Det endelige behovet for skogrydding og omfanget av dette vil vurderes i forbindelse med detaljprosjektering av tiltaket. Dersom det må ryddes skog vil dette være begrenset og ingen trær langs Selneselva vil bli påvirket. Det betyr at kantvegetasjonen langs Selneselva vil bestå.

Statnett vil krysse under bekk på Hinnøya med kabel i OPI-kanel. Det er begrenset med kantvegetasjon langs krysningspunktet. Statnett vil avklare med Statsforvalteren i Nordland om tiltaket vil være søknadspliktig etter vannressursloven. Statnett vil også avklare med Statsforvalteren i Nordland hvorvidt det vil være nødvendig å søke om tillatelse etter vannressursloven for tiltak ved bekk på Hinnøya.

Det vurderes at tiltaket som omsøkes ikke vil forringe eller påvirke miljøkvalitetsstandarder og måloppnåelse for vannforekomster jf. vannforskriftens §§ 4-8. Dette er et mål for Statnett og det skal derfor planlegges tiltak for å begrense avrenning, sedimenttransport og partikkelspredning der hvor tiltak vil påvirke vannløp og sjø.

5.3.7. Sammenhengende naturområder med urørt preg (SNUP)

Omsøkt tiltak berører ikke naturområder med urørt preg (SNUP).

5.3.8. Samlet belastning jf. naturmangfoldloven § 10

Tiltaksområdet er bynært og omfatter både bebyggelse og ulike former for infrastruktur på land og i sjø. Sortlandregionen er i utvikling, noe som blant annet betyr utvidelse av bebygde arealer, veier og nettanlegg. Flere reguleringsplaner har nylig blitt godkjent og i kommuneplanens arealdel er det satt av areal til fremtidige utbyggingsformål.

Utmark og innmark i sentrumsnære områder er ofte under press som følge av ekspansjon og utbyggingsplaner. Arters funksjonsområder (inkludert naturtyper) er derfor utsatt. I Sortland by og omegn forventes det at dyrka mark, skog og myr vil være aktuelle arealer for fremtidig utvidelse av bebyggelse (inkludert samferdsel). Eksempler er nylig vedtatte reguleringsplaner for utbygging av næringsområder på Langøya og utvidelse av fylkesvei på Hinnøya. Utfylling i sjø som følge av arealbegrensninger på land er og har vært aktuelt i Sortland over flere år (blant annet gjennom reguleringsplaner for Ånstadsjøen, Selnes næringsområde og for Strand næringsområde på Hinnøya). På samme måte som på land, vil arter og marine naturtyper påvirkes av arealekspansjon og etablering av infrastruktur i sjø.

Omsøkt tiltak bidrar isolert til noe inngrep. Mastepunkter er i hovedsak det som vil beslaglegge areal i utmark. En stor andel av omsøkt tiltak planlegges lagt under grunn i kabel og vil derfor i mindre grad bidrar til nedbygging av eksempelvis kulturlandskap. I sjø vil kabel legges over areal hvor naturtypene skjellsand og ruglbunn er registrert. Selve beslaget blir relativt lite i den store sammenhengen, men sammen med annen eksisterende infrastruktur som vannledninger og annen andre kraftkabler vil tiltaket bidra til en samlet påvirkning.

Omsøkt tiltak vil også frigi arealer som tidligere har vært båndlagt og beslaglagt (mastepunkter og muffeanlegg). Deler av frigjort areal ligger imidlertid i områder som allerede er utbygd.

Selv om omsøkt tiltak isolert kun vil beslaglegge noe areal i utmark, vil det på sikt være nødvendig å gjøre tiltak i forbindelsens termineringspunkter (herunder Sortland transformatorstasjon og Hinnøya koblingsstasjon), samt den resterende delen av forbindelsen mellom disse stasjonene (omtalt i kapittel 1.4).

Nettanlegg som Statnett planlegger i området, enten alene eller sammen med underliggende nettselskap, vil bidra til den samlede belastningen for arter og naturtyper. Det er vanskelig å gi noen konkret vurdering om hvor mye de omsøkte tiltakene og de fremtidige tiltakene i nettanlegg vil bidra til at de nasjonale forvaltningsmålene for arter og naturtyper, jf. naturmangfoldlovens §§ 4 og 5 ikke oppnås. Utbygging av nettanlegg henger tett sammen med samfunnsutviklingen og behovet for strømforsyning i regionen. For omsøkt tiltak har Statnett tilstrebet å redusere påvirkning gjennom de løsningsvalgene som er gjort.

5.3.9. Avbøtende tiltak

Statnett vil i kontrakt med entreprenør instruere om tillatt arealbruk og arealbruksgrenser, eksempelvis arbeid nær myr og vassdrag. Statnett vil stille krav om at utførende entreprenør har egne miljørådgivere eller kontrollere som følger opp Statnetts krav og vilkår fra anleggskonsesjon med hensyn til naturmangfold, og andre tema. Eksempler på restriksjoner vil eksempelvis være knyttet til begrenset hogst/rydding av skog langs vassdrag, og tiltak for å begrense sedimenttransport og partikkelspredning i sjø og vassdrag. Skånsomme anleggsteknikker vil også være en del av forventningene som Statnett stiller, eksempelvis der hvor mindre myrarealer kan påtreffes.

Statnett skal før anleggsstart registrere fremmede arter i det aktuelle tiltaksområdet. Der hvor disse identifiseres skal det utarbeides en plan for hvordan disse skal håndteres.

Statnett skal utarbeide søknad om mudring og utfylling i sjø etter forurensningsloven til Statsforvalteren i Nordland. Det er da spesielt tiltak i strandsone, men også tiltak i sjø, som skal søkes. Det vil i forbindelse med søknad vurderes nærmere avbøtende tiltak der dette er formålstjenlig.

5.4. Landskap

Status

Tiltaksområdet ligger i landskapsregionen 31 Lofoten og Vesterålen. Området oppfattes som et relativt åpent fjordlandskap langs Sortlandsundet. Det er bebyggelse på begge sider av sundet, men bebyggelsen på Langøya er betraktelig større og mer utbredt enn bebyggelse på Hinnøya. Utover bebyggelse på Hinnøya og byområde på Langøya finnes det jordbruksarealer på begge sider av sundet, men utbredelsen er også her større på Langøya. På Hinnøya er jordbruket i hovedsak langs sjøen, mens de overliggende arealene, ovenfor bebyggelse, består av større myrkomplekser og utmark uten særlig preg av menneskelige forstyrrelser. Jordbruket er i all hovedsak knyttet til produksjon av gress.

Virkning

Tiltakets påvirkning på fagtema landskap er begrenset ettersom det meste av det omsøkte tiltaket planlegges i kabel og ikke vil være synlig i anleggets driftsfase utover perioder der kabelgrøft vegeteres. I et landskapsperspektiv vil revegeteringsprosessen ha liten betydning.

Tiltak som ikke omfattes av kabel, hhv. nye master på Hinnøya og på Langøya og ny trasé i luft på Langøya vil representere et nytt element av inngrep. Det er spesielt mastene på Langøya som vil synes og representere et synlig brudd med tiltakets nære omgivelser. Tiltakets fjernvirkning vurderes imidlertid å være liten. Dette tiltaket er begrenset til akkurat dette strekket og det forventes at vegetasjon i noen grad vil skjule inngrepet fra å være for dominerende. Med hensyn til nærliggende transformatorstasjon og eksisterende 66 kV forbindelse inn mot stasjon, forventes det ikke at tiltaket vil bidra i særlig grad til å forringe landskapsbildet i området. Det forventes ikke at tiltaket vil bryte med landskapsammenhengene på Langøya da den synlige delen av omsøkt tiltak er såpass begrenset. Ei heller forventes det at det omsøkte tiltaket vil dominere over- eller bryte med tilpasningen i landskapet. Omsøkt tiltak, herunder master og liner inn mot Sortland stasjon vil kunne bidra til et noe uryddig inntrykk lokalt.

På Hinnøya forventes det at tiltaket som omsøkes vil ha samme fremtoning eller muligens bedre fremtoning enn dagens situasjon. Muffeanlegget skal fjernes og erstattes av nye kabelendemaster.

Riving og sanering av eksisterende muffeanlegg på både Langøya, samt eksisterende 132 kV luftledning på Langøya vil redusere inngrep i de arealene som i dag ikke består av næringsområder og annet opparbeidet areal og infrastruktur. Dette vekter positivt i vurdering av påvirkning på landskapet.

Statnett vurderer at omsøkt tiltak vil kunne gi ubetydelig til noe forringelse av fagtema landskap.

5.5. Kulturminner og kulturmiljø

Status

Statnett har undersøkt registrerte kulturminner i Riksantikvarens innsynsløsninger opp mot det omsøkte tiltaket. Omsøkt tiltak berører ingen kjente automatisk freda kulturminner. Det nærmeste automatisk freda kulturminner ligger ved Sortlandsundet transformatorstasjon på motsatt side av Fv. 82 og i god avstand til omsøkt tiltak.

På Strand, på Hinnøya, er det registrert et kulturminne med ID 57043. Kulturminnet er oppgitt som et arkeologisk minne uten vern. Kulturminnet er regnet som tapt. Statnett har i påvente av kommentar fra Fylkeskommunen i Nordland valgt å legge inn en restriksjonssone rundt kulturminnet i rigg- og anleggsareal R6. Dersom Nordland fylkeskommune i høring av konsesjonssøknad kan bekrefte at kulturminnet er tapt vil restriksjonen utgå.

I Miljødirektoratets innsynsløsning Naturbase er et SEFRAK-bygg registrert tett på omsøkt kabeltrasé og tett på omsøkt båndlagt areal på Hinnøya. SEFRAK er et register over eldre bygg i Norge, primært oppført før 1900. Det aktuelle bygget er med stor sannsynlighet rester av et bygg på eiendom gnr./bnr. 1/9. Det er uvisst om det er knyttet noe vern til SEFRAK-registeret, men det er ikke automatisk vernet etter kulturminnelovverket. Statnett ønsker ikke å ødelegge kulturminnet og vil tilstrebe å unngå den aktuelle lokaliteten. Dersom det av ulike grunner ikke er mulig å unngå lokaliteten vil Statnett konsultere kulturminnemyndighet om eventuelle prosesser knyttet til frigiving av kulturminnet.

Figur 38 Rester av et bygg eller en låve på eiendom gnr./bnr. 1/9 registrert som "et annet SEFRAK-bygg" i offentlige innsynsløsninger.

Utover Riksantikvarens innsynsløsninger har Statnett undersøkt hvordan kulturminner og kulturmiljø har blitt adressert i detaljreguleringsplanene for hhv. Fv. 82, Vestmarka næringsområde og Selnes industriområde. Reguleringsplanene er særs aktuelle som kunnskapsgrunnlag da omsøkt tiltak i stor grad følger reguleringsplanene.

I forbindelse med detaljreguleringsplan Fv. 82 delstrekning A Sortland-Holmen (vedtatt 15.06.2017) som omsøkt tiltak følger på Hinnøya utførte Nordland fylkeskommune i 2016 arkeologiske undersøkelser. Resultat fra undersøkelser er tilgjengelige i Riksantikvarens innsynsløsninger.

I forbindelse med detaljreguleringsplan Vestmarka Næringsområde (vedtatt 30.10.2025), som omsøkt tiltak følger, ble det tilsynelatende ikke gjennomført konsekvensutredning for fagtema kulturmiljø, men kjente forhold er beskrevet i planbeskrivelse. I høringsuttalelse til reguleringsplanen har Nordland fylkeskommune varslet, i brev av 03.02.2023, det ikke er behov for arkeologisk registrering innenfor eksisterende landbruksareal L1 i planforslaget.

I detaljreguleringsplan Selnes næringsområde (vedtatt 15.04.2021) er det i planbeskrivelsen informert om at det ikke er registrert kjente automatisk freda kulturminner innenfor planområdet og at Nordland fylkeskommune og Sametinget har gitt tilbakemeldinger om at det ikke er behov for å befare området. UiT universitetsmuseet har gjennomført marinarknologiske undersøkelser i sjø, men det ble ikke gjort funn av kulturminner i planområdet. I høring av reguleringsplan har Nordland fylkeskommune varslet, i brev av 22.02.2021, at de ikke har noen ytterligere merknader utover at de er fornøyde med at varslingsplikten jf. kulturminneloven § 8 er tatt med i planbestemmelsene.

Som beskrevet i kapittel 1.5.1 har Nordland fylkeskommune informert om at de ønsker å undersøke traseen for omsøkt tiltak nærmere i 2026. Statnett vil sende kartfestet informasjon til Nordland fylkeskommune i forkant av undersøkelsestidspunkt.

Virkning

Statnett er ikke kjent med at omsøkt tiltak vil påvirke kjente automatisk freda kulturminner.

5.6. Friluftsliv og rekreasjon

Status

I Miljødirektoratets innsynsløsning Naturbase finnes det informasjon om kartlagte friluftsområder. Friluftsområdene er kartlagt etter Miljødirektoratets veileder for kartlegging og verdisetting av friluftsområder. Alle kartlagte friluftsområder som ligger i eller nær omsøkt tiltak ligger på Langøya. Tre kartlagte friluftsområder ligger i eller tett på omsøkt tiltak. Disse er hhv. Munningsletta-Fjellheimen nærturterreng, Lysløypa nærturterreng og Selneselva nærturterreng.

Munningsletta – Fjellheim nærturterreng ble registrert i 2014 i regi av Nordland fylkeskommune. Lokaliteten ble vurdert å være viktig, og omfatter blant annet lekeområder. Sortland transformatorstasjon ligger inne i lokaliteten.

Lysløypa nærturterreng er en opparbeidet lysløypetrasé for turgåere og skiløpere. Løypa er tilgjengelige fra flere boligområder via flere stier og parkeringsplass. Friluftsområdet ble kartlagt i 2014 i regi av Nordland fylkeskommune. Lokaliteten er vurdert å være svært viktig. Eksisterende 66 kV forbindelse og 132 kV forbindelse krysser lysløypa.

Selneselva nærturterreng er kartlagt som et svært viktig friluftsområde som ble kartlagt i 2014 i regi av Nordland fylkeskommune. Nærturterrenget ligger langs Selneselva nord for Sortland tettsted og er en del av et sentrumsnært turområde. Lokaliteten omfatter blant annet opparbeidet tursti, med benker, bruer og grillplass. Deler av stien er universelt opparbeidet. Lokaliteten benyttes av alle type brukere, inkludert skoler og barnehager hele året.

I tillegg til de kartlagte friluftsområdene er det kjent at Munningsletta nord av Blåheiveien benyttes til ballspill og andre aktiviteter. Ved utfartsparkering/opparbeidet areal ved Blåheiveien (nær Sortland

transformatorstasjon) er det kjent at det foregår bueskyting. Det opparbeidete arealet benyttes antageligvis også som parkeringsplass for brukere av lysløypa og andre friluftslivs- og rekreasjonsområder. Det er ikke kjent at tiltaksområdet for det omsøkte tiltaket langs Blåheiveien benyttes til friluftsliv og rekreasjon. Det er heller ikke kjent at strandsonen på Langøya er et kjent utfartssted for befolkningen på Langøya.

På Hinnøya er det ingen registrerte friluftsområder. Det forventes likevel at folk ferdes, og bruker, blant annet strandsonen og heiområdene ovenfor bebyggelse til rekreasjonsformål. Veien opp til eksisterende endemast og muffebygg på Hinnøya benyttes antageligvis som utfartsportal til ulike rekreasjonsformål. Veien er i forholdsvis god tilstand.

I Sortlandsundet forventes det at det forekommer fiske og båtliv gjennom hele året.

Omsøkt tiltak i sin helhet ligger i arealer som er tilgjengelige for beboere og brukere gjennom hele året.

Figur 39 Lysløypa på Langøya. Bildet er tatt fra parkeringsplass/opparbeidet areal ved Blåheiveien.

Virkning

Statnett har under planlegging av ny 132 kV forbindelsen vektlagt nærføring til eksisterende infrastruktur, blant annet gjennom areal langs veinett på Hinnøya og Langøya. Dette for å samle inngrep og for å unngå beslag av areal som benyttes i til friluftslivs- og rekreasjonsformål. Tidligere vurderte alternativer som krysser friluftsområder i kabel eller luft er valgt bort til fordel for et kort ledningstrekk mot Sortland transformatorstasjon. Statnett har blant annet vektlagt å unngå tiltak nær Selneselva, inkludert gapahuk og tilhørende rekreasjonsområde.

I anleggsfasen forventes det at anleggsarbeidet vil kunne virke skjemmende og restriktiv for flere brukere og brukergrupper i og rundt tiltaksområdet. Spesielt vil dette være gjeldende på Langøya og i området rundt Sortland transformatorstasjon hvor ny master og nytt luftspenn skal bygges, samtidig som eksisterende forbindelse skal rives. Bruk av eksisterende opparbeidet areal ved Blåheiveien til utfartsparkingsplass og bueskyteaktivitet, og eventuelt andre formål, vil ikke være mulig i

anleggsperioden da Statnett må benytte dette arealet til midlertidig rigg- og anleggsplass (R2). Statnett vil tilstrebe å tilrettelegge for at lysløypa kan benyttes nærmest tilsvarende som tidligere utover de arealene hvor Statnett skal gjennomføre anleggsarbeid. På tilsvarende vis vil Statnett tilrettelegge for at nærturterrenget langs Selneselva også vil kunne benyttes under anleggsperioden, men ikke med utgangspunkt fra Blåheiveien. Støyende aktiviteter på dagtid vil måtte regnes med og vil kunne oppfattes som forstyrrende.

Langs Blåheiveien på Langøya og langs Fylkesvei 82 på Hinnøya vil omfattende og støyende gravearbeid kunne oppfattes som sjenerende og også begrensende for beboere og for brukere av området, spesielt mot strandsonen og opp mot heia langs Kringelveien. I perioder vil det bli restriksjoner på gang- og sykkelstier på Hinnøya, men Statnett vil her måtte vurdere løsninger inkludert midlertidig omlegging av veinett og gang- og sykkelstier.

I driftsfasen vurderes det at kabelløsning i liten grad vil føre til negative virkninger for friluftsliv og rekreasjon. Visuelt vil det kunne oppfattes som sjenerende før kabelgrøfta er re-vegetert, men på sikt vil ikke ny 132 kV dubleret kabelforbindelse være synlig. Nye kabelendemaster på Langøya vil utgjøre en visuell forskjell fra dagens situasjon. Kabelendemaster vil etableres nær opparbeidet areal ved Blåheiveien og vil være synlige fra avstand. Med ny ledningsinnføring mot Sortland transformatorstasjon (enkelt forbindelse) vil skog sannsynligvis ikke ryddes noe som vil bidra til å skjule forbindelsen.

Riving av eksisterende 132 kV enkeltforbindelse gjennom industriområdet på Sortland og inn mot transformatorstasjon vil også representere et avvik fra dagens situasjon. Etter at forbindelsen er revet vil området bli frigitt og vil ikke lenger være båndlagt. Ny skog vil på sikt vokse opp der skogryddebeltet har vært tidligere.

På Hinnøya vil nye endemaster, trolig, i mindre grad virke sjenerende sammenliknet med dagens situasjon ettersom de vil erstatte eksisterende endemast og muffeanlegg.

Statnett vurderer at omsøkt tiltaks virkning på friluftsliv og rekreasjon stort sett vil begrenses til anleggsfasen og at det i anleggets driftsfase vil være liten til ingen negativ virkning.

5.7. Reiseliv

Fagtema reiseliv er relevant dersom tiltaket kan få vesentlige virkninger for sysselsetting eller verdiskaping innenfor reiselivsnæringen. Statnett vurderer at fagtema reiseliv ikke er relevant for vurdering av omsøkt tiltak, utover at en forbedret situasjon mht. strømløpsevne må anses som positivt for regionen.

5.8. Støy

Temaet er relevant dersom tiltaket medfører økt støy for støyfølsom bebyggelse (boliger, skoler, barnehager, helsebygg, eller stille områder) som definert i Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging T-1442.

Multiconsult har vurdert støy for det omsøkte tiltaket og har konkludert med at det ikke er aktuelt å utrede dette videre da det ikke finnes støyfølsom bebyggelse innenfor det arealet hvor omsøkt alternativ vil generere støy. Det er kun den omsøkte luftledningen som i anleggets driftsfase kan generere noe støy, men den ligger langt fra bebyggelse.

Støy vil genereres i anleggsfasen av prosjektet, blant annet i forbindelse med grøftegraving, sprengning der dette kan være aktuelt, transport av utstyr, massetransport og helikopterbruk. Statnett vil forholde seg til retningslinjer for støy i arealplanleggingen. Det innebærer at det ikke skal støyas utover det som er tillatt i gitte tidsrom over døgnet.

5.9. Forurensning

Det er i dag ikke kjent at det finnes forurensede masser langs foreslått 132 kV dubleret forbindelse for hhv. landkabel og luftledning. Statnett har gjennomført egne miljøgeologiske undersøkelser på land for å blant annet undersøke om det kan finnes forurenset grunn i det aktuelle tiltaksområdet for det omsøkte tiltaket. Resultater er ikke klare ved innsendelse av konsesjonssøknad. Dersom det avdekkes masser som er forurenset skal det utarbeides en tiltaksplan for hvordan disse massene skal håndteres under

anleggsarbeidet. Tiltaksplanen skal godkjennes av forurensningsmyndighet, som i dette tilfellet er Sortland kommune

Det er kjent fra miljøtekniske sedimentundersøkelser i sjø, i tilknytning til detaljreguleringsplan for Selnes næringsområde, at ett av elleve prøvepunkt i sjø hadde svært høye konsentrasjoner av hydrokarboninnhold (THC). De resterende prøvepunktene hadde moderat grad av forurensning. Den aktuelle lokaliteten, med høy konsentrasjon av THC, ligger i traseen for omsøkt tiltak. Da omsøkt tiltak delvis ligger innenfor reguleringsplans- og tiltaksområde for Selnes næringsområde, hvor det er planlagt utfylling i sjø, vil Statnett gjennom dialog med regulant undersøke hva som er planlagt av tiltak for å begrense/håndtere forurensede sedimenter. Da omsøkt tiltak skal etableres i samme areal er det en fordel at håndtering koordineres med utbygger. Eksempler på tiltak som kan gjøres for å håndtere forurensede sediment er tildekning med stein. Statnett har planer om å gjøre ytterligere undersøkelser i sjø og vil vurdere egne prøvepunkt for undersøkelser av forurensning.

Statnett skal søke Statsforvalteren i Nordland om tillatelse til mudrings og utfylling i forkant av anleggsstart. Dersom det gjennom nye sedimentprøver oppdages forurensning skal håndtering beskrives i søknad.

Statnett har kartlagt eksisterende 132 kV forbindelse som omsøkes revet og sanert for miljøgifter og forekomster av farlig avfall. Det er utarbeidet en miljøkartleggingsrapport som vil benyttes som grunnlag for utarbeidelse av avfallsplan. Dersom det vurderes at det er nødvendig med ytterligere kartlegging vil dette gjennomføres.

5.10. Klimagassutslipp

Utbygging av kraftnettet er en forutsetning for å redusere klimagassutslipp gjennom å legge til rette for elektrifisering av samfunnet. Samtidig gir bygging av nettanlegg klimagassutslipp i hovedsak som følge av arealbruksendringer, materialbruk og transport i byggefase. I de fleste tilfeller vil arealbruksendringen være den største utslippskilden, og derfor mest beslutningsrelevant å utrede. NVE krever derfor utredning av klimagassutslipp fra arealbruksendringer der tiltaket kan føre til en økning i klimagassutslipp på mer enn 2000 tonn CO²-ekvivalenter.

Omsøkt tiltak omfatter i stor grad kabel på dyrka mark, i noen grad kabel i utmark og i mindre grad luftledning i utmark. I tillegg omfatter tiltak kabel på opparbeida arealer eller kabel under areal avsatt til samferdselsanlegg (vei, gang- og sykkelvei eller andre allerede opparbeida arealer). Deler av arealene hvor det planlegges kabel er allerede planlagt omdisponert til samferdselsanlegg (utvidelse av fylkesvei 82) eller utfylling i sjø og strandsone (Selnes næringsområde). Deler av areal er også i kommuneplanen avsatt til andre fremtidige formål, uten at de av den grunn kan regnes som omdisponerte.

Med hensyn til arealbruksendringer vil omsøkt tiltak kun føre til mindre permanente arealbruksendringer. Omsøkt tiltak på areal som i dag inngår som dyrka mark (fulldyrket, overlfatedyrket) og innmarksbeite vil ikke omdisponeres som følge av omsøkt tiltak og derfor vil arealbruksendringer her ikke forekomme. Det vil være noe behov for masseutskifting i kabelgrøft, men det forventes at masseoverskudd vil være begrenset og at matjord i stor grad kan tilbakefylles over kabel. Over noen sesonger, etter endt inngrep, forventes det at arealbruket igjen vil være tilnærmet som før.

Statnett begrenser gjennom omsøkt tiltak inngrep i myr. På Hinnøya er det to areal hvor omsøkt tiltak berører myr. Det ene arealet ved planlagte kabelendemaster er noe komplekst, med både åpen fastmark og myr. Statnett vil her forsøke å begrense inngrep i myr, gjennom å tilstrebe å benytte åpen fastmark som rigg- og anleggsareal, samt å benytte teknikker som motvirker drenering der myr eventuelt forekommer. Det andre arealet langs fylkesvei 82 er det imidlertid usikkert hvorvidt det fremdeles er myr her i dag, da arealet har lite eller ingen myrpreg i dag. Omsøkte 132 kV kabler vil her krysse areal som i vedtatt reguleringsplan for utvidelse av fylkesvei 82, hvor areal i reguleringsplan er avsatt til fremtidig LNFR-areal og midlertidig bygge- og anleggsområde (omfatter mellomlagring av masser, materialer, maskiner og interimsveier). Statnett vurderer derfor at myrareal er å anse som omdisponert.

I deler av arealene som omsøkt tiltak berører finnes det i dag skog. Statnett vurderer det som sannsynlig at rydding av skog ikke er nødvendig mellom endemast på Langøya og Sortland transformatorstasjon, og dersom det mot formodning skulle bli aktuelt vil dette ryddingen være begrenset.

Som følge av omsøkt tiltak vil skog ryddes i kabeltrasé på Hinnøya ved oppgraving av eksisterende 132 kV kabel og ved etablering av ny dublert 132 kV kabel.

På Langøya vil Statnett frigi båndlagt areal som følge av at eksisterende forbindelse fra muffeanlegg til Sortland transformatorstasjon skal rives. Arealet omfatter flere mastepunkter, blant dem flere i myr.

Omsøkt tiltak vil ikke føre til klimagassutslipp på mer enn 2000 tonn CO²-ekvivalenter som følge av arealbruksendringer.

5.11. Elektromagnetiske felt

Tema elektromagnetiske felt er relevant dersom omsøkte anlegg kan medføre at boliger, barnehager eller skoler får magnetfelt over utredningsnivået, 0,4 mikrottesla (μT). Multiconsult har vurdert tema elektromagnetiske felt på bakgrunn av kravene i Strålevernforskriften (2016).

Beregninger av elektromagnetiske felt fra luftledninger viser at ingen boliger, barnehager eller skoler blir utsatt for magnetfelt over utredningsnivået på 0,4 mikrottesla. Den nærmeste boligen til det omsøkte tiltaket ligger ca. 110 meter unna, mens den største utstrekningen for magnetfelt for omsøkt tiltak ligger ca. 38 utenfor kabel/luftledning.

Beregninger av elektromagnetiske felt fra jordkabel viser at ingen boliger, barnehager eller skoler blir utsatt for magnetfelt over utredningsnivået på 0,4 mikrottesla. Magnetfeltet for jordkabel på Langøya og Hinnøya er vurdert å være ca. 14-16 meter fra senter mellom kabelsettene. Den nærmeste boligen til det omsøkte tiltaket ligger ca. 30 meter fra senter mellom kabelsettene.

5.12. Landbruk og andre naturressurser

Fagtema landbruk er relevant dersom omsøkt tiltak kan gi vesentlige endringer i ressursgrunnlag eller driftsforhold for driftsenheter innen jord-, skog eller utmarksbruk inkludert beite.

Status

Dyrka mark finnes på begge sider av Sortlandsundet. På Hinnøysiden, i det aktuelle tiltaksområdet, er jordbruk stort sett konsentrert til areal langs Sortlandsundet, på vestsiden av fylkesvei 82. På Langøya er jordbruksareal mer utbredt og strekker seg både langs Sortlandsundet og innover i landet, bl.a. langs Blåheiveien. Fulldyrka jord er mest utbredt, mens innmarksbeite og overflatedyrka jord forekommer. Grovfor (gress) er dominerende avling. Myr, skog, overflatedyrka areal og innmarksbeite utgjør i stor grad dyrkbar jord i regionen. Dette er areal som potensielt kan dyrkes opp til fulldyrka jord, fra et agronomisk perspektiv.

Virkning

Omsøkt tiltak vil ikke omdisponere jordbruksjord permanent. Alle arealer som i dag dyrkes, eller brukes som beiteareal, vil etter endt anleggsarbeid og reetableringsfase kunne dyrkes som tidligere. Båndlagt areal for jordkabel vil ikke begrense dyrking, men vil legge restriksjoner for annen gårdstilknyttet infrastruktur som utvidelser av bygg og eventuelt infrastruktur i grunn der dette berører det klausulerte arealet. Ordinær skjøtsel av jorda forventes ikke å bli påvirket utover anleggsfase og reetableringsfase. Kabel vil ikke føre til begrensninger for spredning av husdyrgjødsel i motsetning til luftledninger hvor enkelt type utstyr ikke kan benyttes under ledning (eksempelvis kanon).

Omsøkt tiltak, jordkabel, vil omfatte midlertidig beslag av areal som i NIBIOS innsynsløsning Kilden og arealressurskart er registrert som fulldyrka jord, overflatedyrket jord og innmarksbeite, med hovedvekt av fulldyrket jord. Den største og mest åpenbare negative virkningen av omsøkt tiltak på dyrka mark vil være knyttet til selve grøftearbeidet, masseutskifting, mellomlagring av vekstmasser, perioder med åpne grøfter og leggetid.

Gravearbeid i jord og midlertidige tiltak som rigg- og anleggsplasser, mellomlagring av vekstmasser, kjøretraseer langs kabelgrøft, vil beslaglegge jordbruksjord i perioder. Avhengig av anleggsperiode, vil arealbeslag og anleggsarbeid på dyrka mark medføre tap av avlinger i den aktuelle sesongen og eventuelt i påfølgende år etter at vekstmasser er tilbakefylt. Hvor lang tid det tar med revegetering vil være avhengig av når tiltakene gjennomføres og når masser tilbakelegges.

Anleggsarbeidet kan også begrense tilgangen til areal for jordbruker, men med god planlegging og dialog vil det være mulig å tilrettelegge for både drift av jord og anleggsarbeider.

I forbindelse med anleggsarbeidet og etablering av kabeltraséen vil fall og drenering også være aktuelle problemstillinger. Tett kabelsand kan påvirke drenering i negativ retning for jordbruker. Drenering på dyrka mark er derfor noe som må vurderes nærmere i detaljprosjekteringsfasen for de aktuelle jordbrukseieendommene.

Forslag til avbøtende tiltak

Det skal i som en del av prosjekteringsunderlag utarbeides en matjordplan som skal legge føringer for arbeid på dyrka mark. Matjordplanen skal utarbeides i dialog med grunneiere og jordbrukere. Blant annet skal matjordplanen beskrive hvordan matjorda skal ivaretas. Blant annet skal følgende informasjon belyses nærmere i matjordplan.

- Mellomlagring av vekstmasser langs kabelgrøft skal gjennomføres i dialog med grunneiere og gjennomføres på en måte som reduserer skade på matjord. Ved mellomlagring av masser skal det skilles mellom matjord og underliggende masser. Disse skal ikke blandes, men må mellomlagres i system hvor de underliggende massene lagres separat eller under overliggende matjord/vekstmasser.
- Avhengig av hvor lenge masser må mellomlagres, skal det vurderes om det skal gjøres ytterligere tiltak på de mellomlagrede massene som eksempelvis vanning eller beskyttelse.
- Dersom omsøkt tiltak genererer overskuddsmasser av et slik volum at de må kjøres til mottak, skal ikke vekstmassene inngå. Alt av overskuddsmasser fra dyrka mark skal utgjøre underliggende masser. Vekstmasser skal mellomlagres på den samme eiendommen som de hentes fra. Der hvor vekstmasser utgjør overskuddsmasser skal disse gjenbrukes på samme eiendom til istandsettelse eller arronderes ut.
- Der hvor masser må skiftes ut, til fordel for kabelsand og eventuelt andre stabiliserende og drenerende masser, skal tilkjørte masser skal ha egenskaper som ikke er til ulempe for jordbruket.
- Dersom kabelgrøftene i perioder med mye nedbør blir fult med overvann skal det gjøres tiltak for å redusere skader på jord/erosjon, eksempelvis ved utpumping av overvann.
- Fall og drenering skal vurderes når kabeltraseer skal detaljprosjektertes og det skal vurderes hvordan drenering skal håndteres i fremtiden.

Figur 40 Areal registrert som fulldyrket jord på Hinnøya. Omsøkt 132 kV dublert kabelforbindelse vil krysse dette arealet.

5.13. Reindrift

Naturrestaurering AS har utredet omsøkt tiltaks virkning på fagtema reindrift. Reindrifsfaglig vurderinger vedlagt konsesjonssøknad (vedlegg 6). Utredningen omfatter utskifting av eksisterende forbindelse og etablering av ny forbindelse, med kabel på Hinnøya og sjøkabel over Sortlandsundet. Naturrestaurering AS har benyttet metodikk i Statens vegvesens håndbok V712 for utarbeidelse av utredning.

Figur 41 Areal på Hinnøya som inngår som beiteareal for reindrift. Bildet er tatt ved eksisterende endemast.

5.13.1. Verdi/virkning og konsekvens

Influensområdet for omsøkt tiltak er avgrenset til reinbeiteområder som er lokalisert i det relativt flate landskapet dominert av Strandmyran og Kringelmyran, dvs. mellom Strand og Kvalsaukan på Hinnøya. Omsøkt tiltak er lokalisert innenfor areal som benyttes til høst- og vinterbeiter i Kanstadfjord og Vestre Hinnøy reinbeitedistrikt. Basert på informasjon fra reineier, er influensområdet vurdert å inneha viktige beiteressurser for rein på vinterbeite, og det benyttes gjennom senhøst og vinterperioden fra november til april. Naturrestaurering AS har vurdert at beite har stor verdi iht. kriterier i håndbok V712. En flyttlei for reinen inn og ut av reinbeitene i influensområdet er lokalisert om lag 600 meter fra tiltaksområdet og passerer i terrenget i overkant av tettbebyggelse på Strand. Flyttleia her kan også delvis inngå i influensområdet, og denne har svært stor verdi iht. kriterier gitt i håndbok V712.

Det er vurdert at negativ konsekvens på reindriften i anleggsfase kan unngås ved å legge arbeidet utenom perioden november – april. Om anleggsarbeid likevel pågår i vinterperioden, da rein kan benytte området, er konsekvensene vurdert som vist i tabell under.

Tabell 10 Oppsummering av verdi, påvirkning og konsekvens i anleggsfase for omsøkt tiltak i to delområder for reindrift på Hinnøya. Konsekvensgrad er aktuell dersom anleggsarbeidet pågår i perioder hvor rein benytter området.

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens anleggsfase
Flyttlei forbi Strand	Svært stor	Ubetydelig endring/ noe forringet	Noe miljøskade (-)
Vinterbeiteområde mellom Strand og Kvalsaukan	Stor	Noe forringet	Noe miljøskade (-)

For driftsfasen vil noe negativ påvirkning være knyttet til skader på vegetasjon, som siden vil reetableres innenfor om lag 5 år. Konsekvensvurdering av omsøkt tiltaks for driftsfasen er vurdert i en periode inntil 5 år, og senere. Utenom dette er det antatt at kabelendemaster kan virke noe forstyrrende på rein hvis/når de skaper vindturbulens og/eller coronautladninger med støy og UV-stråling, mens løsning med kabler i bakken anses å være uten konsekvens etter at berørt areal er revegetert. Konsekvens i anleggets driftsfase er oppsummert i tabell under.

Tabell 11 Oppsummering av verdi, påvirkning og konsekvens for reindrift i anleggets driftsfase til og etter 5 år.

Delområde	Driftsfase	Verdi	Påvirkning	Konsekvens anleggsfase
Flyttlei forbi Strand		Svært stor	Noe forringet/ ubetydelig endring	Noe miljøskade (-)
Vinterbeiteområde mellom Strand og Kvalaukan		Stor	Noe forringet/ ubetydelig endring	Ubetydelig/ Noe miljøskade (-)

5.13.2. Utredningens forslag til avbøtende tiltak

Lokalisering av tiltak

Det anbefales at trasé for kabelgrøft i størst mulig grad legges nært innpå eksisterende vei og i terreng utenom sårbare vegetasjonstyper (for eksempel myr). Dette i motsetning til at den legges ut i naturlig terreng lenger unna, der det finnes større myrområder.

Kabelendemaster bør legges nærmest mulig eksisterende bebyggelse. Lokalisering innenfor eller nært muffeanlegg som skal rives, er et godt alternativ.

Tidspunkt for gjennomføring

Det er vurdert at negativ konsekvens i anleggsfase kan unngås ved å gjennomføre arbeidet i perioden mai-oktober. Det er også mulig denne perioden kan utvides noe, men det må i så fall avklares direkte med reindriften, som kan ha mer presis informasjon om når flytting av rein inn og ut av området mest sannsynlig vil skje.

Gjennomføring av anleggsarbeid på en sesong er en forutsetning for konsekvensvurderingen. Dette bør i størst mulig grad tilstrebes, m.a.o. Effektiv gjennomføring i en sesong på barmark., da det ikke er rein i området, er bedre enn av det strekkes over flere sesonger.

Dersom det er nødvendig å legge noe av anleggsfasen innenfor en periode da reindriften flytter rein langs flyttleia ved Strand og inn i området, er det viktig med direkte kommunikasjon og avtaler om at forstyrrende arbeid unngås samtidig med flytting.

Revegetering og istandsetting av områder etter anleggsfase

Det er viktig å begrense arealomfang av skade i anleggsfase. Dette innebærer at eksisterende vei og/eller oppstillingsplass benyttes i størst mulig grad til transport og mellomlagring, og at maskiner som benyttes ved for eksempel grøftegraving i naturlig terreng unngår myr eller annet terreng der det kan bli kjøreskader.

Ved gravearbeid er prinsippet at natur søkes tilbakeført til opprinnelig tilstand. Dette dreier seg om metoder for å beholde eksisterende toppmasser og revegetere med basis i dette.

Ivaretagelse av opprinnelig vegetasjonsdekke omfatter mellomlagring av eksisterende vegetasjonsdekke i intakte flak (graves ut med grabb) i sideterreng og tilbakeføring etter arbeid med kabelgrøft er ferdigstilt. Slike flak bør ha en tykkelse på minimum 20-30 cm. Underliggende masse i grøft bør være den samme som ble gravd ut.

Naturlig tilvekst fra stedlige masser er et alternativ der det er urealistisk å gjenbruke opprinnelig vegetasjonsdekke i intakte flak. Dette omfatter utgraving av toppmasser som lagres separat fra andre masser (underliggende masser). Etter oppfylling av grøft med annen stedegen masse, legges den mellomlagrede toppmassen i et heldekkende lag øverst. Massene skal ikke komprimeres eller gattes, fordi dette vil hindre gode luft og fuktighetsforhold for gjenvekst. Revegetering vil deretter skje naturlig uten videre bearbeiding av området.

Det anbefales å reetablere natur i areal for sanert muffeanlegg. Dette kan eksempelvis gjøres ved tilførsel av lokal toppmasse fra nærområdet (eksempelvis fra andre pågående prosjekter). Dette bør gjennomføres på samme måte som beskrevet over for naturlig tilvekst fra stedlige masser.

Valg av tekniske løsninger som reduserer forstyrrelsesvirkning

Om det finnes ulike tekniske løsninger for overgang fra luftspenn til jordkabel bør følgende legges til grunn av hensynet til reindrift:

- Minimere direkte arealbeslag
- Begrense mastehøyde
- Mastedesign som reduserer støy fra vindturbulens
- Løsning som minimaliserer coronautladninger

Dialog/samarbeid med reindriften ift. fremtidige prosjektutvidelser

Det er i denne rapporten lagt til grunn at ekstra kabel og kabelendemast skal etableres som en klargjøring for ny 132 kV-ledning som vil komme i fremtiden, hvis anbefalingene i Statnetts KVVU blir etterfulgt. I så fall kan valgt løsning for ekstra kabelendemast i noe grad bli førende for valg av ledningstrasé inn mot Sortlandsundet. Det mest avgjørende i den sammenheng er hvordan ny ledning eventuelt påvirker flyttleia forbi Strand. Reindriften bør rådføres i denne sammenheng.

5.13.3. Statnetts kommentarer til avbøtende tiltak

Statnett ønsker å inngå en avtale med reinbeitedistriktet for å sikre en gjensidig forståelse og legge premisser for samarbeid, og for hvordan omsøkt anlegg skal bygges, og når det skal bygges. Statnett ønsker å tilrettelegge for at omsøkt tiltak ikke påvirker reindriften i negativ forstand. Det har hele tiden vært et mål i arbeidet opp mot konsesjonssøknaden. Flere alternativ som tidligere har blitt vurdert er forkastet på grunn av hensynet til reindriften. Statnett ønsker en avtale om en anleggsperiode gjennom hele sesongen, også mellom oktober og april, mot at Statnett kompenserer reinbeitedistriktet for ekstra arbeid. Forslag til avtale er sendt til reinbeitedistriktet.

5.14. Fiskeri, havbruk og skipsfart

5.14.1. Status

Fiskeri

I Fiskeridirektoratets innsynsløsninger finnes informasjon om fiskeri og fiskeritilknyttet aktivitet. Databasens innhold omfatter bl.a. kartfesting av ulike typer fiskeri, redskapsbruk, havner- og anløpskaier, med mer. For å avgrense hvilke arealer som omtales i konsesjonssøknaden vil Sortlandsundet i denne sammenheng omfatte den snevreste delen av sundet mellom Hinnøy og Langøy og ikke de bredere sjøarealene i nord og sør.

I Sortlandsundet er det registrert fiske med line og rok, notredskap, og garn. Det er i fiskeridirektoratets innsynsløsning ikke registrert gyteområder i Sortlandsundet, men det aktuelle sjøarealet inngår i oppvekstområde for flere arter, blant annet kveite, gråsteinbit og breiflabb. Sortlandsundet er grunt og det er kjent at det er i deler av sundet er sandbunn, og fra Statnetts ROV-undersøkelser er det også steinbunn.

Det er ikke registrert låssettingsplasser i Sortlandsundet.

Havbruk

Det finnes ingen akvakulturlokaliteter i Sortlandsundet, ei heller kunnskap om fremtidige lokaliteter. I Kystsoneplan for Sortland kommune (vedtatt 2023) er det i bestemmelser for Sortlandsundet angitt at det ikke tillattes akvakulturlokaliteter innenfor arealformål farled.

Det er ikke registrert militære forbudsområder i sjø i Sortlandsundet.

Skipsfart

Sortlandsundet inngår som hovedled (farled). Dette er hovedfartsårene for skipstrafikk langs Norges kyst. I denne delen av Nord-Norge er dette den eneste hovedleden. Det betyr at det er mye skipstrafikk gjennom Sortlandsundet. I kystverkets innsynsløsning *Kystinfo* er ankringsområder for sjøtransport angitt. Det er ingen definerte ankringsområder for sjøtransport i det aktuelle tiltaksområdet for omsøkt sjøkabelforbindelse

I Kystsoneplan for Sortland kommune (vedtatt 2023) er det aktuelle arealet i Sortlandsundet avsatt eller gitt formål som farled. Flere planbestemmelser er knyttet til dette arealformålet. Blant bestemmelsene står det at det tillattes utlegging av sjøledninger for bl.a. strøm på havbunnen.

I og med at det i dag finnes flere tekniske installasjoner i sjøen i og rundt det aktuelle krysningspunktet for omsøkt 132 kV ledning forventer Statnett at det området ikke benyttes som ankringsområde.

5.14.2. Vurdering av påvirkning

Fiskeriaktiviteter og skipsfart vil påvirkes av omsøkt tiltak gjennom periodevis arbeid med kabellegging i sjø. Dette er en aktivitet som skal detaljplanlegges og søkes Kystverket i god tid før arbeidet skal gjennomføres. Det er kystverket som behandler søknad og legger føringer for gjennomføring. Det vil være et mål for Statnett at arbeidet gjennomføres på en effektiv måte som ikke påvirker annen trafikk gjennom sundet mer enn nødvendig.

I driftsfasen forventes det ikke at omsøkt tiltak vil ha noen særlig grad av påvirkning på aktiviteter knyttet til fiskeri og skipsfart. Statnett vil merke sjøkabler i sjøkart og vil sikre sjøkablene iht. interne og eksterne krav. For fiskeriaktiviteter som i dag skjer i denne delen av Sortlandsundet forventes det ikke at omsøkt tiltak vil føre til konflikter. De formene for fiske som er registrert i Fiskeridirektoratets innsynsløsninger representerer ikke noen konflikter med en sjøkabel eller for den saks skyld annen eksisterende teknisk infrastruktur i sundet.

5.15. Luftfart, kommunikasjonssystemer og annen infrastruktur

Temaet er relevant dersom tiltaket kan gi vesentlige virkninger for luftfart, kommunikasjonssystemer eller annen infrastruktur over eller under bakken.

Statnett vurderer ikke at omsøkt tiltak vil eller kan gi vesentlige virkninger for luftfart, kommunikasjonssystemer eller annen infrastruktur over eller under bakken. Statnett er kjent med eksisterende sjøkabler, vann- og avløpsledninger og annen infrastruktur i jord på den omsøkte traseen og vil håndtere eventuelle utfordringer i detaljprosjektering. Statnett har god dialog med offentlige og private eiere av eksisterende infrastruktur. Statnett vil, som omtalt i kapittel 1.7 søke om aktuelle tillatelser for kryssing av vei, adkomst til areal, kryssing av vassdrag (dersom dette anses som nødvendig), kryssing av farled i sjø, med mer. Statnett vil også avklare og eventuelt søke om tillatelse til flytting (midlertidig og permanent) vann- og avløpsledninger (inkludert overvannsledninger) med aktuelle myndigheter.

6. Naturfare, sikkerhet og beredskap

6.1. Generell vurdering av sikkerhet og beredskap

Statnett har vurdert risiko og konsekvenser av naturgitt skade, belastninger og brukshindringer av det omsøkte anlegget. Med naturgitt skade menes flom (inkl. stormflo), skred (snø, kvikkleire, jord, flomskred, m.m.), trefall, uvær, skogbrann, etc.

6.1.1. Kvikkleire

Aktsomhetsområder for kvikkleire dekker deler av den aktuelle omsøkte traseen. Aktsomhetsområdene til NVE er generert ut fra terrengkriterier for løснеområder i NVEs veileder 1/2019 *Sikkerhet mot kvikkleireskred*, innenfor områder med marine avsetninger markert i NGU sine kart. NGUs løsmassekart i området er i skala 1:250 000, og har lav presisjonsgrad, slik at alle arealer under marin grense inngår som aktsomhetsområder.

For det omsøkte tiltaket har digitale terrengmodeller fra kartverkets tjeneste hoydedata.no (Kvæfjord 2018 og Vesterålen 2020) blitt benyttet til analyse av topografi. Det er ingen sammenhengende skråninger med høyde >5 m og helning > 1:15.

NVEs veileder (1/2019) refererer til NVE-rapport 9-2000 for utredning i områdene kalt "strandsonen", som beskriver områdene på kysten og langs vann og ut til maksimalt dyp på 25 meter. Rapporten beskriver av mulige løснеområder er der sjøbunnen (markbakken) har helning >1:6, ned til maksimalt sjødyp på 25 m. Sjøbunnens helning er på begge sider av Sortlandsundet slakere enn 1:6, nærmere 1:25.

Det er ingen områder med terreng eller grunnforhold som tilsier fare for kvikkleireskred.

6.1.2. Flom

Det er tidligere kartlagt flomfare langs Selneselva, og tilstøtende elver, med klimapåslag og returperiode på 200 år (Asplan Viak, 2020). Da Statnett ikke søker om kryssing av forbindelse i kabel i eller over vassdraget, vil det ikke være aktuelt å gjøre nærmere utredninger av flom. Mastepunkter for luftledningsforbindelse mot Sortland transformatorstasjon er plassert godt utenfor flomsone.

6.1.3. Stormflo

Ved valgt klimafraskrivning iht. DSB (2024) sine retningslinjer, er forventet estimert havnivåstigning i år 2100 mellom 14-70 cm, og dimensjonerende havnivå 70 cm over dagens. Dette er uten vindbølger, som kan forventes å gi noe økt bidrag. Landtak som omsøkt har hensyntatt stormflonivået.

6.1.4. Skred i bratt terreng

Omsøkt tiltak krysser ikke aktsomhetsområder for skred fra bratt terreng (steinsprang, snø-, jord- eller flomskred), og disse skredtypene behøver ingen ytterligere utredning.

6.1.5. Skogbrann

Omsøkt tiltak vil i liten grad berøre areal med skog, utover luftledning på Langøya som krysser over skog med relativt lav høyde. Sortland transformatorstasjon ligger i det samme området og eksisterende 66 kV kraftledning krysser også området. I tillegg finnes det flere kraftledninger som termineres i Sortland transformatorstasjon. Skogbrannfare i områder hvor elektriske anlegg krysser skog vil alltid være aktuelle, men anlegget som omsøkes vurderes ikke som en potensiell brannårsak.

6.1.6. Økt risiko for utløsning av naturgitt skade på omgivelsene

Det vurderes ikke at omsøkt tiltak vil bidra til økt sannsynlighet for å øke naturgitt skade på omgivelsene.

6.2. Overvann

Overvann vurderes ikke å være aktuelt for omsøkt tiltak, da tiltaket ikke vil etablere tette flater som må håndtere overvann.

6.3. Klimatilpasning

Norsk Klimaservicesenter har utarbeidet en rapport som beskriver klimaet, forventede klimaendringer og klimautfordringer frem mot år 2100 for Nordland. I rapporten konkluderes et med følgende:

Sannsynlig økning

- Det forventes at episoder med kraftig nedbør øker vesentlig i både intensitet og hyppigere. Dette fører til mer overvann.
- Flommer som skyldes regn blir hyppigere og større. I mindre bekker og elver må det forventes en økning i flomvannføring. Mindre elver kan finne nye flomveier.

- Flere jord- og flomskred i forbindelse med mer styrtregn, særlig sensommer og høst. Flere sørpeskred i høyereliggende områder.
- Kortere isleggingssesong, hyppigere vinterisganger, tidligere vårisganger.
- Som følge av havnivåstigning forventes stormflonivået å øke.

Mulig sannsynlig økning

- Forekomster av tørke øker over store områder. Tørrere forhold i bakken i sommersesongen.
- Snøskred blir sjeldnere i lavlandet. I høyereliggende områder ventes derimot flere naturlig utløste snøskred.

Omsøkt tiltak er dimensjonert for fremtidige klimaendringer. Statnett har bevisst unngått kabel under Selneselva, både i forhold til miljøpåvirkning, men også av hensyn til fremtidig klimaendring. Statnett har unngått tiltak i myrreal og inngrep som en kabel eller ledningstrase ville kunne gitt i myr. Ved å unngå myr vil myras naturlige flomdemping opprettholdes. Omsøkt tiltak forventes ikke å påvirke tiltaksområdets naturlige evner til å dempe virkninger av forventede klimaendringer.

7. Innvirkning på private interesser

7.1. Anskaffelse av nødvendige rettigheter

Statnett planlegger å tilegne seg de nødvendige rettighetene for å gjennomføre prosjektet gjennom minnelige avtaler med berørte grunneiere og rettighetshavere. Statnett planlegger å sende ut tilbud om minnelig avtale etter at søknaden om konsesjon er sendt, parallelt med at konsesjonssøknaden behandles. Det har vært avholdt møter med grunneierne hvor det er gitt informasjon at det vil bli sendt ut avtaler parallelt med at konsesjonen behandles. Det vil bli avholdt informasjonsmøter og befaringer i forbindelse med utsendelse av avtalene.

Det er ett reinbeitedistrikt som blir berørt av tiltaket. Det er avholdt møter med reinbeitedistriktet og sendt ut tilbud om minnelig avtale for anleggs- og driftsfasen.

For å sikre de nødvendige rettighetene for å gjennomføre tiltaket, er det søkt om ekspropriasjon for nødvendige rettigheter, se kapittel 1.2.3. Dersom det oppnås minnelig avtale med berørte grunneiere og rettighetshavere, vil Statnett gi beskjed til NVE om at søknaden om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse trekkes.

Erstatningsprinsipper

Erstatninger skal i utgangspunktet tilsvare det varige økonomiske tapet som eiendommer påføres som følge av utbygging, og vil bli utbetalt som en engangserstatning. I traséen beholder grunneier eiendomsretten, men Statnett erverver rett til bl.a. å bygge og drive ledningen.

Statnett vil ta initiativ til å oppnå minnelige avtaler med alle berørte parter. Før, eller i løpet av, anleggsperioden vil Statnett gi tilbud til grunneierne om erstatning for eventuelle tap og ulemper som tiltaket innebærer. Blir man enige om en avtale vil denne bli tinglyst og erstatninger utbetales umiddelbart. Om man ikke kommer til enighet, går saken til rettslig skjønn.

7.2. Berørte eiendommer, grunneiere og rettighetshavere

Det er utarbeidet liste med berørte eiendommer og reinbeitedistrikt for det konsesjonssøkte alternativet på bakgrunn av offentlige databaser (matrikkel og grunnbok), se vedlegg 8 og 9.

Det tas forbehold om eventuelle feil og mangler. Vi ber om at eventuelle feil og mangler i grunneierlistene meldes til Statnett. For kontaktopplysninger, se forord. Søknaden vil bli annonsert og lagt ut til offentlig høring i henhold til gjeldende regelverk.

7.3. Om rettigheter til dekning av juridisk og teknisk bistand

Den som har krav på status som ekspropriert ved et ekspropriasjonsskjønn, dvs. at man vil være part i en eventuell skjønnssak, har iht. ervervslova § 15 annet ledd, rett til å få dekket utgifter som er nødvendig for å ivareta sine interesser i ekspropriasjonssaken. Hva som er nødvendige utgifter vil bli vurdert ut fra ekspropriasjonssakens art, vanskelighetsgrad og omfang. Rimelige utgifter til juridisk og teknisk bistand vil normalt bli akseptert. Statnett vil likevel gjøre oppmerksom på at prinsippet i skjønnsprosessloven § 54 annet ledd vil bli lagt til grunn i hele prosessen. Bestemmelsen lyder:

"Ved avgjørelsen av spørsmålet om utgiftene har vært nødvendige, skal retten blant annet ha for øye at de saksøkte til varetakelse av likeartede interesser som ikke står i strid, bør nytte samme juridiske og tekniske bistand"

Det bes om at de som mener å ha behov for juridisk og teknisk bistand i forbindelse med mulig ekspropriasjon kontakter Statnett, som vil videreformidle kontakthinformatjon til de som bistår i sakens anledning. Utgifter til juridisk og teknisk bistand må spesifiseres med oppdragsbekreftelse og timelister, slik at Statnett kan vurdere rimeligheten av kravet før honorering vil finne sted.

Tvist om dekning av kostnader til juridisk og teknisk bistand skal rettes via Energidepartementet til Justisdepartementet jf. Forskrift i medhold av oreigningslova § 29 pkt. 4.

8. Referanser

Arealplaner.no (2026). Innsynsløsning arealplaner i Norge

Artsdatabanken (2026). Artskart. Innsynsløsning.

Artsdatabanken (2026). Norsk rødliste for naturtyper

Artsdatabanken (2026). Norsk rødliste for arter

Ferskvannsbiologen (2011) Laksefisk og bunndyr som indikatorer på økologisk tilstand i vassdrag i vannregion Nordland i 2011.

NIBIO (2026) Kilden. Innsynsløsning.

Miljødirektoratet (2026) Naturbase. Innsynsløsning.

Miljødirektoratet (2025) Lakseregisteret. Innsynsløsning.

Riksantikvaren (2026). Kulturminnesøk. Innsynsløsning

Statnett (2025) Konseptvalgutredning Lofoten og Vesterålen

Statnett (2025) Områdeplan Nord

Statsforvalteren (2025) Elvemuslingbasen. Innsynsløsning elvemusling i Norge.

Vedlegg

1. Kart
2. Enlinjeskjema (unntatt offentligheten)
3. Melding om sikring av konsesjonspliktige anlegg (unntatt offentligheten)
4. Samfunnsøkonomisk vurdering (unntatt offentligheten)
5. Marinbiologisk utredning
6. Reindriftsfaglig utredning
7. Miljøkartlegging bygg (unntatt offentligheten)
8. Grunneierliste
9. Grunneierliste (unntatt offentligheten)

Statnett

Statnett SF

Nydalen allé 33, Oslo

PB 4904 Nydalen, 0423 Oslo

Telefon: 23 90 30 00

E-post: firmapost@statnett.no

www.statnett.no